

OBČAN

GLASILO OBČINE PUCONCI

29. oktober 2020 | letnik 25 | številka 94

ZAGVUŠNO
ETOGA
VEZDEŠNJEGA
ČLOVEČANSKOGA
NARODA STALNOST
JETAKŠA:
DA VEKŠI TAO NJEGA
MORE ZADOVOLEN BITI
S TISTIM JEZIKOM,
ŠTEROGA SE JE VU ONOJ
KRAJINI, VU KATEROJ ŽIVE
NŪCATI I NA SVOJ HASEK
OBRAČATI OD MĀINCENA
NAVČO."

IZ PREDGOVORA
K NOVEMU ZAKONU
ŠTEFANA KUZMIČA

Občan Občine Puconci

Izdaja:

Občina Puconci
Puconci 80
9201 Puconci
www.puconci.si

Datum izdaje:

29. oktober 2020
Številka 94
Letnik 25

Naklada:

2.360 izvodov

Javni medij Občan Občine Puconci je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije

Odgovorni urednik:

Jožef Rituper

Lektorica:

Sandra Peklar

Člani uredniškega odbora:

Silva Gutman
Tanja Horvat
Monika Krančič
Katarina Štefanec

Oblikovanje, prelom in tisk:

Present d. o. o.
Ižanska cesta 383
1000 Ljubljana
www.tisk-present.si

Fotografija na naslovnici:

Jožef Rituper

Vam, drage bralke in bralci!

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše, brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

Mila Kačič

Besede Mile Kačičeve so v teh dneh tolažba, kajti bližju so dnevi, ko se bomo spominjali svojih najdražjih, ki jih več ni med nami. Dajejo nam upanje, da ni najpomembnejša fizična bližina, da so dragocenejša duhovne povezave, ki ostanejo tudi takrat, ko so fizične prekinjene. To je tudi razlog, da se jih želimo spominjati, kajti upamo, da so še vedno z nami, da skrbijo za nas,

da mislijo na nas.

Prvonovembrski dnevi so otožni in nostalgični, ker nosijo s seboj zavedanje o minljivosti, o kratkosti našega zemeljskega bivanja.

To stopnjuje tudi čas, ko postaja hladno, ko so dnevi krajši, ko se zapiramo v tople hiše, ko so noči tako dolge, da ne vemo, kaj bi sami s sabo.

No, letos bo še huje, še težje, saj se pogloblja tudi zdravstvena kriza, ki nam sporoča, da bolezní nismo vzeli resno, zato nam zdaj ona odmerja čas in prostor in omejuje naše želje po svobodi, odprtosti, povezanosti. Namesto da bi se na grobovih podružili z drugimi obiskovalci in poklepetali z njimi, se bomo druga druga izogibali. Vsi že poznamo koga, ki je okužen, ki je šel težko skozi bolezen. Ta bolezen nas straši, saj se je razširila med nami, kot bi mignil. Nihče več ni varen pred njo. A tudi to bo minilo! Malce več bomo doma, malce bomo stisnili zobe, izpustili kak obisk ... in v času drugih, veselih novoletnih praznikov se bomo že ponovno veselili, stkali nove vezi, klepetali v družbi prijateljev, sosedov – in težki časi bodo pozabljeni.

No, pa tudi, če bomo še nosili maske in pili kavo doma, bo zima minevala, in ko se bo bližala nova pomlad, bo življenje spet veselo, toplo, prijazno. Prestali smo že kaj hujšega, pa bomo tudi to. Za dežjem vedno posije sonce, za temo vedno posije svetloba.

Dragi občani, cenjene občanke!

Da nam bodo ti težki dnevi hitro minili, vam bomo pomagali tudi mi z novim Občanom. Res je, da se je v tem poletju družabno življenje skoraj ustavilo – a ne v celoti. Bile so športne, kulturne in turistične prireditve, bilo je veliko drobnih dogodkov, ki so pa imeli velik pomen v času Covida-19, saj so ljudi združili in dali upanje za naprej.

Velik del oktobrske številke je bil zmeraj namenjen prazniku občine. Žal so skoraj vse prireditve odpadle. A so nagrajenci občine in ZKTD Občine Puconci znani – v Občanu predstavljamo njihovo delo. Prav tako predstavljamo najprej urejene javne površine naše občine.

Preberite zapise o perspektivnih športnikih ter ljudeh, ki so pustili s svojim delom globoke sledi. V Občanu se je nabral še za cel šopek prispevkov, poročil, kratkih zapisov in osebnih čutenj. Za naslednjo številko Občana pa Vas vabimo, da sodelujete tudi Vi!

Jesen naj vam prinese veliko tistega, kar imate radi: vroče pečen kostanj, mošt, veliko sonca in obilico dobrih želja. In čim več več zdravja!

V imenu Uredniškega odbora čestitam ob prazniku občine vsem občankam in občanom, posebne čestitke pa veljajo letošnjim občinskim nagrajencem in nagrajencem ZKTD Občine Puconci.

Za Uredniški odbor Jožef Rituper

23. občinski praznik Občine Puconci

Vsako praznovanje določene skupnosti je priložnost, ko se za trenutek ustavimo in se spomnimo prehojene poti. Ne glede na to, ali je ta jubilej velik ali majhen, je določena prelomnica v življenju in priložnost, ko iz izkušenj, ki smo si jih nabrali v tem času, pognemo pozitivne, s katerimi

zakorakamo v nova dela in ustvarjanja.

Če smo še lansko leto praznik obeležili z veliko udeležbo domačih in tujih gostov, pa smo danes žal v povsem v drugih okoliščinah. Leta in leta je bil naš praznik mejnik, ko smo pogledali na naše dosežke in z velikim upanjem zavili tudi na naše načrte naprej. Žal nam leto 2020 prinaša čisto nove okoliščine in postavlja vprašanja, na katera še nimamo odgovorov. Covid-19 pred vse nas postavlja nove izzive in drugačno obnašanje v družbi. Če se ozrem na teh 7 mesecev borbe z okužbo, lahko rečem, da smo v naši občini do sedaj zelo dobro obvladovali situacijo, saj nimamo nobenega smrtnega primera in malo okuženih.

Naše gospodarsko življenje ni zamrlo, prav tako tudi ni zamrlo delovanje občine pri izvajanju letošnjega proračuna. Gospodarske družbe so letos v glavnem dobro poslovale, nekatere še celo boljše kot prejšnja leta. Temu pričajo nove investicije. Skoraj povsod se še vedno gradi, kar pomeni, da so gospodarstveniki optimistični in da niso izgubili upanje o tem, kaj jim prinaša bodočnost.

Več težav smo imeli pri organizaciji družbenega življenja. Šolstvo, zdravstvo, športne dejavnosti in ostala področja so morala močno omejiti svoje dejavnosti. Vendar so tukaj pristojni našli rešitve, da življenje ni popolnoma zamrlo. Kot Feniksi se vedno znova dvigamo in vsako olajšanje na polju bolezni, takoj pomeni novi zalet dejavnosti.

Kljub oteženim okoliščinam, pa smo pri izvajanju naših občinskih projektov tudi letos delali drzne korake. Pri tem nam je bila pomoč države ključna. Občina bo dobila dodatna sredstva za lajšanje posledic Covid krize.

Še bolj pa smo veseli, da smo lahko z državno podporo odprli dve gradbišči na obnovi cest na Gorici in Brezovcih v vrednosti 2.851.000,00 EUR. Občina pa je pristopila k obnovi LC33271 ceste Vaneča

– Bokrači v vrednosti 215.200,00 EUR, mostu na LC 33131 Moščanci – Pečarovci, v vrednosti 92.000,00 EUR. Dokončana je kanalizacija v naselju Beznovci v znesku 566.026,00 EUR. Že konec lanskega leta pa je bila obnovljena cesta Gorica – Polana v vrednosti 194.525,00 EUR. Poleg tega pa smo obnovili tudi cesto v Kuštanovcih proti Križevcem v vrednosti 93.827,00 EUR. Država nam bo pomagala pri sanaciji plazov v Bodoncih, v vrednosti 215.200,00 EUR in v Kuštanovcih, v vrednosti 221.309,00 EUR. Sanirali smo oziroma bomo še javne poti v krajih: Bodonci, Mačkovci, Šalamenci, Otovci in Lemerje, v skupni vrednosti 148.500,00 EUR.

Žal pa nismo veliko naredili na področju vodooskrbe in odvajanja odpadnih voda. Pri vodooskrbi se še dogovarjamo z državo pri drugi fazi po projektu sistema Vodovoda B, ki bo dokončal tudi v celoti vodovodno omrežje v naši občini, kanalizacije pa so glede financiranja popolnoma na stranskem tiru.

V letošnjem letu smo ponovno aktivirali naše aktivnosti za izboljšanje turistične ponudbe v naši občini. Imamo nekaj neizkoriščenih potencialov in čas je, da se znova lotimo dela na tem področju. Veseli me, da so tudi privatna vlaganja na tem področju vse bolj aktualna. Ostajata nam dve področji, kjer smo sicer letos naredili korake naprej, a so še premalo opazni. To je področje oskrbe starejših in izgradnja optike, vendar se tudi na tem področju stvari premikajo.

Predele končam bi rad pohvalil tudi delo in vzdušje v občinskem svetu. Večkrat se dobimo in složno rešujemo vso problematiko, ki jo obravnavamo. Siguren sem, da smo v takšnem delovanju lahko vzgled mnogim drugim.

Spoštovani! Mnogi naši občani so se tudi v tem letu dokazali pri številnih dejavnostih. Naši športniki so dosegli opazne dosežke, na državni ravni in širše. Mnogi so namenili svoj prosti čas za delo v korist drugih in širše družbe. Ko vse to gledamo in pod vse postavimo črto, lahko ob tem prazniku rečemo, da je tisti borbeni duh naših ljudi iz prejšnjih stoletij, ki se jih spominjamo, ob današnjem prazniku ostal in je med nami tudi danes. Zato sem prepričan, da bomo premagali tudi virus, ki je pred nami.

Vsem nagrajencem, dobitnikom priznanj in vsem občanom ter občankam čestitam ob prazniku občine!

Župan Ludvik Novak

NAGRAJENCI OBČINE PUCONCI

Priznanje Občine Puconci

ŠTEFAN ZELKO,
Lemerje 14

Štefan Zelko iz Lemerja se ukvarja z lončarstvom. Prav Štefan Zelko je eden zaslužnejših za ohranjanje tradicionalne ljudske obrti, saj izhaja iz družine, kjer se že več generacij ukvarjajo z lončarstvom in kjer izdelke še vedno izdelujejo

na tradicionalni način – na vretenu. Proces izdelave lončenega izdelka (od priprave ilovice do peke) je njegovo delo, vključno z izdelavo bazena za ilovico in gradnjo peči. Izdeluje tradicionalne lončarske izdelke (vrč za vodo in vino, »pisker za mleko, tep-sijo, sklejco, pütro, bidračo, polevko, solenko itd.) na tradicionalnem lesenem kolovratu, ki ga je treba poganjati z ного ali pa na sodobni električni različici. Njegovi lončarski izdelki so tradicionalno okrašeni (križci, valovnice) in pobarvani (belo, zeleno, rjavo). Je eden redkih, ki še obvlada skoraj pozabljeno znanje: redukcijsko ali črno žganje. Za ohranjanje tradicije je potrebno vključiti tudi mlade in g. Štefan zelo dobro sodeluje z osnovnimi šolami ter dijaki na taborih, sodeluje z Javnim zavodom Krajinski park, s Porabjem in še bi se kaj našlo. Njegovo delo je lahko zgled, saj prenaša lončarstvo, se povezuje s turističnimi predstavitvami in tudi z izobraževanjem. Z aktivnim vstopanjem v javnost in prenašanjem tradicionalne lončarske veščine na mlajšo generacijo ohranja prastaro lončarsko veščino, ki na slovenskem etničnem ozemlju izumira.

Lončarstvo je edina registrirana domača obrt na območju občine Puconci, ki še v največji meri ohranja povezavo s preteklostjo. Štefan Zelko je eden najboljših in redkih slovenskih tradicionalnih lončarjev.

ZA VEČLETNO USPEŠNO DELO IN ZA OHRANJANJE TRADICIONALNE LJUDSKE OBRTI mu Občina Puconci podeljuje PRIZNANJE.

IRENA HORVAT,
Dolina 9

Irena Horvat je nepogrešljivi člen KTD Dolina. Je pobudnica ustanovitve in od samega začetka tudi predsednica KTD Dolina, ki v letu 2021 praznuje že častitljivih 20 let. Irena sledi ciljem društva, kot so ohranjanje naravnih znamenitosti in kulturne dediščine v vasi, promocija vasi na področju kulture in turizma, sodelovanje s kulturno-turističnimi društvi v okviru matične občine in povezovanje z drugimi društvi. V času obstoja društva je Irena nepogrešljiva pri pripravah in izvedbi vseh kulturno-turističnih prireditvev, katerih v naši majhni vasi ni malo (tradicionalna Trgatev v Dolini, Zapojmo v Dolini, Večer zimzelenih melodij z Ansambлом Jožeta Sevra, Ftičje gostüvanje, Pustni pohod po vasi, Martinov pohod, miklavževanje). Prav tako je bila Irena pobudnica ustanovitve ljudskih pevk Žlahтна kapljica, ki s svojim glasom in stasom ohranjajo kulturno dediščino in skrbijo za promocijo našega KTD.

Irena vedno priskoči na pomoč, tako Krajevni skupnosti kot Prostovoljnemu gasilskemu društvu Dolina, katerim nesebično pomaga na vseh prireditvah. Poleg omenjenega je pomembno tudi njeno delovanje v ZKTD Občine Puconci in znotraj same občine. Vsa leta se aktivno vključuje v promocijo ZKTD Občine Puconci na različnih prireditvah po Sloveniji in izven nje.

Irena je sodelovala v pomembnih projektih znotraj same občine, in sicer pri načrtovanju Poti sprostitve in užitka, pri predstavitvi pozdravnih tabel, pri zasoditvi parka Občine Puconci, ki je nasajen prav v njeni domači vasi Dolina, ter skupaj s KS Dolina in KTD Dolina je tudi sodelovala pri postavitvi otroških igral v tem parku.

Da je vsestransko aktivna, dokazuje tudi njeno članstvo v Društvu upokojencev Puconci in Mačkovci.

Da je vsestransko aktivna, dokazuje tudi njeno članstvo v Društvu upokojencev Puconci in Mačkovci.

Irena nikoli ne pozabi na dobrodelnost, saj se skupaj s člani KTD Dolina redno udeležuje dobrodelnih prireditvev znotraj občine in prispeva delček po svojih zmožnosti, za lepši jutri ljudi, ki ta delček še kako potrebujejo.

ZA DOLGOLETNO IN POŽRTVOVALNO DELO NA PODROČJU KULTURE, LOKALNE SAMOUPRAVE IN DOPRINOS K RAZVOJU VASI DOLINA ji Občina Puconci podeljuje PRIZNANJE.

JOŽEF RITUPER, Pečarovci 21

Jožef Rituper je bil rojen v Pečarovcih, kjer stanuje še danes. Celotno delovno dobo je zaposlen kot srednješolski učitelj na Ekonomski šoli Murska Sobota. Jožef je veliko dosegel na pedagoškem področju in tudi na ekološkem področju, z njegovo pomočjo sta

pridobili Ekonomska šola Murska Sobota in Osnovna šola Puconci certifikat EKOŠOLA. Jožef Rituper dela kot prostovoljec že 45 let. Leta 1975 je bil pobudnik za ustanovitev stalne mladinske delovne brigade OO ZSMS Mačkovci, ki je bila edina stalna mladinska brigada v Sloveniji, pred 42 leti je bil pobudnik za ustanovitev KUD Matej Bor Pečarovci in čez nekaj let tudi soustanovitelj KMN Pečarovci. Jožef je v tem času plesal v folklorni skupini Moščanci

in igral v dramski skupini v domačem društvu. Leta 2005 je postal tajnik TKŠD Pečarovci, od leta 2009 je predsednik TKŠD Pečarovci, ki je z novimi idejami in pristopi postalo društvo eno najprepoznavnejših v tem delu Slovenije. Veliko je naredil za rekreativni šport – teki in pohodi v Pečarovcih. Sodeloval je pri trasiranju Poti sprostitev in užitkov, v Pečarovcih pa ohranjanje lanenarstva, lončarstva ter starih romarskih poti (od Sebeščana h Grade in k Sveti Trojici). Bil je pobudnik vedno novih svežih idej, na tej osnovi je nastala blagovna znamka ZGREBAŠ, ki jo nosi ljubiteljska gledališka skupina. Poleg blagovne znamke ZGREBAŠ je tudi njegova ideja o pohodnih izkaznicah, najprej po Goričkem, nato pohodna izkaznica občine Puconci, v celoti skrbi za obe (koordinacijo pohodov, spremljanje in analize). Je aktiven član upravnih odborov Pomurske turistične zveze, Zveze kulturnih društev Prekmurja, Športne zveze Puconci, Zveze kulturnih in turističnih društev Puconci, Goriškega društva za lepše vütro in LAS Goričko. Jožef je tudi 10 let prostovoljec Rdečega križa Slovenije v KS Mačkovci.

Za prostovoljstvo v turizmu ter z njegovim prispevkom k razvoju v turizmu je prejel kar nekaj priznanj in plaketo. Jožef je bil v osemdesetih letih predsednik OO ZSMS Mačkovci, zdaj je že tretji mandat član občinskega sveta Občine Puconci, predsednik sveta KS Mačkovci in urednik občinskega glasila OBČAN.

ZA PROSTOVOLJNO DELO NA RAZNIH PODROČJIH, PRISPEVEK K PROMOCIJI OBČINE TER REALIZACIJO PREPOZNAVNIH TURISTIČNIH PRODUKTOV mu Občina Puconci podeljuje PRIZNANJE.

Nagrada Občine Puconci

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO KUŠTANOVCI, Kuštanovci 10a

Prostovoljno gasilsko društvo Kuštanovci je bilo ustanovljeno leta 1933. Pobudo za ustanovitev sta podala, še s prej zbranimi 22 člani, Aleksander Ouček in Ludvik Horvat.

Vse od takrat se je društvo povečevalo s članstvom, dosegalo številne uspehe, skrbelo za stalno modernizacijo opreme ter leta 1957 začelo graditi nov velik gasilski dom.

Iz zapisov je razvidno, da je imelo društvo številne vaje in usposabljanja. Tako je tudi v zadnjih letih, saj še zmeraj, kljub zmanjševanju števila prebivalcev vasi, število članov društva narašča. Do leta 2008 je imelo društvo le eno aktivno moško ekipo, od spomladi tega leta pa sta začeli delovati še ena moška in ženska ekipa. Tako so do pomladi 2015 delovale tri ekipe, v tem letu pa se je pridružila še ekipa pionirjev, ki tudi dosega lepe rezultate.

V zadnjih letih so precej sredstev namenili obnovi in posodobitvi gasilskega doma ter opreme v njem,

veliko pozornosti pa posvečajo tudi izobraževanju gasilcev.

Leta 2003 so od PGD Ivanjkovci kupili rabljeno gasilsko cisterno, kar je bila za društvo velika pridobitev zaradi pogostih požarov v ožji okolici in težki dostopnosti požarišč na Goričkem. Spomladi 2011 so razvili novi prapor, ki je zamenjal starega iz leta 1988. Še posebej pa je vidno delo PGD Kuštanovci zadnjih 10 let. Stremijo k stalni modernizaciji opreme, zato so leta 2017 predali namenu novo gasilsko orodno vozilo z vso potrebno sodobno opremo, leta 2018

pa so od PGD Ložnica kupili še zmogljivejšo in večjo gasilsko cisterno ter se z imenovanim društvom tudi pobratili. Spomladi 2019 so kupili še rabljeno sodobnejšo motorno brizgalno. Le redka primerljiva društva imajo štiri gasilske ekipe in sodobno gasilsko opremo ob 170 prebivalcih v vasi.

ZA DOLGOLETNO DOSLEDNO, SISTEMATIČNO, PROSTOVOLJNO DELO NA GASILSKEM PODROČJU mu Občina Puconci podeljuje NAGRADO v višini 500,00 EUR.

Priznanje župana Občine

BOJAN BEZEC, **Bodonci 55**

Bojan Bezec je član PGD Bodonci že več kot 36 let, dobitnik več gasilskih priznanj in odlikovanj. Ima opravljen tečaj za nižjega častnika 2. stopnje in tečaj mentorja mladine. Že 22 let zelo vestno in pedantno opravlja delo tajnika PGD Bodonci in je nepogrešljivi

član društva. Poleg dela v prostovoljnem gasilskem društvu Bodonci je tudi član Športnega društva Bodonci in prav tako član društva Podeželske mladine Bodonci, kjer opravlja funkcijo blagajnika.

Bil je eden izmed ustanovnih članov KMN Bodonci, kjer je bil dolgoletni igralec vse do poškodbe, ki mu je preprečila nadaljnje aktivno igranje. Zato se je bolj posvetil organizacijskim stvarem v društvu in trenutno opravlja funkcijo blagajnika. Zaveda se, da je v sodelovanju moč, zato mu nikoli ni žal časa za blaginjo skupnosti.

Praktično v vasi ni prireditve, na kateri ne bi aktivno sodeloval pri organizaciji in izvedbi same prireditve. Pri delu se v prvi vrsti vedno odraža njegov občutek za poštenost in pravičnost. Bojan je velikokrat zgled ostalim članom v društvih.

ZA POŽRTVOVALNO DELO NA PODROČJU GASILSTVA IN LOKALNE SAMOUPRAVE mu župan Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE ŽUPANA.

Čiste in urejene javne površine občine Puconci v okviru projekta Turistične zveze Slovenije »Moja dežela lepa in gostoljubna«

Ocenjevanje: Komisija ocenjuje in izbira najlepši kraj v občini Puconci. Ocenjujeta se čistost in urejenost javnih površin okrog javnih objektov: vaško-gasilskih domov, pokopališč, avtobusnih in železniških postaj, spominskih obeležij, kapel, igrišč, športnih centrov, ekoloških otokov itd. in javnih poti ter vaških trgov.

Ocenjevalna komisija, v sestavi Karel Žekš, Vesna Maučec in Irena Horvat, se je sestala 3-krat. Srečanja in ogledi so bili izvedeni: 28. 7. 2020, 7. 9. 2020 in 14. 9. 2020. Omenjena ocenjevalna komisija je letos izvedla že 4 ocenjevanja vasi v občini Puconci. Čeprav smo že v preteklosti izpostavljali, da ni večjega napredka na področju urejenosti javnih površin, je to letos v KORONA letu prišlo še toliko bolj do izraza, zato je komisija razmišljala tudi o tem, da se letos ne podelijo priznanja za **»Čiste in urejene javne površine občine Puconci«** v okviru projekta Turistične zveze Slovenije »Moja dežela lepa in gostoljubna«.

Po ponovnem ogledu smo se vseeno odločili, da izpostavimo tri svetle izjeme, katere so z urejenostjo javnih površin v svojih vasi prispevale k urejenosti občine Puconci.

Da bi izbrali tri najlepše urejene vasi v občini Puconci, smo na končnem ogledu 14. septembra 2020 izbrali prve tri najbolj urejene vasi:

1. mesto	Vadarci
2. mesto	Šalamenci
3. mesto	Beznovci

Prav tako smo se še dogovorili, da podelimo priznanje romskemu športnemu društvu DOLINA, saj imajo zgledno urejeno nogometno igrišče in se po urejenosti lahko primerja z marsikaterim drugim nogometnim igriščem v občini Puconci.

Vse obiskane vasi v občini Puconci ustrezajo kriterijem urejenih vasi. Vasi imajo urejene javne površine, kot so športna igrišča, prostor okrog gasilskih domov, pokopališča, avtobusna postajališča in druge javne površine. Tudi letos smo ugotovili, da so EKO OTOKI v glavnem urejeni, čisti in da so odpadki v zabojnikih, kamor tudi sodijo.

Prvo mesto – Vadarci

- Vse javne površine (gasilski dom, športna igrišča, pozdravne table ...) so v vasi Vadarci v času ogledov ocenjevalne komisije bile vedno urejene.
- V vasi Vadarci so kljub t. i. KORONSKEMU letu dvignili urejenost svoje vasi za kar nekaj stopenič. V primerjavi s preteklimi leti smo letos našli še posebej cvetoče pozdravne table, ki jih poleg lepih rdečih rož krasi tudi napis TD VADARCI, tako da obiskovalec takoj ugotovi, kdo je skrbnik tabel.

- Poleg urejenih pozdravnih tabel so nas na ocenjevalni poti letos še dodatno pozdravila tri izvorno urejena betonska cvetlična korita. Cvetlična korita so narejena iz betonskih drenažnih cevi. Vse pohvale za izvorno idejo.

– Cvetoči pozdravi pa so nas spremljali tudi na ograjah mostov, kar lepo zaokroži celotno urejeno vas VADARCI.

Drugo mesto – Šalamenci

– Vse javne površine (gasilski dom, športna igrišča, pozdravne table ...) so tudi v vasi Šalamenci v času ogledov ocenjevalne komisije bile vedno urejene.

– Že v letu 2019 je ocenjevalna komisija ugotovila, da so v Šalamencih nadgradili urejenost javnih površin z dodatnimi cvetličnimi gredicami/koriti, kar so letos še dodatno obogatili s posebnim koticom, kjer mimoidoči lahko posedijo na izvorno izdelani sedežni garnituri iz zavrženih palet.

Tretje mesto – Beznovci

– Vse javne površine (gasilski dom, športna igrišča, pozdravne table ...) so v vasi Beznovci v času ogledov ocenjevalne komisije bile vedno urejene.

– V Beznovcih so kljub težavam nepridipravov uspeli obdržati cvetočo cvetlično korito pri gasilskem domu in na gredici ob avtobusni postaji.

– Pozdravne table krasi napis TD BEZNOVCI, tako da se mimoidoči takoj seznanijo, kdo skrbi za urejenost pozdravnih tabel.

Predlog za leto 2021

Tudi letos ponovno opozarjamo in predlagamo, da se predsednike KS in predsednike vseh društev povabi k lotevanju ureditve svojih vaških središč v skladu s svojo zgodbo, po kateri je vas najbolj prepoznavna. Osredotočijo naj se na zgodbo svoje vasi in poskušajo to zgodbo predstaviti skozi dekoracijo, oglasne deske, pozdravne table, avtobusna postajališča itd., saj vse to urejamo z namenom prepoznavnosti naših vasi in občine Puconci z željo, da nas ob naših dogodkih obišče čim več turistov.

Prav tako pozdravljamo povabilo ZKTD Občine Puconci vsem predsednikom KS, da opozorijo na novosti, skrite koticke, ki si naj jih ocenjevalna komisija ogleda.

Ocenjevalna komisija

Karel Žekš
predsednik komisije

Vesna Maučec
članica komisije

Irena Horvat
članica komisije

Puconci, 2. 10. 2020

Priznanje Zveze kulturnih društev

MOJCA HAZL, roj. 28. 5. 1990

Moščanci 38, 9202 Mačkovci

Kot desetletno dekletce se je v letu 2010 priključila otroški folklorni skupini našega društva in z leti nadaljevala v odrasli skupini. Vselej dosledna, hitro učljiva, živahna in pripravljena sodelovati, je bila in je še vedno pomemben člen našega društvenega kulturnega udejstvovanja. Zadnjih devet let se je s svojim

čudovitim glasom priključila pevkam ljudskih pesmi IRMICE. Od jeseni 2009 do leta 2013 je bila mentorica otroške folklorne skupine, s katero je dosegala lepe rezultate na srečanjih JSKD. Zasnovala je kar nekaj občinskih kulturnih prireditev ob kulturnem prazniku in v programu tudi vselej uspešno nastopila.

Njena sposobnost petja, plesa in ostalih odrskih nastopov jo posebej odlikuje, kar društvo zna tudi s pridom izkoristiti.

Za dvajsetletno stalno in prizadevno delovanje v kulturi ji ZKTD Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE.

TANJA HORVAT, roj. 11. 1. 1971

Štefana Kuzmiča 27, Murska Sobota

Tanja Horvat je članica Vokalne skupine Zarja vse od njene ustanovitve, od leta 1997. Pela je že v osnovnošolskem pevskem zboru OŠ Puconci in nadaljevala v cerkvenih zborih v Križevcih in Puconcih, ki jih je vodil prof. Jože Vukan. Skupaj še z nekaterimi pevkami je bila ustanoviteljica PD Pu-

conci, v okviru katerega je delovala Vokalna skupina Zarja. Poje torej že 40 let v različnih pevskih skupinah in tako prispeva del k podajanju domačega in tujega zborovskega petja domači in tuji publiko ter s tem predstavlja občino in domače društvo v različnih krajih domovine in tujine. V zadnjih letih je prevzela tudi organizacijsko vodenje Vokalne skupine Zarja, ki deluje zadnja leta v okviru KTD Moščanci. Poleg petja opravlja za društvo in samo skupino številne prostovoljne promocijske aktivnosti, kar je velike pomena za predstavitev društvenega delovanja.

Za dolgoletno in prizadevno delovanje v kulturi ji ZKTD Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE.

AGICA VEREN, roj. 4. 5. 1961

Dolina 17, 9201 Puconci

Agica Veren je nepogrešljiva članica Kulturno turističnega društva Dolina že od ustanovitve, torej od leta 2001. Več mandatov je članica nadzornega odbora.

Aktivno je sodelovala pri zasaditvi dreves Park Občine Puconci v Dolini ter pri dogodkih v vasi s svojimi kulinaricnimi dobrotami ter prispevala k promociji

in predstavitvi društva v domačem kraju, v zvezi in izven Občine.

Njena pomoč je omogočila izvedbo vsakoletnih prireditev – Trgatev v Dolini, Zapojmo v Dolini, Pustni pohod, Martinov pohod Občine Puconci ter Miklavževanje.

Z veseljem skrbi za urejenost kraja, skrb za rože, za ustvarjanje prijetnega vzdušja ter sobivanja med člani društva in vaščani.

Agica je oseba, ki s svojimi organizacijskimi sposobnostmi vpliva na mlade in jih privablja k delovanju društva. Njena pomoč je nepogrešljiva na prireditvah drugih organizatorjev.

Z vestnim delom prispeva k uspešnemu delovanju društva in je zelo dosledna pri izvajanju vseh nalog in društvenih obveznosti na področju kulture in turizma.

Za dolgoletno prizadevno in uspešno delovanje v društvenih aktivnostih ji ZKTD Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE.

STANKO MAČEK, roj. 26. 5. 1956

Beznovci 6, 9265 Bodonci

Stanko Maček, rojen 26. 5. 1956, že kot ustanovni član Turističnega društva Vrtnica Beznovci od leta 1996 čuti pripadnost društvu. Tri mandate je bil član upravnega odbora društva in član različnih komisij in odborov. Stanko je bil tudi nekaj mandatov član Krajevne skupnosti Zenkovci in član vaškega

odbora, vestni in predan član prostovoljnega gasilskega društva Beznovci, velik ljubitelj in simpatizer Kluba malega nogometa Beznovci ter nepogrešljiv člen pri organizaciji in pripravi organizatorjem dogodkov. S svojo doslednostjo je njegova pomoč bila in je še vedno dobrodošla. Skozi desetletja se zavzema za boljši izgled in urejenost kraja ter infrastrukturo. Stanko Maček je eden izmed redkih prostovoljcev, ki čuti društveno pripadnost in se kljub opravljenim na svoji kmetiji zavzema za razvoj društva in kraja. Njegova marljivost in prispevek k razvoju in pospeševanju aktivnosti na področju turizma je viden na vsakem koraku in vedno je bil tista »oseba«, ki je podpiral delovanje krovne organizacije, ZKTD Občine Puconci. Vedno se je tudi udeleževal družabnih srečanj turističnih društev v občini ter strmel za meddruštveno povezovanje in sodelovanje med društvi.

Za stalnost v društvenem delovanju in podporo za delovanje Zveze mu ZKTD Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE.

SLAVICA ŠPILAK, roj. 11. 11. 1957

Puconci 347, 9201 Puconci

Slavica Špilak je bila rojena 11. 11. 1957, očetu Ludviku Sijarto in mami Mariji. Po preživetih prvih treh letih v vasi Prosenjakovci, se je družina preselila v Puconce, kjer sta oče in mama odprla Gostilno Sijarto. Osnovno šolo je obiskovala v Puconcih in kot se je to od nje pričakovalo z namenom nadaljevanja dru-

žinske tradicije, šolanje nadaljevala na Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Radencih. Po končani šoli se je tako zaposlila v domači gostilni, ki ji je bila zvesta vse do upokojitve leta 2016. V tem času si je s svojim najbližjim sosedom ustvarila družino in postala mama dveh deklet. Kot nosilka gostinske obrti v vasi Puconci in kot večletna predsednica sekcije žena v Puconcih se je redno vključevala v vse turistične dogodke, kateri so se organizirali pod okriljem KS PUCONCI in KTD PUCONCI. Ena izmed najbolj prepoznavnih prireditev je bila Ples ob dnevu žena. Plesno dvorano v Puconcih so napolnili do zadnjega kotička in tako vrsto let skrbeli za sproščeno druženje vaščanov Puconcev in širše okolice. Slavica je s svojimi kulinaricnimi dobrotami razveseljevala obiskovalce kulinaricne razstave »za zlato kijanco«, obiskovalce Dödolijade, udeležence Mlatitve in Žetve ter vse ostale turistične dogodke v vasi. S svojim znanjem, bogatimi izkušnjami in inventarjem gostinskega lokala je vedno priskočila na pomoč organizatorjem dogodkov in tako prispevala k boljši organiziranosti in izvedbi samih dogodkov. Od leta 2014 pa je tudi aktivna članica UO KTD PUCONCI.

Za dolgoletno prizadevno delo na turističnem področju ji ZKTD Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE.

ŠTEFAN PALATIN, roj. 17. 12. 1965

Pečarovci 67b, 9202 Mačkovci

Štefan Palatin je aktivno deloval v TKŠD Pečarovci že veliko pred uradno včlanitvijo v društvo leta 2013.

Od tega leta je njegovo delovanje vpeto v vse dejavnosti društva, aktivno razvija nove ideje in je neposreden dejavnik na prireditvah. Štefan je član Upravnega odbora društva. Njegovo delo je še posebej izrazito:

- v Ljubiteljski gledališki skupini Zgrebaši, kjer vsako leto opravi vsaj 15 nastopov in zelo aktivno sodeluje na dvodnevem festivalu skečev Prefrigani zgrebaš;
- je nosilec projekta Živi spomini – zbiranje gradiva o Osnovni šoli Pečarovci (pisnih in materialnih virov, fotografij, zapisov spominov ...) in je soavtor

dveh dosedanjih razstav. Prva je bila predstavljena javnosti ob 45-letnici zaprtja šole;

- je član promocijske ekipe, ki predstavlja in ohranja spomin na lanenarstvo v Pečarovcih (sodelovanje na več promocijah v domovini in tujini);
- zadnji dve leti je usmeril v dejavnosti, ki so povezane z vodnim izvirom Zdrava voda – iskanje zgodovinskih virov, nastanek zgodbe o Zdravi vodi in nekdanjem naselju. Z manjšo skupino je očistil gozdni del poti do izvira in postavil usmerjevalne table. V prihodnje bo Zdrava voda del poti pri raziskovanju dogodkov, poklicev in znamenitosti Pečarovcev;
- Štefan Palatin sodeluje v zadnjih petih letih v skupini, ki ohranja spomin pohodnih poti od Sebeščana h Grade in k Sveti Trojici.

Za delo v društvu in uspešno kulturno ustvarjanje ter ohranjanje izročila mu ZKTD Občine Puconci podeljuje PRIZNANJE.

KULTURNO-TURISTIČNO DRUŠTVO VANEČA letos praznuje 20 let delovanja

Društvo je bilo ustanovljeno na ustanovnem občnem zboru leta 2000. Za prvo predsednico društva je bila izvoljena ga. Marina Vrečič, ki je skupaj z upravnim odborom takrat vpeljala smerni-

ce društva, ki jih gojimo še danes. Društvo v vseh teh letih deluje na področju turizma, kulture, športa in izobraževanju članov. Vseh dvajset let pa društvo daje največji poudarek za lepše preživetje

prostega časa prebivalcev Vaneče. Poudarek dajemo skupnemu druženju ter ohranjanju kulturne dediščine. Vsako leto najprej odženemo zimo iz naše vasi s pustnim pohodom. Vsako hišo razveselimo s svojim obiskom in dan popestrimo našemljeni ter dobre volje. Vsako leto pripravimo za praznik dan žena skupaj s KTD Dolina praznovanje za vse ženske naših vasi. Pohodniki in vsi simpatizerji gibanja se odpravimo na pohod ob dnevu mladosti, ki je vpisan v izkaznico pohodov po Goričkem in pohodov po občini Puconci. Vsako leto, že 20 let, se odpravimo na strokovno ekskurzijo. Ogledali smo si Slovenijo po dolgem in počez, sosednje države, ampak vsako leto spet najdemo kaj zanimivega in se v isti kraj podamo tudi večkrat. Sofinancirali smo v vaško-gasilskem domu in ga opremili z nakupom kuhinje in stolov. Tako pripravimo dvorano za različne gledališke predsta-

ve, predavanja ali samo druženja. Skrbimo za urejenost okolja v vasi ter sodelujemo z vsemi društvi v vasi. Vsako leto pripravimo za naše najmlajše božičkovanje z

obiskom Božička in majhnimi darili.

KTD Vaneče sodeluje v zvezi ZKTD Puconci, PTZ in TZS, katerih člani smo.

Skrbimo za promocijo Občine Puconci, udeležujemo se dogodkov v sklopu zveze in ostalih društev.

Dvajset let je minilo. Upamo, da bomo dobili še novih idej in navdih za različne dogodke.

Zahvalili bi se vsem članom, simpatizerjem, vsem ostalim društvom v vasi in izven nje, KS Vaneča in Občini Puconci za podporo in sodelovanje.

Ostanite zdravi, da se čim prej spet srečamo.

Za KTD Vaneča
Milena Kuhar

23. praznik Občine Puconci

Najslovesnejši trenutki vsake občine so povezani s praznovanjem občinskega praznika. Že nekaj let so dogodki v naši občini ustaljeni – prvo soboto v oktobru se odvija revija cerkvenih pevskih zborov. Naslednji vikend, v petek, položimo venec k spomeniku Števana Kuzmiča v Strukovcih, nakar sledi slavnostna seja Občinskega sveta Občine Puconci s podelitvijo priznanj in nagrade ter otvoritev obnovljenega ali na novo zgrajenega infrastrukturnega objekta. V nedeljo je še osrednja prireditev ZKTD Občine Puconci.

Letošnji, 23. praznik, je minil popolnoma drugače. Odpovedani so bili vsi dogodki, razen položitev venca.

Jožef Rituper

Življenjska pot in pomen Števana Küzmiča kot evangeličanskega duhovnika

(Simon Sever)

Rojstvo, odraščanje in začetek šolanja

Urbarialni zapis iz leta 1727, ki zrcali tudi premoženjsko sestavo obledavskega naselja Strukovci, ki je bilo del gornjelendavske (Grad) zemljiške gosposke, nam odkriva, da Števan Küzmič (madžarsko Kűzmics István) izhaja iz premoženjsko šibkejše strukovske tlačanske družine. Strukovci so že takrat bili obcestna vasica, nekoliko oddaljena od najpomembnejših prometnih povezav, ki se v zgodovini prvič omenja leta 1365, z imenom ZTRYKOLCH, potem leta 1366 z imenom ZTRYPKOVCH in leta 1499 z imenom ZTHRYKOWCZ. Če se ozremo nekaj stoletij nazaj, v pisnih virih ne zasledimo podatkov o razvoju vasi in o življenju v njej. Nekaj zgodovinskih virov je ohranjenih iz turškega obdobja, vendar je tudi tega virov zelo malo. Prvi zametki vasi so bili ob Ledavi in šele postopoma so se prebivalci priseljevali h glavni cesti. Samo vas so vaščani razdelili nekako na štiri dele. Ob glavni cesti ležijo Spodnji Strukovci, ob cesti, ki pelje proti Zenkovcem, pa stanujejo Ledavščari. Njihovo ime je verjetno v povezavi z Ledavo, ki teče mimo njihovih domov. Ko nas pot vodi še naprej, mimo potoka Ledave in Lesa na levi strani, naletimo na Baccov kot. Še naprej po cesti pa pridemo do Kustoga brega, kjer je začetek Zgornjih Strukovcev. Vas danes spada v Krajevno skupnost Zenkovci in Občino Puconci. Od Murske Sobotice je oddaljena približno 12 km. Danes ima 176 prebivalcev.

V času rekatolicizacije so se Küzmičevi rojstni podatki na žalost izgubili. Znano nam je toliko, da se je rodil leta 1723, mesec in dan nam ostajata neznana. Ravno tako nam ostajata neznana njegova starša. Znano in ohranjeno je le ime očeta – bil je to Jurij (György) z dvema priimkoma – Szabo Küzmič. Ime matere do danes ostaja neznano. Ravno tako je velika neznanka Küzmičevo otroštvo in pa odraščanje ter tudi to, ali je imel brate ali sestre. Naša predpostavka je, da se otroštvo ni v ničemer bistveno ločilo od otroštva vrstnikov. Küzmičeva domačija naj bi po ustnem izročilu bila na današnji hišni številki 19, kjer od 14. oktobra 1973 stoji tudi spomenik v obliki navzgor obrnjenega peresa. Avtor spomenika je

arhitekt Ludvik Tomori, slavnostni govornik ob odkritju spomenika je bil dr. Anton Vratuša. Vprašanje je, ali je domačija bila resnično tukaj ob cesti, ali pa je bila pomaknjena nekoliko nazaj, bližje k potoku Ledava. O tem še v današnjem času radi razmišljajo tudi nekateri starejši vaščani. Tudi to bi bilo zanimivo podrobneje raziskati.

Osnovnošolsko izobrazbo si je mladi Küzmič pridobil v sv. Benediktu (Kančevcih) in v Radgoni (Bad Radkersburg). Leta 1733, takrat je bil star 10 let, je bil vpisan v višjo evangeličansko šolo oz. licej v Sopron, leta 1739 pa v Győr. Šolanje v Sopronu in Györu mu je bilo najverjetneje omogočeno s strani verske skupnosti v Nemes Csou, kamor je občasno (vendar vsaj dvakrat letno – na Veliko noč in na zahvalno nedeljo oz. nedeljo žetvene zahvale) odhajal skupaj s staršema ter ostalimi vaščani in okolišani. Zgodovinski podatki do leta 1739 so kot že povedano izjemno skromni. Podrobnejši podatki o Küzmiču kot dijaku nam niso znani – prav gotovo bi to bila zanimiva tema za diplomsko ali kako višje akademsko delo s področja zgodovine prekmurskega protestantskega življa.

Küzmičevo šolanje na Bratislavskem evangeličanskem liceju

Bolj znano oz. zgodovinsko bolj osvetljeno je naslednje poglavje njegovega življenja, ki se prične z letnico 1744, nekateri viri omenjajo leto kasneje – 1745. To je leto, ki je povezano z vpisom na evangeličanski licej v Bratislavi, kjer je bil imatrikuliran oz. vpisan pod imenom – Štefan Sartor, pozneje Sartoris, ki nekako ostane njegovo drugotno oz. dodatno ime okrog tri desetletja. Nastanek in uporaba tega latiniziranega priimka nam do sedaj še ni popolnoma znana. Obstajata dve domnevi – morda je to vzdevek, povezan s krojaško dejavnostjo očeta (Jurij Szabo Küzmič), ali pa je to poimenovanje odsev spoštljivega in zahvalnega odnosa do izobraženega duhovnika in prevajalca Janoša Sartoriusa iz artikularnega Nemes Csoa, ki bi lahko bil na neki način resen zaščitnik in dobrotnik nadarjenega dijaka oz. študenta.

Učiteljevanje v Nemes Cso-ju

Po končanem šolanju v Bratislavi je tam verjetno ostal še nekaj časa, opravljal je vzgojiteljsko dejavnost, po nekaterih virih naj bi bil vzgojitelj na licejskem konviktu, to je bila oblika priprave in oskrbe študentov v času pripravništva kandidatov za duhovniški poklic. Leta 1751 je bil kot učitelj oz. kot vodja, šolski rektor, nastanjen v »hiresnyoj artikulariskoj fari« v Nemes Cso-ju v Sopronski županiji. To je bila zanj zrelostna preizkušnja in obenem priznanje njegove nadarjenosti in izobrazbe. V Nemes Cso-ju, ki je bil pod delnim duhovnim vplivom nemških evangeličanskih meščanov iz bližnjega trgovsko-obrtniškega bližnjega mesta Kőszeg, je prevzel odgovorno nalogo od dosmrtnega šolnikovanja Mihaela Severja – Vanečkoga (*verjetno 1699 na Vaneči, † 1750 Nemes Csou), znanega kot »učitelja slovenskega naroda« in pisca »Réda zvelicsanstva«. Razmere ob prevzemu funkcije niso bile lahke, prepletali so se namreč interesi meščanstva – po večini plemstva in kmečkega prebivalstva. Izid interesov je bila medsebojna večjezična strpnost tako pri izobraževalnem procesu kot tudi pri bogoslužju. V Nemes Cso-ju je Kűzmič ob pedagoško-didaktični odgovornosti vse bolj prevzemal tudi skrb za versko in splošno življenje sorojakov, ki so – kot je že bilo povedano – nekajkrat letno prihajali v artikularni kraj. V kratkem času je izdal madžarsko aritmetiko ter slovenski abecednik, ki ga v nevezani obliki hrani Szécsenyijeva knjižnica v Budimpešti. Analiza črkopisa in narečno besedilo v veliki meri potrujeta Kűzmičevo avtorstvo. Leta 1752 je izdal priročni Luthrov katekizem, ki z navedeno letnico ni ohranjen in ga je verjetno možno istovetiti z »Vöre krstsántszke krátkim návukom«, ki je izšel leta 1754. O tem obdobju njegovega življenja je kasneje njegov častilec, zagovornik in prijatelj dejal, da je »s svojim pravilnim učiteljevanjem zvesto služil prekmurskemu slovenskemu življenju« oziroma Prekmurju.

Kűzmič – duhovnik v Surdu

Ne preseneča nas, da je bil Kűzmič, že v mladosti poln referenc. 12. maja 1755 je v pozivnem pismu (vokatorju) s strani evangeličanske skupnosti v Surdu poklican za duhovnika. Po ordinaciji, dne 6. junija, se je okrepljen z učiteljskimi izkušnjami iz Nemes Cso-ja in ob podpori bratislavskega protestantskega kroga, hitro lotil novih delovnih izzivov. »Prekmurska kolonija« se je v njegovem času številčno krepila

z novimi priseljenci iz prekmurskih vasi. Števan se je že na začetku lotil intenzivnega cerkveno-organizacijskega dela (v Surdu in širše), nadaljeval je s prevajanjem, zbiranjem in dopolnjevanjem cerkvenih pesmi v maternem jeziku. Od tega ga nista odvrnila ne fizični napad nanj, ki ga je takoj po njegovem prihodu v Surdu organiziral katoliški župnik iz sosednje župnije sv. Mihaela, ne razni ostali neprijazni posegi oblasti, kot je bilo npr. zaslišanje v Breznici (Berezence, madž.) leta 1757. V vasi Patro, ki leži v neposredni bližini Surda, je kupil hišo, ki pa mu je do tal pogorela, skupaj s tretjino njegovih abecednikov in skupaj z ostalo pomembno literaturo. Leta 1756 naj bi se poročil z Ano Marijo Henningce. Leta 1761 se jima je rodila hčerka, ki pa je po treh letih umrla. Leta 1763 se jima je rodila še druga hčerka, ki je umrla po desetih dneh. 5. maja 1764 mu je umrla še žena Ana Marija v komaj 39. letu starosti. Te udarce in izgube, kot je zapisal, mu je pomagala premagati tudi beseda iz Pisma Rimljanom 14, 7–8: »Kajti nobeden med nami ne živi zase in nobeden ne umira zase. Če namreč živimo, živimo za Gospoda; in če umiramo, umiramo za Gospoda. Naj torej živimo ali umiramo, Gospodovi smo«. Znova se je poročil 25. novembra 1768 z vdovo Terezijo Bosnyak, rojeno Szakal iz Patra. Skupaj sta živela 11 let, v zakonu so se jima rodili trije otroci – Števan, Ana in Elizabeta. Leta 1769 mu je umrl še oče, v 66. letu starosti. Leta 1771 izide izpod njegovega peresa v knjižni obliki »Nouvi zakon ali Testamentom«, Kűzmičevo življenjsko delo. Neutrudno delo in življenjski udarci slednjih let so povzročili, da je počasi začel bolehati. Zbolel je za tuberkulozo in umrl 22. decembra 1779 v Surdu, v starosti 56 let.

Seje Občinskega sveta Občine Puconci

Sprejeti sklepi

14. redna seja, 2. julija 2020

SKLEP št. 116:

1. Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 1-2020 in rebalans bilance prihodkov in odhodkov proračuna občine za leto 2020.
2. V skladu z Odlokom o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 1-2020 iz prve točke tega sklepa se uskladi Načrt razvojnih programov za obdobje 2020-2023.
3. Odlok o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 1-2020 in rebalans bilance prihodkov in odhodkov proračuna občine za leto 2020 se sprejme po skrajšanem postopku.

SKLEP št. 117:

1. Občinski svet Občine Puconci sprejme Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Puconci, po skrajšanem postopku.
2. Odlok se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

SKLEP št. 118:

Občinski svet Občine Puconci se je seznanil z Elaboratom o oblikovanju cene izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Puconci za leto 2020.

SKLEP št. 119:

o ceni storitev izvajanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Puconci

1. člen

S tem sklepom se določa cena storitev izvajanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Puconci, kot jih določa Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012 in 109/2012) in so v pristojnosti občine.

2. člen

Cena storitve izvajanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je sestavljena iz omrežnine odvajanja komunalne odpadne vode, cene storitev odvajanja komunalne odpadne vode, okoljske dajatve, omrežnine čiščenja komunalne odpadne vode, cene storitev čiščenja komunalne odpadne vode, ki se pri kalkulaciji cene in na računu prikazujejo ločeno.

3. člen

Cena omrežnine za odvajanje komunalne odpadne vode za vodomer $DN \leq 20$ znaša 16,32 EUR/mesec. Omrežnina se obračunava glede na zmogljivost priključkov, določenih s premerom vodomera, skladno s preglednico na naslednji strani:

DN \leq 20	1	16,32
20<DN<40	3	48,97
40 \leq DN<50	10	163,24
50 \leq DN<65	15	244,86
65 \leq DN<80	30	489,73
80 \leq DN<100	50	816,21
100 \leq DN<150	100	1.632,43
150 \leq DN	200	3.264,85

Cena storitve odvajanja komunalnih odpadnih voda znaša 0,3512 EUR/m³.

Cena omrežnine za čiščenje komunalne odpadne vode za vodomer DN \leq 20 znaša 3,45 EUR/mesec. Omrežnina se obračunava glede na zmogljivost priključkov, določenih s premerom vodomera, skladno s spodnjo preglednico:

premer	faktor omrežnine	omrežnina/mesec
DN \leq 20	1	3,45
20<DN<40	3	10,35
40 \leq DN<50	10	34,51
50 \leq DN<65	15	51,76
65 \leq DN<80	30	103,52
80 \leq DN<100	50	172,53
100 \leq DN<150	100	345,07
150 \leq DN	200	690,13

Cena storitve čiščenja komunalnih odpadnih voda znaša 1,1847 EUR/m³.

Cena storitve prevzema in čiščenja odpadnih vod iz obstoječih greznic ali MKČN znaša 8,9699 EUR/m³. V cenah ni vključen davek na dodano vrednost.

4. člen

Cene omrežnine za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, kot so določene v 3. členu tega sklepa, se obračunavajo v višini 70 %.

5. člen

Z uveljavitvijo cen storitev javne službe odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda preneha veljati Sklep o ceni storitev izvajanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne padavinske odpadne vode v Občini Puconci (Uradni list RS, št. 44/2016).

6. člen

Sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, cene storitev pa se uporabljajo od 1. julija 2020 dalje.

SKLEP št. 120:

o ceni grobnine in storitev uporabe mrliške vežice na pokopališčih v Občini Puconci za leto 2020

1. člen

S tem sklepom se določa cena grobnine in storitev uporabe mrliške vežice na pokopališčih v Občini Puconci, izračunana na podlagi 25. in 32. člena Odloka o pokopališkem redu v Občini Puconci (Uradni list RS, št. 50/2018).

2. člen

Cena grobnine po posameznih velikostih grobov so:

	faktor	predlagana cena
enojni	1	16,00 EUR
dvojni	1,5	24,00 EUR
povečani grobni prostor	2,25	36,00 EUR
otroški	0,75	12,00 EUR
žarni	0,75	12,00 EUR

Cena storitve uporabe mrliške vežice na pokopališčih v Občini Puconci znaša 47,42 EUR.

Vse cene so brez vračunanega DDV.

3. člen

Nadomestilo za raztros pepela pokojnikov znaša:

- prispevek za uporabo zemljišča 40,00 EUR
- prostor za napis 20,00 EUR
- uporaba poslovilne vežice 20,00 EUR

4. člen

Z dnem veljavnosti tega sklepa preneha veljati Sklep o ceni grobnine in storitev uporabe mrliške vežice na pokopališčih v Občini Puconci za leto 2019 (Uradni list RS, št. 61/12).

5. člen

Sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, cene storitev pa se uporabljajo za obračun storitev za leto 2020.

SKLEP št. 121:

Upravljavcu pokopališč v Občini Puconci Javnemu komunalnemu podjetju Püngrad d.o.o. se nalaga, da v skladu s četrtem odstavkom 26. člena Odloka o pokopališkem redu v Občini Puconci odstrani grobove, za katere ni zavezancev za plačilo.

SKLEP št. 122:

Občinski svet Občine – Puconci sprejme Plan letnega in zimskega vzdrževanja lokalnih cest v Občini Puconci za leto 2020.

SKLEP št. 123:

1. Občinski svet Občine Puconci sprejme letno poročilo, družbe Püngrad JKP d.o.o., Bodonci 127 a, 9265 Bodonci, za leto 2019.
2. Dobiček družbe za leto 2019 znaša 13.988.00 EUR, ostane nerazporejen in se nameni za naložbe družbe.
3. Občinski svet Občine Puconci sprejme Poslovno-finančni načrt družbe Püngrad JKP d.o.o., Bodonci 127 a, 9265 Bodonci, za leto 2020.

SKLEP št. 124:**o razrešitvi in imenovanju člana Uredniškega odbora glasila Občan****I.**

Na podlagi odstopne izjave, z dne 4. 3. 2020, se s funkcije člana Uredniškega odbora glasila Občan, razreši članica Žilavec Mihaela, Vadarci 112 a, 9265 Bodonci.

II.

Za člana Uredniškega odbora glasila Občan se, za preostanek mandatne dobe 2018-2022, imenuje Monika Krančič, Puževci 17 a, 9265 Bodonci.

SKLEP št. 125:

Občinski svet Občine Puconci daje pozitivno mnenje k imenovanju Štefana Harkaia, roj. 29. 10. 1970, s stalnim prebivališčem Puconci 196 a, 9201 Puconci, za ravnatelja Osnovne šole Puconci, z

obrazložitev:

Kandidat Štefan Harkai je glede na dosedanje uspešno vodenje šole, strokovnost in predloženi program vodenja šole primeren za ravnatelja Osnovne šole Puconci.

Na podlagi 29. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSL-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), 29. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18) ter 17. in 102. člena Statuta Občine Puconci (Uradni list RS, št. 91/15) je Občinski svet Občine Puconci na 14. redni seji, dne 2. 7. 2020 sprejel

Odlok o rebalansu proračuna Občine Puconci št. 1–2020**1. člen**

V odloku o proračunu Občine Puconci za leto 2020 se spremeni drugi odstavek 2. člena in se glasi:

2. VIŠINA SPLOŠNEGA DELA PRORAČUNA IN STRUKTURA POSEBNEGA DELA PRORAČUNA

Splošni del proračuna se na ravni podskupin kontov določa v naslednjih zneskih:

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

v eurih

Skupina/Podskupina kontov/Konto	Rebalans 1/2020
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	8.224.614
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	6.357.259
70 DAVČNI PRIHODKI	5.295.102
700 Davki na dohodek in dobiček	4.674.410
703 Davki na premoženje	425.380
704 Domači davki na blago in storitve	195.312
71 NEDAČNI PRIHODKI	1.062.157
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	566.457
711 Takse in pristojbine	7.000

712 Globe in druge denarne kazni	7.000
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	50.000
714 Drugi nedavčni prihodki	431.700
72 KAPITALSKI PRIHODKI	644.345
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	500
722 Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	643.845
73 PREJETE DONACIJE	8.000
730 Prejete donacije iz domačih virov	8.000
74 TRANSFERNI PRIHODKI	1.215.010
740 Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	1.200.710
741 Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	14.300
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	8.285.125
40 TEKOČI ODHODKI	2.772.957
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	402.984
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	65.390
402 Izdatki za blago in storitve	2.147.448
403 Plačila domačih obresti	31.500
409 Rezerve	125.635
41 TEKOČI TRANSFERI	2.948.456
410 Subvencije	204.253
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	1.601.350
412 Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	279.364
413 Drugi tekoči domači transferi	863.489
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	1.517.157
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	1.517.157
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	1.046.555
431 Investicijski transferi pravnim in fiz. osebam, ki niso proračunski uporabniki	732.681
432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	313.874
III. PRORAČUNSKI PRIMANJKLJAJ	-60.511

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Skupina/Podskupina kontov/Konto	Rebalans 1/2020
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	0
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	0
750 Prejeta vračila danih posojil	0
751 Prodaja kapitalskih deležev	0
752 Kupnine iz naslova privatizacije	0
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441+442+443)	0
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	0
440 Dana posojila	0

441 Povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb	0
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	0
443 Povečanje namenskega premoženja v javnih skladih in drugih osebah javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	0

VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	0
--	----------

C. RAČUN FINANCIRANJA

Skupina/Podskupina kontov/Konto	Rebalans 1/2020
VII. ZADOLŽEVANJE (500)	198.291
50 ZADOLŽEVANJE	198.291
500 Domače zadolževanje	198.291
VIII. ODPLAČILA DOLGA (550)	332.776
55 ODPLAČILA DOLGA	332.776
550 Odplačila domačega dolga	332.776
IX. POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-194.996
X. NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.)	-134.485
XI. NETO FINANCIRANJE (VI.+VII.-VIII.-IX.)	60.511
STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH DNE 31. 12. PRETEKLEGA LETA 9009 Splošni sklad za drugo	194.996

2. člen

V odloku o proračunu Občine Puconci za leto 2020 se spremeni 2. odstavek 13. člena Odloka o proračunu Občine Puconci za leto 2020, tako da se glasi:

»Sredstva splošne proračunske rezervacije se uporabljajo za nepredvidene namene, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva, ali za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu, ker jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati. Sredstva splošne proračunske rezervacije za leto 2020 se zagotavljajo v višini 33.963,41 evrov.«

3. člen

V odloku o proračunu Občine Puconci za leto 2020 se spremeni 19. člen Odloka o proračunu Občine Puconci za leto 2020, tako da se glasi:

»Zaradi kritja presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačila dolgov v računu financiranja se občina za proračun leta 2020 lahko zadolži do višine 198.291,00 evrov.

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 410-0006/2020
Puconci, 02. 07. 2020

Občina Puconci
Ludvik Novak, župan
Ludvik Novak l. r.

Obrazložitev rebalansa proračuna Občine Puconci št. 1-2020

Poglavitni razlog za pripravo predloga rebalansa je bil uskladitev investicij, ki bodo financirane iz 23. člena ZFO-1. Črpanje nepovratnih in povratnih sredstev se planira za naslednje investicije:

- Ureditev ceste RC R3-715/5645 Murska Sobota – Skakovci od km 5+000 do km 6+000 skozi naselje Gorica in od km 7+000 do km 7+970 skozi naselje Brezovci,
- LC Moščanci – Pečarovci (most),
- LC 333271 Bokrači – Vaneča.

Z načrtovano realizacijo smo uskladili tudi **ostale investicije**.

V predlogu rebalansa proračuna št. 1/2020 smo upoštevali tudi **vse obveznosti, ki smo jih izplačali še za preteklo leto** (sejnine KS, zavarovalne premije za kmetijstvo ...).

Dne 30. aprila 2020 je bil v Uradnem listu RS št. 61/2020 objavljen Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (ZDLGPE), kjer je v 32. členu določeno, da se v drugem odstavku 54. člena ZIPRS2021 v prvi alineji obstoječi znesek povprečnine za leto 2020 (589,11 EUR) nadomesti z zneskom v višini 623,96 EUR.

Na podlagi tega smo z rebalansom planirali prihodke iz naslova povprečnine v višini 4.674.410,00 EUR (tj. +261.080,00 EUR). Ti prihodki predstavljajo 58 % vseh prihodkov občine.

Prav tako smo z načrtovano realizacijo uskladili tudi nekatere **druge prihodke in prejemke ter odhodke in izdatke**.

1. SPLOŠNI DEL PRORAČUNA

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

I. Prihodki

Po predloženem rebalansu proračuna za leto 2020 se predvidevajo prihodki vseh proračunskih uporabnikov v višini 8.224.614,13 EUR (tj. 5,95 % povečanje napram veljavnemu proračunu oz. + 461.599,76 EUR).

II. Odhodki

Celotni odhodki po rebalansu se za leto 2020 predvidevajo v višini 8.285.125,42 EUR (tj. 8,06 % povečanje napram veljavnemu proračunu).

III. Proračunski primanjkljaj

Razlika med planiranimi prihodki in odhodki izkazuje proračunski primanjkljaj v višini 60.511,29 EUR.

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

IV. Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev

Z rebalansom ne planiramo sprememb.

V. Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev

Z rebalansom ne planiramo sprememb.

VI. Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev

Z rebalansom ne planiramo sprememb.

C. RAČUN FINANCIRANJA

VII. Zadolževanje

Skladno z 32. členom Zakona o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 61/20) se je spremenila prva alineja v drugem odstavku 54. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19 in 61/20 – ZDLGPE), s katero se je višina povprečnine iz 589,11 EUR spremenila na 623,96 EUR.

Z rebalansom smo tako uskladili znesek zadolževanja iz 189.355,00 EUR na 198.291,00 EUR (tj. +8.936,00 EUR), ki ga bomo porabili za *Ureditev ceste RC R3-715/5645 Murska Sobota – Skakovci od km 5+000 do km 6+000 skozi naselje Gorica in od km 7+000 do km 7+970 skozi naselje Brezovci.*

VIII. Odplačila dolga

Z rebalansom ne planiramo sprememb.

IX. Sprememba stanja sredstev na računu (I+IV+VII-II-V-VIII)

Stanje sredstev na računu v letu 2020 izkazuje zmanjšanje za –194.996,47 EUR.

X. Neto zadolževanje

Predstavlja razliko med zadolževanjem in odplačilom dolga, ki znaša –134.485,18 EUR.

XI. Neto financiranje

Z rebalansom izkazuje znesek v višini 60.511,29 EUR.

XII. Stanje sredstev na računih na dan 31. 12. preteklega leta

Z zaključnim računom je bilo ugotovljeno in potrjeno stanje na dan 31. 12. 2019 v višini 194.996,47 EUR.

V spomin na Milana Dervariča

*Bil si trden kakor skala,
bil pokončen, kakor hrast.
In prišel je dan usode,
ki je zrušil skalo,
ki je zlomil hrast.*

V sredini jutranje ure, 29. julija, nas je pretresla žalostna novica, da tiho, Milan, odšel si od nas, da te ni več med nami. Dober in plemeniti človek, ki je z nami živel in se v zadnjih 10 letih boril z boleznijo, je izgubil junaški boj z življenjem.

Milan Dervarič se je rodil 10. septembra 1962, na domačiji v Beznovcih. Vsi, ki smo Milana poznali, smo ga poznali po pridnosti, skrbnosti ter želji, da bi bilo zadovoljno ne samo njegovo, ampak tudi življenje njegovih širših krogov, za katere se je mnogo razdajal in tako za sabo puščal plemenite sledi dobrote, ljubezni in povezanosti.

Ljudska modrost pravi: »Če želiš spoznati človeka, glej na njegovo delo«. In ravno to je bilo tisto, po čemer smo lahko spoznali našega Milana. Delo je bilo tisto, ki je zapolnjevalo njegovo življenjsko pot že od rane mladosti. Poleg službenih obveznosti in gospodarjenja na manjši kmetiji mu ni nikoli zmanjkalo volje in vztrajnosti za delo v gasilskih vrstah, v klubu malega nogometa in v Turističnem društvu Vrtnica.

Milan se je kot pionirček s svojimi vrstniki včlanil med člane Prostovoljnega gasilskega društva Beznovci. Leta 2011 je v zahvalo za delovanje v Prostovoljnem gasilskem društvu Beznovci prejel Priznanje gasilske zveze III. stopnje in leta 2015 značko za 40 let dolgoletnega prostovoljnega dela v društvu.

Praznina pa vsekakor ostaja, tudi med člani kluba malega nogometa Beznovci, kjer je Milan dva mandata predano in z velikimi cilji predsedoval, sedaj pa bil predsednik nadzornega odbora. Njegova vsakokratna prisotnost na nogometnih tekmah doma in v gosteh ter spodbudna beseda igralcem, kakor tudi debata po odigrani tekmi, bo težko nadomestljiva.

Veliko lepih in nepozabnih trenutkov ostaja zapisanih tudi v krogu delovanja Turističnega društva Vrtnica. Milan je bil dva mandata član upravnega odbora in v tekočem mandatu član disciplinske komisije. Veliko smo se srečevali in si izmenjavali poglede glede delovanja društva in lepše turistične podobe domače beznovske vasi. V svojih stališčih je bil vedno moder in preudaren, a tudi odločen in oster, če je bilo potrebno. Bil je topel in iskren človek, ki si je želel uspehov in sodelovanja v dobro domačega kraja in življenja v prijetnih medsebojnih odnosih. Nikoli mu ni zmanjkalo volje in vztrajnosti za delo, vedno je bil pripravljen pomagati in izpolnjevati naloge. Nepogrešljiv je bil pri pripravah za organizacijo prireditve in sodeloval z dobrimi idejami vse od ustanovitve društva. Ostajajo spomini na vse dobro in trenutki skupnega ustvarjanja, vse dokler so mu dopuščale moči. Kljub bolezni še meseca junija, ko so ti moči vidno popuščale, si povprašal, kaj smo se dogovorili na seji, bo vaški piknik, ekskurzija, in še do zadnjega si upal, da se je boš udeležil.

Milan, pogrešale te bodo tudi ljudske pevke Vrtnice in ni besed, ki bi opisale praznino. Koliko skupnih kilometrov, veselih in nasmejanih ur v pločevini gasilskega kombija je ostalo zapisanih v knjigi spominov, ko si jih prevažal na nastope po Sloveniji in tudi po tujini. Bilo ti je v ponos in veselje, da lahko z opravljenimi prevozi prispevaš delček k promociji in ohranjanju zakladnice ljudskega petja.

Milan, hvala ti za vse, za vsako prostovoljno uro, ki si jo namenil za ustvarjanje društvene zgodbe in za vse aktivnosti, ki so vnašale v naš prostor bogastvo ljubiteljskega delovanja.

V naših srcih si zapustil svetlo sled svoje dobrote in požrtvovalnosti.

*Vrtnice so odcvetele,
ptičice so odletele,
prerasle trave potke so ...
Samevala bo hišica,
nate bo spominjala.*

Tanja Marič

Ohranjanje spomina

V Pečarovcih imamo dve pokopališči. Ne razlikujeta se glede na veroizpoved umrlih in pokopanih, saj živimo v naši vasi v verskem sožitju.

Ponosni smo na živo mejo iz gabra s štirimi loki in križi na vrhu, ki obkroža pokopališči. Na pokopališči lahko vstopamo skozi štiri kovana vrata, ki dajejo vsemu skupaj slovesen pridih.

Ker je bilo na starejšem pokopališču veliko opuščenih grobov, na-

grobniki pa so žalostno samevali, smo se v vasi odločili, da spomenike ohranimo kot del zgodovine, kot okamenele priče o ljudeh, ki so v Pečarovcih živeli in ki imajo v bližini zadnje počivališče.

Ker je občinski svet sprejel sklep o odstranitvi spomenikov z grobov (na osnovi odloka), kjer se ne plačuje najem, je vsekakor naloga lokalne skupnosti, da dediščino ohrani.

Jožef Rituper

Mihael Tremel – 80 let življenja in ustvarjanja

Pred nekaj dnevi je Mihael Tremel praznoval 80. let življenja. Praznovali so v ožjem družinskem krogu, pravo slavlje pa so preložili na čas po koronavirusu. Z ženo Olgo živita sredi še vedno neokrnjene narave v prečudovitem okolju Krajinskega parka v Bokračih.

Njegova zgodba se začne 16. 10. 1940, ko se je rodil kot tretji izmed petih otrok v družini Tremel, v Bokračih. Sedaj živita še dva od otrok. Družina izhaja iz obmejnega področja med Avstrijo in Madžarsko. Bili so viničarji. Družina se je preselila v Bokračje že v času, ko je dedek postal kletar pri grofu Szapary-u, ki je imel na vzhodnem pobočju tega področja približno 7 ha goric. Na tem prelepem kraju na obrobju sedanjega Krajinskega parka Goričko v Bokračih so si ustvarili dom. Dela v vinogradu je bilo veliko. Prebivalci celotnih gornjih

Mihael v lovski opravi. Lovstvo ni samo lov, ampak skrb za podmladek, za obolelo divjad in zimsko hranjenje.

Bokračev so pomagali pri delu v vinogradih, predvsem v času trgatve, ki je bila za vse posebno doživetje. Otroci in mladina so z veseljem pomagali pri bratvi, ker so bili dobro pogoščeni. Otroci so posebej cenili potice, ki jih je

spekla Mihaelova babica, bile so bogate in sladke, skratka nepozabne. Dobra hrana in pijača sta pri njih bili vedno znani, vse je bilo narejeno doma. Gospodinje, Mihaelova mama in pozneje žena Olga, so nadaljevale tradicijo, še posebej se je izkazala Olga, ki je vsa leta vodila kuhinjo na domači turistični kmetiji. Sedaj tradicijo nadaljuje Brankova žena.

V tistem času grofje niso imeli kleti na tam območju, tako da so pobrano grozdje zmleli in s konji prepeljali v grad v Mursko Soboto. Stiskali (»prešali«) in kletarili so v gradu v Murski Soboti.

Grofje Szapary so bankrotirali, njihovo premoženje je bilo na prodaji. Grad v Murski Soboti je kupila Občina Murska Sobota. Zagrebška banka je prevzela kmetijo. Leta 1934, ko jo je banka prodajala, sta jo odkupila Mihaelova starša, ki sta imela privarčevanih nekaj sredstev. Obdelovali so zemljo, imeli živino in se ukvarjali s kmetijstvom

Domačija družine Tremel v Bokračih gre iz roda v rod. Vsaka generacija jo obnovi, ta slika je dokaj stara. Sedanja podoba je precej drugačna.

Mihael in Olga sta si zgradila hišo s kletjo na najvišji točki njihove parcele ob vinogradu. Zbudi ju jutranje sonce s razgledom do koder seže pogled.

in vinogradništvom. V tem času je bilo delo na kmetiji še vedno ročno. Prodajali pa so tudi vino okoliškim gostilničarjem.

Mihael je osnovno šolo zadnja dva razreda obiskoval v Puconcih. Po osnovni šoli se je vpisal na Srednjo kmetijsko šolo v Maribor, vendar šolanja ni mogel nadaljevati, ker ni dobil štipendije. Starši niso imeli dovolj sredstev za šolanje.

Tako je ostal doma in pomagal na kmetiji. Leta 1955 so obnovili in dogradili staro hišo. Obdelovali so zemljo, na srečo so imeli konje, da je delo bilo vsaj nekoliko lažje. Spoznal je lepo in delovno dekle Olgo, v kateri je videl nekaj več in jo je želel le zase. Leta 1964 sta se poročila in odšla na delo v Avstrijo. Pred sabo sta imela cilj, da se s privarčevanimi sredstvi vrneta domov in obnovita kmetijo ter pričneta utirati svojo pot. Po leti sta prihajala domov pomagat na kmetiji. Kupila sta prvi traktor, delo je postajalo lažje. Po treh letih sta odšla na delo v Nemčijo. Družina se je povečala, dobila sta otroka Brigito in Branka. Vrnila sta se domov. Kdor pozna Goričko, ve, da je življenje bilo težavno, delo pa težko.

Takoj sta se odločila, da bosta imela dopolnilno dejavnost turistično kmetijo, ki sta jo odprla leta 1977. Opravila sta tečaj, žena Olga kuharski tečaj, Mihael pa iz gostinstva. Turistična kmetija je imela 12 ležišč, odprto je bilo ob koncih tedna. Turistična kmetija v Bokračih je bila prva v Prekmurju. Gostov in obiskovalcev ni manjkalo. K njim so prihajali avtobusi turistov iz vseh krajev Slovenije. Pritegnila jih je lepa pokrajina, dobra hrana, postrežba in prijazni ljudje. S tem so pridobili sredstva, da so se dalje razvijali. Kot starša sta se trudila, da otrokoma zagotovita izobrazbo, da bosta v življenju opravljala delo, ki ju veseli. Otroka Brigita in Branko sta bila pridna. Doma sta rada pomagala, bila sta tudi dobra učenca. Pozneje je Brigita diplomirala iz farmacije, Branko pa iz ekonomije. Oba imata dva otroka, Mihael pa 2 vnukinji in 2 vnuka. Z mislijo na prihodnost sta leta 1981 na najvišji točki vinograda ob glavni cesti zgradila vinsko klet. Zgoraj je stanovanjski objekt. Z leti sta se odločila in preselila v to hišo, turistično kmetijo pa predala sinu Branku, ki s svojo ženo uspešno vodi Turistično kmetijo z

nastanitvijo. Tudi Branko je temeljito obnovil kmetijo, ponudba je sodobna, turisti imajo veliko različnih možnosti preživljanja prostega časa.

Mihael se še vedno ukvarja z vinogradništvom, obdeluje več kot 2000 trsov, pet različnih vinskih sort. Nekdaj je vinograd štel 4000 trsov. Na področju vinogradništva se je tudi izobraževal. Pomemben dogodek so bratve, na katerih pomaga veliko znancev, sorodnikov, sovaščanov, upokojencev njegovega društva. Vino prodajajo na kmetiji in deloma na trgu po gostiščih.

Ves čas je Mihael aktiven v različnih organizacijah in društvih. Leta 1977 je stopil v zeleno bratovščino lovske družine Ivanovci. Vsa leta deluje v upravnem odboru, 8 let je bil predsednik. Je velik ljubitelj lovskih psov. Imel je štiri pse, tudi sedaj imajo pri hiši lovskega psa. Lova se je udeležil tudi izven domačega kraja (Gornji grad, Kočevje, Hrvaška, Srbija, Avstrija), povsod ima dobre prijatelje. Z lovci hodi na lov na zajce na Madžarsko, poleg Romunske meje. Od vsega začetka je aktiven v Krajevni skupnosti. Dolga leta je bil predsednik krajevne skupnosti

Bokrači, sedaj je podpredsednik Krajevne skupnosti. Kot zelo napreden vaščan se je zavzemal za napredek vasi in razvoj občine Puconci. Mihaelovo vodenje vasi se pozna na vsakem koraku. Majhna vas je nekoliko razvlečena, pa vendarle lepo urejena. Zelo hitro so potegnili prve kilometre asfalta, uredili so krajevno razsvetlavo, uredili 2 pokopališči in vodovod. Sredi vasi je gasilski dom in mrliška vežica. Značilnost vasi sta dve pokopališči, katoliško in evangeličansko. Mrliška vežica pa je nekje na sredini obeh pokopališč.

Je dolgoletni aktivni član gasilskega društva.

V občini je še vedno aktiven, deluje v različnih odborih. Vsa leta je sodeloval v občinskih organih. Bil je seznanjen s situacijo v občini, pomagal pri razreševanju zadev. Za svoj doprinos je prejel več občinskih priznanj.

Prav tako je član DU Puconci, kjer je dolgoletni podpredsednik. S svojim znanjem, umirjenostjo in prilagoditvijo je v veliko pomoč društvu pri delu. Je aktiven v projektu Starejši za starejše, tudi kot poverjenik. Mihael na srečanja in praznovanja društva pripelje svo-

je sovaščanke, ki nimajo prevoza. Pogosto tudi pomaga pri urejanju kakšnih zadev z nasveti. Če ga kaj prosimo, vedno pomaga. Vsako leto smo člani DU Puconci povabljeni na trgatv v Bokrače. Tudi letos, čeprav je toča skoraj v celoti uničila pridelek, ni pretrgal te tradicije in nas je povabil na trgatv. Za svoje delo je bil velikokrat odlikovan na veliko različnih področjih:

- priznanje Turistične zveze Slovenije z naslovom »Tremlinovi pionirji kmečkega turizma v Prekmurju«,
- leta 1988 sta Olga in Mihael prejela Turistični nagelj TV Slovenije,
- leta 1996 so postali »Naj kmetija«,
- leta 2010 je prejel Zlati znak za lovske zasluge Lovske zveze Slovenije,
- leta 2017 je dobil veliko zahvalno listino za večletno uspešno delo pri razvoju in prepoznavnosti občine Puconci ter promocijo našega območja v Sloveniji in izven nje,
- prejel številne nagrade in priznanja za vinogradništvo in kletarjenje.

To je samo del izmed mnogih priznanj, ki jih je prejel za svoje vsestransko delo in vlogo v delovanju občine Puconci in širše skozi svojo življenjsko pot. V ta priznanja je zajeta obsežna življenjska in ustvarjalna pot Mihaela, žene Olge in družine. Za vsem tem stoji družina in skrbna žena Olga, ki je hudomušno omenila, da ga takrat pač ni bilo doma. Tudi mnoga trajna prijateljstva, nastala čez vsa ta leta, kažejo, da je Mihael priljubljen pri ljudeh in želen sogovornik. Povsod je dobrodošel.

Pogosto je potoval po Sloveniji, Jugoslaviji in izven meja. Z ženo Olgo sta kljub veliko dela vzela čas za letovanje, obisk zdravilišč in potovanja v tujini. Še vedno se rada odpravita v zdravilišče vsaj dvakrat letno.

Ob njegovem prazniku mu čestitamo in želimo, da mu bo zdravje in dobro počutje še dolga leta služilo ter da bosta z ženo Olgo in otroki živela srečno. Predvsem pa, da ostane aktiven na vseh področjih, ki ga veselijo.

Z Mihaelom sem se pogovarjala
Silva Gutman

Dedek Mihael in babica Olga ob vnukinjah Evi in Anji. Olga v rokah drži vnuka Žiga. Vnuka Luke še ni bilo.

Vesela in srečna Mihael in Olga na praznovanju njegove 80. letnice.

Podelitev priznanj Rdečega križa Slovenije krvodajalcem v občini Puconci

Krvodajalstvo je del dolge zgodovine poslanstva Rdečega križa, saj je ena od primarnih nalog pomagati ogroženim, ostarelim, otrokom, invalidom in bolnikom, prizadetim ob naravnih ujmah, vojnah in beguncih, kar je privedlo do javnega pooblastila za zagotavljanje zdravstvu do zadostne količine krvi. Posameznikova prostovoljna odločitev, da človek pomaga sočloveku z darovanjem dela sebe, je največje človekoljubno dejanje, krvodajalstvo pa ostaja največje solidarnostno gibanje v Sloveniji, je oblika prostovoljnega dajanja krvi, vpeljana že leta 1953. Rdeči križ Slovenije kot glavni organizator krvodajalstva, skupaj in v sodelovanju s transfuzijsko službo letno organizira več kot 1160 krvodajalskih akcij, od tega skoraj 370 terenskih, ki se jih udeleži približno 100.000 krvodajalcev, ki zdravstvu zagotovijo med 42.000 in 45.000 litrov krvi. To pomeni, da imamo v Sloveniji vedno dovolj krvi. S tako organiziranim krvodajalstvom, ki se izvaja že skoraj 66 let, je prebivalstvu

Slovenije zagotovljeno kvalitetno zdravstveno varstvo.

Delček tega krvodajalstva obstaja tudi v občini Puconci, kjer imamo okrog 300 krvodajalcev, ki vsako leto z darovanjem krvi rešujejo nešteto življenj.

Tako smo 3. marca 2019 tudi v občini Puconci krvodajalcem, ki so kri darovali večkrat, priredili kratko slovesnost, v kateri so sodelovali učenci Glasbene šole M. Sobota in učenke OŠ Puconci, s podelitvijo zahval. Skupaj smo podelili 141 zahval, in sicer za 20,

30, 40, 50, 60, 70, 80 in 90-krat darovano kri. Štirim krvodajalcem Ošlaj Jožefu, Lončar Štefanu, Kulič Francu in Sever Štefanu pa posebne diplome. To so krvodajalci, ki so kri darovali več kot 100-krat. Zaslužijo si iskrene čestitke.

Za zaključek pa še naslednje.

Kri je nenadomestljivo zdravilo, vsakdo je tudi potencialni prejemnik krvi. Pomagamo si lahko le ljudje med seboj, zato gre pri krvodajalstvu za solidarnostno gibanje, ki temelji na globokem humanizmu in solidarnosti do sočloveka.

Naloge, kot so motiviranje krvodajalcev, pridobivanje novih krvodajalcev, ohranjanje obstoječega jedra krvodajalcev, organizacija krvodajalskih akcij, načrtovanih z namenom zagotovitve nemotene preskrbe s krvjo, ostajajo prioritete tudi v občini Puconci v letu 2020.

Tako še kako velja slogan »KRI REŠUJE ŽIVLJENJE«.

Amalija Pučko

Vitezi krvodajalstva v občini Puconci

Ob 70. letnici Centra za transfuzijsko medicino v Univerzitetnem kliničnem centru v Mariboru je bila svečanost, ob kateri so se zahvalili vsem, ki so jim omogočili skupno pot varnega zdravljenja s krvjo. Svečanost je potekala 21. januarja 2020, kjer je bilo zbranih okrog 200 krvodajalcev iz Severovzhodne Slovenije. Na svečanosti so počastili vabljenе viteze krvodajalstva. To so krvodajalci, ki so kri darovali več kot 100-krat. Med njimi tudi štiri vitezi krvodajalstva iz občine Puconci, in sicer Jožef Ošljaj, Štefan Sever, Štefan Lončar in Franc Kulič. Svečanosti se žal ni mogel udeležiti Jožef Ošljaj. Bilo je svečano in prijetno srečanje za vse vabljenе viteze krvodajalstva in predstavnike Rdečega križa.

Zapisała Amalija Cica Pučko

Pečörovskil len

Zgrebaši, kot so naše prednike v preteklosti hudo-mušno ozmerjali, so bili pridni in delovni kmečki ljudje, ki so pridelovali in predelovali lan v Pečarovcih. Skoraj pri vsaki hiši so ga imeli posejanega in ga za lastne potrebe predli ter iz njega tkali ZGREBNO – laneno platno. Bili so tudi nekateri posamezniki, ki so se z tkanjem ukvarjali profesionalno, tako bi temu rekli danes. Večinoma so gospodinje laneno prejo spredle v skrbno in natančno sukano nit ter jo potem dale, pri tako imenovanih tkalcih, stkati v platno. V tistih časih so se ljudje v naših krajih z izdelavo lanenega platna preživljali, imeli so močne lesene statve, na katere so nanizali laneno nit in tako tkali platno. Ker nam v Pečarovcih nesnovna kulturna dediščina daje zagon in priložnost, tudi novodobni ZGREBAŠI skrbno ohranjamo tradicijo LANENARSTVA in jo gojimo za rodove, ki bodo prišli za nami. Sto dni po novem letu moramo to čudovito rastlino posejati, jo ves čas plesti in negovati, da lahko potem nekje, seveda odvisno od vremena po šestdesetih dnevih uživamo v prečudovitem cvetu. Rastline lanu spominjajo na prelepo v vetru valoveče morje zelenih stebel, katere krasi kraljevo moder drobčkan cvet, ki se sramuje pred sončno svetlobo

in vročino. Cvetovi so namreč odprti zgodaj zjutraj in pozno popoldne. Ko rastlina odcvete, tvori kroglaste glavice, v njih pa nastajajo nad vse zdravilna in okusna semena lanu.

Po izročilu prednikov naj bi bil lan sto dni po setvi zrel za puljenje. Letošnje vreme je dobo dozorevanja podaljšalo za skoraj tri tedne, saj je bilo veliko padavin. Takrat, ko v lanenih glavicah slišimo nežen zvok premikajočih se semen in ko so glavice rahlo zlato rjave barve, je rastlina dozorela. Točno takrat smo se na polju v Pečarovcih zbrali člani Turistično

kulturno športnega društva (seveda v okrnjeni obliki zaradi virusa) in pridno populili letošnji pridelek lanu. Trenutno so stebelca rastline na ogled v »Brezovi uti«, kjer se sušijo in čakajo, da jim odtrgamo glavice in iz njih pridobimo dragoceno seme, katero lahko uporabljamo v prehrani ali pa ga enostavno naslednje leto posejemo. En del pridelanega semena pa v društvu namenimo za protokolarna darilca našim gostom in prijateljem.

Stebelca rastline, ki ostanejo, pa so primerna za pridobivanje lanenih vlaken, iz katerih se da narediti čudovita preja, ki tvori izredno stabilno nit za tkanje lanene tkanine. Tako imenovano zgrebno platno je primerno za izdelavo trpežnih oblačil ali v dekorativne namene. Naši predniki pa so platno uporabljali za posteljnino, različne plahte in ponjave za suše-

nje zrnja. Bolj fino nit pa so stkali v tanjše platno, iz katerega so bila izdelana spodnja oblačila. Laneno platno je zračno, koži prijazno in ob nošenju daje občutek prijetne hladnosti.

Srčno upamo, da nam bo v prihodnosti uspelo tudi iz pridelanih stebelc rastline s pomočjo namakanja trenja ter česanja narediti svojo prejo, jo spresti in jo stkati v platno. Pot do tja ni enostavna, vendar kjer je volja, tam je moč in Zgrebaši jo imamo. Tudi naši predniki so bili vztrajni in iznajdljivi ljudje, včasih so jih imenovali tudi za »prefrigan« – prebrisane.

Kaj šteje v življenju? V trenutni situaciji bi vsak od

nas zagotovo prvo povedal ZDRAVJE. Popolnoma pravilno, tudi v običajnih časih, ko nas ni pestil virus, smo vsi želeli biti zdravi, veseli in ustvarjalni ter produktivni. Žal nas virus omejuje in nam preprečuje prosto ustvarjati, se družiti in navduševati ljudi iz bližnje in daljne okolice. Prav zaradi trenutne situacije NE SMEMO odnehati biti aktivni, moramo pa biti previdni.

Čeprav je bila v času setve lanu karantena, je Pečorovski len bil posejan pravočasno in pogumno rasel ter uspeval. Prepričana sem, da bodo minili tudi ti tako čudni časi in da se bomo lahko srečevali, nikakor pa ne smemo pozabiti na vztrajno stkanje vezi med nami, saj so te najdragocenejše.

Dragi bralci Občana, nikoli ne smemo pozabiti, od kje izviramo in kaj nam daje naša dediščina, misliti moramo tudi na naše zanamce in kaj jim bomo lahko dali prav mi? Zato sejmo in rastimo času primerno!

Danica Kardoš

Obnova regionalne ceste skozi naselje Gorica in Brezovci

Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo kot investitor in Občina Puconci, kot sofinancer, sta dne 10. 6. 2020 podpisala pogodbo o izvajanju del, na projektu »Preplastitev R3-715/5645 skozi naselji Gorica in Brezovci od km 5+000 do km 6+000 in od km 7+000 do km 970«, z izvajalcem del podjetja Pomgrad d.d., Murska Sobota – vodilni partner in Asfalti Ptuj d.o.o. Ptuj – partner. Pogodbeno vrednost investicije znaša 2.851.334,53 EUR z DDV, od tega mora Občina Puconci, na podlagi Sporazuma o sofinanciranju z Ministrstvom za infrastrukturo, zagotoviti 601.093,32 EUR.

Vodja nadzora je Bojan Sekereš iz podjetja Gradal, Bojan Sekereš s. p., vodja projekta pa Majda Frangež iz podjetja Tehnični biro d. o. o., Murska Sobota, ki je tudi izdelovalo projektno dokumentacijo.

Dela se izvajajo po projektu PZI, št. PR-03/13 za naselje Gorica (Tehnični Biro d. o. o.) in za naselje

Brezovci, št. PR-03/14 (Tehnični biro, d. o. o.) ter št. 296-1-13 (Vedernjak d. o. o.).

Za naselje Gorica, katera investicija znaša 857.423,95 EUR z DDV, se bo uredila cesta, zgradili pločniki, meteorna kanalizacija, cestna razsvetljava, izvedba in prestavitev ter zaščita komunalnih infrastrukturnih vodov in avtobusno postajališče.

Za naselje Brezovci, katera investicija znaša 1.993.910,58 EUR z DDV, pa se bo uredila cesta, zgradili pločniki, izvedlo se bo krožišče, novogradnja dveh mostov, meteorna kanalizacija, cestna razsvetljava, izvedba in prestavitev ter zaščita komunalnih infrastrukturnih vodov in avtobusno postajališče.

Izvajalec del je bil dne 3. 7. 2020 uveden v delo in se šteje tudi kot datum pričetka del in mora dela opraviti v roku 360 dni, tj. do konca junija 2021.

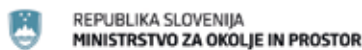

Izvedba mostu in kamnitega zidu ob potoku v naselju Brezovci

Polaganje elektro in telekomunikacijskega omrežja ter priprava vozišča v naselju Gorica

Evropski teden mobilnosti v Puconcih

Mednarodna pobuda Evropski teden mobilnosti vsako leto med 16. in 22. septembrom nagovarja obiskovalce središč mest, krajev in vasi, da bi bil promet prijetnejši brez izpušnih plinov, ter nas opozarja na skupnostno odgovornost do čistejšega okolja in svojega zdravja. Podnaslov letošnjega tedna mobilnosti se je glasil **Izberi čistejši način prevoza!**

Občina Puconci se je odločila, da sodeluje v največji mednarodni kampanji za spodbujanje trajnostne mobilnosti, tj. v Evropskem tednu mobilnosti (ETM), in je z različnimi dogodki po dnevih promovirala prevečkrat prezrte oblike trajnostne mobilnosti, hojo in vožnjo s kolesom.

Čistejša mobilnost, kot so hoja, kolo ali javni promet, prinaša več zdravja in manj onesnaženja. Cilj trajnostne mobilnosti je zadovoljiti potrebe vseh ljudi po mobil-

nosti in obenem zmanjšati osebni motorni promet. Na svoje običajne poti se odpravimo na način, ki povzroča tudi manj hrupa, onesnaženja ali škode. Promet je v Sloveniji in svetu zelo velik porabnik neobnovljivih virov energije ter velik onesnaževalec okolja ter vzrok za nastanek toplogrednih

plinov in številnih nesreč. Zato je spodbujanje čistejše mobilnosti eden od pomembnejših ukrepov za izboljšanje bivanjskega okolja. V Občini Puconci smo izvedli petdnevni program, ki se je začel v sredo, 16. 9. 2020. Na ta dan smo v sodelovanju z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje izvedli delavnico glede projekta »Kilometri za življenje«, ki je potekala v sklopi mednarodne akcije

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI

»Prekolesarimo svet«, kjer so se zbirali prekolesarjeni kilometri. Dogodek je bil medgeneracijsko orientiran, saj so se ga udeležili učenci 5. razreda OŠ Puconci, ki se pripravljajo na opravljanje kolesarskega izpita ter upokojenci iz Društva upokojencev Bodonci – Brezovci – Zenkovci ter Društva upokojencev Puconci. Po končani delavnici so se udeleženci podali na skupno kolesarjenje po občini, opremljeni z odsevnimi kapami.

V četrtek, 17. 9. 2020, smo v sodelovanju s Centrom za krepitev zdravja (CKZ) izvedli delavnico na temo Aktivni in mobilni v starosti. Zaposleni CKZ-ja so udeležencem predstavili pomen gibanja za zdravje, jim prikazali pravilne telesne vadbe na fitness napravah na prostem ter jim omogočili opraviti test hoje. Pred navedenim so pridobili oceno telesne pripravlje-

nosti. Delavnice so se udeležiti upokojenci Društva upokojencev Bodonci – Brezovci – Zenkovci in Društva upokojencev Mačkovci, Puconci in Šalamenci ter širša javnost.

V petek, 18. 9. 2020, smo v sodelovanju z AMD Štefan Kovač in OŠ Puconci izvedli delavnico, na kateri smo učencem 9. razredov ter širši javnosti predstavili uporabo in delovanje postaje za izposajo električnih koles. Po predstavitvi smo se odpravili na igrišče pri osnovni šoli, kjer so se udeleženci lahko preizkusili v spretnostni vožnji, katere cilj je bil prevoziti določeno razdaljo v najpočasnejšem času brez sestopanja. Udeležence smo razdelili v dve skupini in najpočasnejše tudi nagradili s kolesarskimi čeladami in majicami.

Istega dne so se tudi širša javnost in promotorji skupnega projekta

»Trajnostna mobilnost in turizem na kolesih«, v sklopu katerega so se pridobila kolesarska postajališča in električna kolesa, podali na kolesarjenje med vsemi tremi sodelujočimi občinami Puconci, Murska Sobota in Moravske Toplice.

V ponedeljek, 21. 9. 2020, smo v sodelovanju s Policijsko upravo pripravili delavnico za starejše skupine vrtca in prvo triado učencev OŠ Puconci glede varnosti

Izberi čistejši način prevoza!

www.mobilityweek.eu,
www.tedenmobilnosti.si

v prometu, uporabe otroškega varnostnega sedeža, varnostnega pasu in nošenja čelade. Policisti so otrokom prav tako predstavili svoja službena vozila in naloge, ki jih opravljajo. Prisoten je bil tudi policist s svojim službenim psom, ki je prikazal nekaj svojih spretnosti, nad čimer so bili otroci seveda najbolj navdušeni. Za večjo varnost otrok v prometu smo jim podelili varnostne odsevnike.

Zaključek oz. vrhunec dejavnosti je bil v torek, 22. 9. 2020, ko smo na DAN BREZ AVTOMOBILA zaprli del ceste v centru Puconcev (od hišne št. 22 do 80) v času od

6. do 15. ure. Ulica je bila zaprta za ves promet, namesto pločevine so otroci v spremstvu svojih učiteljic in vzgojiteljic napolnili ulico s številnimi zanimivostmi in aktivnostmi, ki so občanom predstavile in približale trajnostno mobilnost. Med drugim so poslikali ulice s svojimi zamislimi o trajnostni mobilnosti, se preizkusili v spretnosti vožnji s poganjalci, formulami in otroškimi kolesi. Na ogled so jim bili tudi gasilsko vozilo in policijsko vozilo ter motorno kolo. Starejši obiskovalci pa so na ta dan lahko preizkusili vožnjo z električnimi kolesi ter si ogleda-

li prikaz nordijske hoje in opravili test hoje. Kot dodatna popestritev so se nam pridružili lokalni proizvajalci in pridelovalci s svojimi izdelki in pridelki na stojnicah.

Vse prisotne je nagovoril tudi župan Občine Puconci, g. Ludvik Novak, in vrtčevskim otrokom podelil 15 čelad za večjo varnost v prometu. Vsi malčki so prav tako prejeli majice ob Evropskem tednu mobilnosti 2020.

Z izvedbo letošnjega Evropskega tedna mobilnosti smo bili zelo zadovoljni, čeprav smo se morali pri izvedbi aktivnosti držati določenih omejitev zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem širjenja koronavirusa.

Iskrena hvala vsem sodelujočim.

RZO Puconci

Eko otok

V vasi Puconci imamo za odlaganje odvečnega odpadnega stekla, plastike in papirja aktivna dva EKO OTOKA. Zaradi nenadzorovanega odlaganja odpadne plastike, stekla in papirja sta lastnika zemljišč, kjer sta bila postavljena še dva EKO OTOKA, preklicala soglasje za uporabo zemljišča za EKO OTOK in je omenjene EKO OTOKE KS Puconci morala odstraniti. Žal se tudi na EKO OTOKIH v vasi PUCONCI dogaja, da lastniki odpadkov le-te nepravilno odlagajo in s tem povzročajo težave vsem nam. Da o nevarnosti zlomljene steklene embalaže ne govorim. Vse vaščane Puconcev kot tudi vaščane vseh ostalih vasi v občini Puconci pozivamo, da v primeru odlaganja odpadne plastike,

papirja in stekla v EKO OTOKU v Puconcih le-to zavržete, kot se to mora – **»ODPADKI SODIJO V ZABOJNIK«**. Odpadna plastika, steklo in papir ne sodijo na tla. Prav tako med omenjene odpadke ne sodijo bakrene posode. Vsak izmed nas je dolžan poskrbeti za urejeno in čisto okolje, zato v primeru, da so zabojniki za odpadno steklo, plastiko ali papir polni, odpadke dostavite, ko bodo zabojniki spet prazni. Za svoje odpadke smo odgovorni SAMI in nimamo pravice le-teh zavreči, kjer za to ni prostor. Prav tako obstaja nevarnost, da bo KS PUCONCI na koncu prisiljena odstraniti še obstoječa EKO OTOKA, če se stanje ne bo spremenilo.

Vesna Maučec,
KS PUCONCI

Naj zgledi vlečejo!

V zadnjem času se veliko občanov naše občine obrača na Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu z željo, da se postavi občestno ogledalo zaradi otežene ga izvoza z dvorišč na cesto in obratno.

Svet pri tem ugotavlja, da gre v večini primerov za nespoštova-

nje občinskih odlokov oziroma državnih predpisov (če gre za državne ceste). V mnogih primerih so postavljene ograje preblizu

vozišč oziroma so previsoke, drugje velja isto za žive meje.

Predpisi zahtevajo v takšnem primeru odstranitev ali ureditev na takšen način, da ne ogroža varnosti prometa.

Priložena fotografija domačije ob potoku v Pečarovcih dokazuje skrben odnos – lastnik živi v Ljubljani in po pozivu, da uredi 20-metrsko, zelo visoko gabrovo mejo, je to v najkrajšem času tudi storil. Naj nam bo za vzgled!

Jožef Rituper

Pogumno v novo vrtčevsko leto

Za nami je poletje in prišel je čas, da so se naši najmlajši vrtni svet. Skupaj smo vanj zakorakali z veseljem, s pričakovanji in z optimizmom. Za vse vpete v vzgojo in izobraževanje otrok je začetek novega vrtčevskega leta nekaj posebnega. Da bi za otroke novince bilo slovo od staršev lažje, smo se v vrtcu potrudili po svojih najboljših močeh. Skupaj s starši nam je to tudi uspelo. Otroci že pogumno vstopajo v toplo, prijazno in pravljico vrtčevsko okolje. V veliko pomoč nam je bilo sončno in toplo vreme, saj smo večino časa preživeli na prostem, v naravi, kjer smo se igrali, raziskovali

in opazovali njeno raznolikost. Letošnji začetek novega vrtčevskega leta je drugačen, saj je prisotnega nekaj strahu zaradi koronavirusa. Težko napovemo, kakšno bo to leto, vendar smo optimistični, prilagodljivi in profesionalni. Pedagoški proces teče nemoteno, tako kot smo načrtovali. Trudimo se, da bi se otroci v vrtcu počutili varne, srečne in sprejete. Skupaj bomo zmogli izpeljati to šolsko leto. Ob vseh ukrepih in priporočilih si bomo prizadevali, da bomo za otroke ponujali poučno, igrivo in zdravo okolje.

Ksenija Donko,
vzgojiteljica

Nova igrala v enoti Puconci

Mesec september nas je s toplim vremenom vedno znova vabil k igri na vrtčevsko igrišče, kjer smo v času uvajanja in ponovnega snidenja otrok preživljali čas ob sproščeni igri. Ker se pri tem držimo tudi priporočil NIJZ, ki predpisujejo varno razdaljo med skupinami, se moramo na igrišču porazdeliti. Zato smo letos toliko bolj veseli nove pridobitve – na

naše igrišče smo dobili dve novi igrali, in sicer previsno in nihajno gugalnico. Naše igrišče je s tem dobilo zaokroženo podobo, saj imajo otroci obeh starostnih skupin dovolj možnosti za igro na igralih.

Med opazovanjem spreminjanja narave v jeseni bomo s tem imeli popestrjene igralne dopoldneve na prostem.

Visoko, še višje, skoraj do neba, naj te ponese gugalnica ...

Otroci in vzgojni tim enote Puconci

Sadovnjak

Obisk sadovnjaka otrokom in odraslim omogoča bogato doživetje in izhodišče za skupno oblikovanje novega tematskega sklopa »JABOLKO«. V vrtcu Mačkovci

smo se odločili, da bomo podrobneje spoznali naš sadovnjak (drevesa, grme, živali ...). Iskali in ugotavljali bomo, katera drevesa vse imamo, obirali in okušali bomo sadeže ter spoznali živali, ki živijo v njem. Podrobneje bomo spoznali jablano (jabolko) in de-

ževnika. Spremljali bomo sadovnjak skozi letne čase. Jesen pa je najlepši čas, da začnemo s sadovnjakom (obiranje sadežev, grabljanje listja; kuhanje marmelade, kompota; izdelava krehljev ...).

Valentina Murgelj,
vzgojiteljica

Leteča preproga

Zgodba je stara že nekaj let. Skoraj v celoti je resnična, le ime dečka je izmišljeno.

Naj bo NAJ.

Tistega poznega poletnega dne, skoraj na začetku jeseni, se Naj v vrtcu ni počutil dobro. Bilo je le nekaj dni po počitnicah in otroci so na dolgo in široko pripovedovali o svojih posebnih doživetjih, si skakali v besedo in nemirno sedeli v jutranjem krogu. Vsak je hotel priti na vrsto in povedati svoje dogodivščine s počitnic, le Naj je gledal v tla. Bal se je trenutka, ko ga bo nekdo od prijateljev vprašal: »Kje si pa bil ti? Kaj si počel?«

Trenutka, v katerem bodo vse oči uprte vanj, on pa ne bo mogel izdaviti niti ene same besede... Kaj naj sploh govori, o čem, o kom naj pripoveduje? Nikjer ni bil, nikogar ni spoznal, počitnice so bile tako vsakdanje, kot je vsak dan. Ni se dolgočasil, zmeraj se je kaj igral, a v primerjavi s prijatelji ... Naj govori o svoji ljubi mami, ki se tako razdaja ... Veliko je odsotna, saj razen službe mora postoriti marsikaj, da pade kakšen kovanec v njun skorajda prazen mošnjček. Naj pove, kako zelo si želi psa, a mu mama zaenkrat ne dovoli – ker stane.

Kakor da je vzgojiteljica začutila njegovo stisko, otrokom »prižge zeleno luč« za igranje po koticah. Vsi se v hipu razgubijo po igralnici. Naj si je oddahnil. Komu še mar za počitnice; vrtec je postal prostor za čisto drugačne izzive. In Naj je bil takšen vrtec všeč. Hitro se je pridružil skupinici otrok, ki so radi posegali po lego kockah. Sam jih doma ni imel, zato je v vrtcu dobro izkoristil čas ob njih. Na vrtčevskem igrišču se je še bolj razživel in vzgojiteljice so se veselile skupaj z njim. Po kosilu so otroci legli k počitku. Sledile so minute pripovedovanja in branja pravljic. Teh se je Naj najbolj veselil. Tudi z mamo sta rada listala po knjigah in je bil tega navajen. Ob pravljicah je užival, saj se je lahko vživel v pravljичne junake. Enkrat je bil princ, spet drugič čarobna omara ali pa murenček goslač ... Dokler mu veke niso postajale težje in težje ter je zaspal.

Tega dne je vzgojiteljica pripovedovala pravljico o rdeči, leteči preprogi. Naj je napeto poslušal, zdel se je vznemirjen in ni mogel zaspati. Na srečo je mama hitro prišla ponj in sta odšla domov.

Naslednji dan so otroci spet sedli v jutranji krog, se pozdravili in Naj je kar naenkrat rekel: »Bil sem na

počitnicah na morju.« Vzgojiteljica se mu je prijazno nasmehnila in rekla: »Potem pa si vsi želimo, da nam pripoveduješ, kako je bilo! Pridi bliže k meni in nam pripoveduj!«

Naj se je udobno namestil in začel pripovedovati. Prepričljivo, natančno, doživeto kot kakšen pravi pravljicar. Otroci so mirno sedeli in ga poslušali. Še nikoli prej ga niso tako močno doživljali; z občudovanjem so ga gledali in niti za hip niso podvomili v njegovo zgodbo. To je Naja še bolj spodbudilo in ni se ustavljal. Oči so mu žarele, krilil je z rokami, izgledal je presrečen. Prijatelji so ga božali s pogledi in v igralnico se je pritihtopila topla energija.

Naj je pripovedoval, kako je sedel na rdečo, letečo preprogo, ta pa ga je ponesla visoko, visoko ... Letela sta nad strehami hiš, nad gozdovi, dotikal se je oblakov in se pozdravljal pticam. Najnevarnejše letenje je bilo nad oceanom. Rdeča preproga se je utrudila in morala sta pristati na peščeni plaži. Naj se je v kopalnih pognal v morje in zaplaval z ribicami. Morske zvezde so mu kazale pot, da se ne bi izgubil. Sedel je na morskem konjičku in ga zajahal. Ta ga je varno vrnil na peščeno plažo, kjer se je lahko igral v zlatorumenem pesku. Sezidal je grad za morsko deklico, a ga je preproga priganjala: »Domov morava!« Otožen se je prekopicnil nanjo in se poslovil. Čez slabo uro je že bil doma, v svoji postelji.

Naj je globoko vdihnil, vzgojiteljica in prijatelji pa so ga nagradili z aplavzom. Tanka črta med resničnostjo in domišljijo se je zbrisala.

Vzgojiteljica si je naskrivaj obrisala solzo. Tako težka je bila – kot kristal. Skrila jo je v žep za spomin in opomin. Da bo skupaj z otroki vedno iskala rdečo, letečo preprogo, s katero bodo leteli po poteh domišljije.

Sonja Č. Bertalanič, vzgojiteljica
Ilustracija: Veronika Černi

Spet smo našli »največke«

Tudi letos smo v Turistično kulturno športnem društvu Pečarovci povabili pridelovalce sadja in vrtnin, da prinesejo največje pridelke na razstavo »Ges mon največke, največko«. Prejšnja leta je na pridelke zelo vplivala suša – tudi letos začetek pomladi ni kazal na bolje. Potem se je začelo deževje, ki je skoraj čez celo poletje celo pretiravalo. Pridružila se je še epidemija, ki je postavila pred ljudi marsikatero dilemo in oviro. Kljub prepovedi zbiranja večjih skupin ljudi je bil večer, 18. septembra, poln presenečenj – okrog 30 pridelovalcev je prineslo veliko sadja in vrtnin. Prišli so z vrha Goričkega, pa tudi iz krajev ob Muri.

Najtežje poljščine so pridelali:

- **BUČA** – lastnica Zorica KRPIČ iz Pečarovcev (23 kg);
- **BURGOLA** – lastnica Irena Petrijan iz Pečarovcev (8,20 kg);

- **GROZD** – lastnik Milan Majc iz Brezovcev (0,27 kg);
- **HRUŠKA** – lastnik Ernest Rituuper iz Pečarovcev (0,42 kg);
- **JABOLKO** – Evangeličanska cerkvena občina Bodonci (0,49 kg);
- **KORUZA** – lastnik Milan Majc iz Brezovcev (0,46 kg);

- **KROMPIR** – lastnica Marjeta Bencak iz Satahovcev (1,16 kg) in
- **PAPRIKA** – lastnica Zlatica Drvarič iz Otovcev (0,41 kg).

NAJ STVARITEV NARAVE 2020 je prinesla Cvetka Flisar iz Pečarovcev – več krompirjev v obliki srca smo naslovili s **KROMPIRJEVA SRČNA DRUŽINA**.

Razstavo si je bilo mogoče ogledati v VGD Pečarovci v nedeljo, 20. septembra 2020.

Prejšnja leta smo ob tem dogodku imeli tudi vaško srečanje – piknik – ter vaške igre. Letos je, na žalost, razstava bolj samevala. Tudi podelitev, z maskami na obrazih, je v prisotnih povzročala nelagodje.

Hvala vsem, ki ste na razstavi sodelovali ali si jo ogledali. Naj bo to spodbuda, da tudi vi naslednje leto tretji vikend v septembru prinesete največje pridelke. Epidemija bo takrat že za nami.

Jožef Rituper

Tovornikovi dnevi v Selnici ob Dravi 2020

13. oktobra smo se članice Ljubiteljske gledališke skupine Zgrebaši odzvale povabilu gospe Polonce iz Selnice ob Dravi, ki je bila glavna predvsem pa pogumna organizatorica njihovega dogodka.

V Selnici že vrsto let v spomin Arnolda Tovornika, gledališkega in filmskega igralca, rojenega 13. marca 1916, pripravljajo Tovornikove dneve in to vsako leto načeloma na njegov rojstni dan. Vendar je letos neljuba situacija organizacijo in izvedbo dogodka prestavila kar za sedem mesecev in ni veliko manjkalo, da ga tudi zdaj ne mogli izpeljati. Vsako leto namenijo en večer v sklopu njihovih dogodkov ljubiteljski gledališki kulturi, še poseben poudarek pa dajejo narečju in pristni domači govorici. Tako smo letos Zgrebaši suvereno zastopali našo občino z domačo goričko besedo v veseloigri »Čudežno zdravilo«. Odziv občinstva je bil enostavno fantastičen, saj niti slučajno nismo pričakovali, da nas bodo tako dobro razumeli in nagradili z bučnim aplavzom. Zahvaljujoč povabilu je ljubiteljska gledališka skupina opravila letos komaj drugi nastop, za primerjavo s predhodnimi leti, ko smo jih ob istem času imeli že krepko čez 20. Na odru se je zvrstilo pet ljubiteljskih gledaliških

skupin s svojimi veseloigrami, čeprav se med seboj nismo smeli družiti, smo se vsaj od daleč pozdravili in izmenjali kakšno besedo. Tudi režim na odru je bil strogo predpisan, imeli smo določeno mejo premikanja v bližino občinstva. Zagotovo vam lahko povemo, da so predpisi strogi in se jih je potrebno dosledno držati.

Naša skupina previdno in zmerno dela skozi celo leto na novem projektu znanega avtorja in srčno upamo, da vam bomo le-tega tudi čim prej lahko predstavili. Prepričani smo, da naše zvesto občinstvo komaj čaka na sprostitev ukrepov in na nove predstave. Prav iz tega razloga smo se pečarovski gledališniki glede na situacijo z virusom letos odločili izpeljati **14. Festival skečev Prefrigani Zgrebaši 2020 virtualno**. Povabili smo gledališke skupine k sodelovanju in k soustvarjanju drugega festivala, varnega in po predpisih NJZ. Povezavo za ogled 14. Festivala skečev najdete na **fb strani Ljubiteljske gledališke skupine Zgrebaši**.

S svojo aktivnostjo stremimo k temu, da navkljub neljubi situaciji ljubiteljska gledališka kultura ne zamre in da preživi obdobje takšnih in drugačnih omejitev. Vsi skupaj upajmo, da bo ta čudna situacija minila in bomo lahko zaživel aktivnejše življenje.

za LGS Zgrebaši
Danica Kardoš

Ponovno od Sebeščana h Grade

Pravijo, da ni težko ponavljati stvari, ki so nam prijetne, pa čeprav je potrebno za to kaj žrtvovati – letošnje žrtve so bile kar hude: vreme nam ni bilo preveč naklonjeno, grožnja z okužbo koronavirusa pa stalno prisotna. A če se hočeš pridružiti tistim, ki dajo kaj na tradicijo, se zahvaliti za prejeto, prositi za milost ali samo doživeti jutranji svit in dobro družbo, potem boš sigurno v množici, ki vsako leto gre na dan Marijinega vnebovzvetja od Sebeščana h Grade. Letos smo šli že enajstič.

Še v temi se nas je zbralo skoraj 50 ob igrišču za mali nogomet v Pečarovcih (po priporočilih NIJZ nas tako ni smelo biti več). Žarečih pogledov in malo krmežljavi – mnogi so se pripeljali od daleč – poklepetali smo in si privoščili vročo kavo, sladko pecivo pa je raven zadovoljstva še dvignilo.

Še v temi smo krenili, za večino, na že dobro poznano pot: nav-

zdol do potoka, nato po cesti v smeri Bodoncev, a smo na koncu vasi zavili po gozdni cesti proti Poznanovcem.

Tudi letos smo imeli dva gostitelja – najprej smo se nasitili in odžejali

pri družini Franca Gjergjeka, ob tem pa še občudovali množico rož; gostoljubnost družine Horvat-Bačič pa je že tako poznana. Druga polovica poti je minila pri marsikom v razmišljanju. Prejšnja leta so se nam pridružili še mnogi, ki so imeli isti cilj – biti pri maši, ki jo je daroval župnik Hozjan ter poslušati pesem sebeščanskih pevcev, si po maši vzeti čas za ogled sejma, kupiti kakšno malenkost in poklepetati z znanci. Ničesar od tega se ni zgodilo – cerkev je bila zaradi epidemija zaprta, sejem odpovedan. A kljub temu nobenemu pohodniku ni bilo žal. Drugo leto bomo šli ponovno – že dvanajstič. Več nas bo, vreme bo lepše, epidemija bo mimo. Veseli bomo, če boste med nami tudi vi!

Jožef Rituper

Še osmič pri Sveti Trojici

Letos je bilo pri načrtovanju osmega pohoda od Sebeščana k Sveti Trojici veliko neznank. Koronavirus je udaril s polno močjo, nevarnost okužbe je bila stalno prisotna, priporočila NIJZ pa minimalni standard, ki smo ga na pohodu želeli upoštevati.

K temu je potrebno dodati še katastrofalno vremensko napoved, pa je mera polna.

Kljub vsemu se je pohoda udeležilo 25 oseb, vso pot je opravilo 19.

Po jutranji maši smo zaužili bogat energijski zajtrk, opravili fotografiranje, si oblekli dežne plašče ali razprli dežnike. Strumno smo zakorakali v smeri Šalamencev z željo, da se dež izlije in nas začne čim prej božati sonce.

Na prvi postaji, v Borejcih, smo zamenjali mokra oblačila, prvi sončni žarki pa so napovedovali izboljšanje vremena. Do kosila v Boračevi se je že ustalilo in pot naprej se je sicer neskončno vlekla, a je bila temperatura prijetna, dež pa je šel naprej in nas pustil suhe. Drugi del poti do romarske cerkve s tremi zvoniki pri Sveti Trojici smo opravili do 18. ure. Ves čas nas je spremljalo vozilo PGD Pečarovci. Za volanom in kot glavni delilec hrane se je izkazal Karel Žekš. Do Brezovcev je kolono vodil Štefan Kutoša, samo za to priložnost zgrajeni brvi čez kanal pri Brezovcih je vodenje prevzel Ivan Kos. Na žalost čez brv nismo mogli, ker je čez noč voda zelo narasla. Naredili smo ovinek skoraj do Predanovcev, kar je pot

podaljšalo za vsaj 2 km. Od Boračeve je bil vodnik Drago Domanjko.

Pohod smo zaključili z večerjo in srečanjem s patri – trojiška grenčica je po več kot 42-tih kilometrih lepo pogrela.

Naj še omenim, da najmlajši udeleženec še ni dopolnil niti enega leta – zdržal je polovico pohoda, kar vsekakor ni enostavno, pa čeprav te ves čas nosi dedek.

Posebno presenečenje je bila podelitev posebne skodelice za opravljenih 5 pohodov – prejemnica je bila Klavdija Huber z Vaneče.

Veselim se že poti naslednje leto – pridružite se tudi vi.

Jožef Rituper

Pohod Društva upokojencev Mačkovci

Člani društva se ukvarjamo tudi z rekreativno dejavnostjo. Poleg kegljanja s kroglo na vrvici so to pohodi po vaseh KS Mačkovci.

Letos smo izvedli tretji pohod v vasi Mačkovci. Zbralo se je 35 pohodnikov od blizu in daleč v VGD v Mačkovcih. S svojo prisotnostjo so nas pozdravili člani upravnega odbora društva ter poskrbeli za sladke dobrote in pijačo. Predstavitve vasi in zgodovino kraja je predstavila dijakinja 3. letnika gimnazije Zala Zver iz Mačkovcev. Trasa je bila dobro načrtovana, mimo Marofa, po utrjeni gozdni poti.

Franc Gjergjek je nas popeljal po dobro izbrani 9 km poti iz Mačkovcev v Poznanovce in po obronkih Prosečke vasi. Kratek postanek in malico smo opravili v Poznanovcih, Okrepčevalnica »PRI LIPI« Vesna Celec, ter pot nadaljevali v Mačkovce. Pohod šteje za Pohodno izkaznico občine Puconci in Izkaznico pohodnika/pohodnice po Goričkem.

Noge so bile utrujene, a kljub temu smo bili srečni in zadovoljni z uspešno zaključenim pohodom.

Rudolf Car

Promocija občine Puconci v Starih Fužinah

Prva avgustovska sobota nas je ponesla na Gorenjsko, natančneje v Stare Fužine, v občini Bohinj. Stara Fužina je tipična alpska vasica, ki se lahko pohvali z veliko naravne lepote, številnimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi, bogato zgodovino in dolgoletno tradicijo rokodelstva in domače obrti. To in pa

bližina Bohinjskega jezera so razlogi, da je vas tudi priljubljena točka turistov in izletnikov. Da bi popestrili poletno dogajanje v okolici in obiskovalcem ponudili nekaj več, predvsem pa nekaj novega, tradicionalnega in zanimivega, v vasi vsako soboto v avgustu pripravijo sejem domače obrti in rokodel-

stva, kjer se lahko s svojimi izdelki predstavijo ponudniki iz različnih koncev Slovenije. Na tem sejmu lahko razna društva, posamezniki, obrtniki in rokodelci predstavijo svoje delovanje in obiskovalcem in turistom ponudijo svoje izdelke. Tako je predstavnik Občine Puconci k sodelovanju na tem sejmu povabila gospa Marija Merljak, s katero smo se spoznali na snemanju prispevka za oddajo Dobro jutro. Sejma smo se tako udeležili predstavniki TKŠD Pečarovci, lončarstvo Zelko iz Pečarovcev in društvo ŠČIPEK iz Puconcev. »Zgrebaši« smo se predstavili s tradicijo »zgrebaštva« oziroma lanenarstva, tako da smo prikazali postopke predelave lanu in razstavili izdelke oziroma polizdelke posamezne faze predelave od rastline do končnega izdelka – platna. Lončarstvo Zelko je predstavilo tradicijo lončarske obrti v Prekmurju ter obiskovalcem ponudilo razne lončarske izdelke, ki se uporabljajo predvsem v gospodinjstvu (krožniki, pladnji, vrči, modeli za potice ...). Društvo ŠČIPEK iz Puconcev pa je na svoji stojnici predstavilo svoje izdelke iz različnih materialov, ki nastajajo izpod prstov pridnih članic in članov društva. Stojnica je bila polna čudovitih prtičkov, rož iz papirja, raznih okraskov. Poleg tega pa smo s pomočjo zgibank obiskovalcem predstavili našo občino in dogajanja v njej. Na žalost nam je zagodlo vreme, saj je sonce, ki nas je pospremila od doma pa vse do kraja prireditve, kaj hitro zamenjal dež in smo morali stojnice pospraviti. Po dveh urah je dež končno ponehal in

takrat so na svoj račun prišli muzikanti »suha špaga«. Skupaj smo zapeli tudi nekaj prekmurskih pesmi in ker so med obiskovalci bili tudi turisti iz Prekmurja, nam je kar šlo. Na koncu pa smo še zaplesali, tako da smo se domov odpravili dobre volje, čeprav nam je prej vreme ponagajalo.

Čeprav je bil sejem živ le kratek čas, smo zadovoljni, da smo lahko obiskovalcem, ki so prišli iz raznih krajev Slovenije z besedo in fotografijami predstavili dogajanja v naši pokrajini in mogoče koga navdušili, da bo obiskal tudi naš konec Slovenije.

Majda Horvat

Namizno teniško dogajanje

DRŽAVNO PRVENSTVO ZA MLADINCE IN MLADINKE V IZOLI

Blažka Harkai državna prvakinja v dvojicah

Sezona 2019/20 v namiznem tenisu je po naknadno sprejetem koledarju trajala še do konca septembra, ko so se odigrala še štiri državna prvenstva.

Drugi vikend v septembru je bilo mladinsko državno prvenstvo v Izoli, kjer se je zbralo 116 igralcev in igralk iz 20 slovenskih klubov, med njimi osem igralcev puconske Keme in pet iz NTK Sobota.

Državna prvakinja v dvojicah je malce presenetljivo, a več kot zasluženost postala Blažka Harkai (Kema) s soigralko Saro Tokič (Letrika). Tako je NTK Kema dobil prvič prvakinja v ženski mladinski konkurenci.

Dvojica puconske Keme Jure Smodiš in Jan Lipič je lepo presenetila, saj sta bila zaustavljena šele v finalu in tako osvojila srebrni medalji. Za bronasto medaljo pa je poskrbela Ana Kovačec (Kema), skupaj s soigralko Taro Kobetič (Mengeš).

Tudi med posameznicami se je Ana Kovačec uvrstila v polfinale in tako prvič v zgodovini kluba osvojila 3. mesto še med posameznicami. Lep uspeh sta dosegla v mešani dvojici Jure Smodiš in Blažka Harkai, saj

Mladinsko DP v Izoli, foto Peter Lipič

sta se v kategoriji mešanih parov uvrstila v polfinale in osvojila bronasto medaljo.

Mešana dvojica Nino Šegula in Ana Kovačec sta izpadla v četrtfinalu, Anamarija Horvat (Sobota) in Jan Krč (B2 Kranj) pa sta se uvrstila v osmino finala kot tudi Jan Lipič s soigralko Kim Kastelic (Krka).

Med posamezniki pri mladincih sta se Nino Šegula in Jan Lipič (oba Kema) uvrstila med 16 najboljših, Luka Šantavec (Sobota) in Jure Smodiš (Kema) pa sta se na glavnem turnirju prebila v drugo kolo, kar pa ni uspelo Timiju Giderju in Evi Hauko iz NTK Sobote ter mladima igralkama Keme Živi Dogar in Ani Gergek, saj so v svojih predtekmovalnih skupinah osvojili 3. oz. 4. mesto.

V glavni del med posameznicami so se uvrstile Eva Horvat, ki je izpadla v prvem kolu, Anamarija Horvat (obe Sobota) ter Blažka Harkai in komaj 12-letna Ema Crnkovič (obe Kema), ki so se uvrstile med 16 najboljših mladink Slovenije.

DRŽAVNO PRVENSTVO ZA KADETE IN KADETINJE V LUČAH (19.–20. 9. 2020)

Minuli konec tedna je bilo na sporedu še DP za kadete in kadetinje v Lučah, kjer se je zbralo kar 135 otrok iz 22 slovenskih klubov. Državna prvaka, v kar treh kategorijah, sta postala Miha Podobnik (Logatec) in Sara Tokič (Letrika). Tudi Prekmurci so imeli svoj podmladek, in sicer je trener Keme Mirko Unger peljal tri kadetinje in enega kadeta, trener Sobote

Mitja Županek pa eno kadetinjo in pet kadetov. Najvišje se je uvrstila Eva Horvat (Sobota), in sicer med 16 najboljših kadetinj, potem ko je v svoji kvalifikacijski skupini zmagala in se uvrstila na glavni turnir, kamor so se uvrstile še Ana Gergek, Ema Crnkovič in Živa Dogar (vse tri Kema), a so vse tri izpadle v prvem kolu. Pri kadetih je Luki Šantavcu (Sobota) zmanjkalo nekaj sreče, da bi se uvrstil v osmino finala. Timiju Giderju se je uspelo prebiti na glavni turnir, kjer je kot Luka, po zmagi v prvem kolu, doživel poraz v drugem kolu proti državnemu prvaku Podobniku. Prvič pa so bili na DP za kadete An Julijan, Nejc Titan in Oskar Horvat (vsi trije Sobota) ter Jaka Zelko (Kema). V dvojicah se je Eva Horvat s soigralko Lano Slatinšek (ŠD SU) uvrstila v četrtfinale. Živa Dogar s soigralko Zojo Žolek (Cirkovce) ni imela sreče pri žrebu in sta v četrtfinalu naleteli na prvi nosilki in prvakinji Saro Tokič in Enyo Moltara ter izgubile z 1:3. Še najbližje medalji sta bili Ana Gergek in Ema Crnkovič, saj sta po hudi borbi z 2:3 izgubili v četrtfinalu proti Lari Belaj in Ani Leskošek.

DRŽAVNO PRVENSTVO ZA MLAJŠE KADETE IN KADETINJE V LUČAH

Živa Dogar ubranila lanski državni naslov v dvojicah

Minuli vikend sta bili v Lučah še zadnji državni prvenstvi, in sicer za mlajše kadete/kadetinje (U13) in člane/članice do 21. let. V mlajši kategoriji je bilo prijavljenih kar 116 igralcev in igralk iz 24 slovenskih

Nosilke naslovov DP mlajših kadetinj s trenerjem, foto Blažka Harkai

Finale dvojic mlajše kadetinja, foto Mitja Županek

klubov, pri U21 pa jih je tekmovalo le 64. Med njimi so bili tudi klubi iz Pomurja (Kema – 11, Sobota – 6 in Ljutomer – 1). Med njimi so največ uspeha dosegli člani NTK Kema, saj so osvojili državni naslov in drugo mesto v dvojicah U13.

Živa Dogar (Kema) je s soigralko Zojo Žolek (Cirkovce) ubranila lanski naslov prvakinja v dvojicah, potem ko sta v finalu proti Emi Crnkovič in Ani Gergek (obe Kema) zaostajali že z 0:2, a sta na koncu vseeno slavili s 3:2 in tako lanskemu naslovu dodali še letošnjega.

Med posameznicami so se vse tri varovanke trenerja Mirka Ungerja uvrstile med 8 najboljših v Sloveniji. Pri dečkih je lepo presenetil komaj 11-letni Oskar Horvat (Sobota), saj se je prebil na glavni turnir, potem ko je v svoji predtekmovalni skupini osvojil 2. mesto. Z osvojenimi 3. mesti vsak v svoji predtekmovalni skupini se Filip Šinko, Jaka Zelko in Tai Puhhan (vsi trije Kema), kot tudi Miha Belak (Ljutomer) in z osvojenim 4. mestom v svoji skupini ter Nejc Titan in Lana Maučec (Kema) niso uvrstili na glavni del prvenstva. V dvojicah pri mlajših kadetnjah se je Lana Maučec s soigralko Nežo Horvat (Interdiskont) uvrstila med 16 najboljših, kot tudi dvojica Tai Puhhan – Filip Šinko pri mlajših kadetih. Oskar Horvat in Miha Belak sta se uvrstila med 32 dvojic, kot tudi Jaka Zelko s soigralcem Jako Lesnikom iz Mute.

Ana Kovačec srebrna v dvojicah

Lep uspeh je pri članicah do 21 let dosegla z 2. mestom v dvojicah Ana Kovačec iz Keme s soigralko Taro Kobetič (Mengeš).

Mladinski državni prvakinja v dvojicah Blažka Harkai in Sara Tokič sta izpadli v osmini finala, kjer sta bili zaustavljeni še igralki Sobote Anamarija Horvat s soigralko Anino Selak (Vesna) in Eva Horvat s soigralko Danielo Butkovsko Tomanič (Cirkovci).

Med posameznicami se je do četrtfinala prebila Blažka Harkai, Ana Kovačec pa do osmine finala. Pri članih do 21 let sta se na glavni turnir in nato med 16 najboljših uvrstila Luka Norčič (Kema) in Luka Šantavec (Sobota).

V dvojicah sta se Luka Norčič s soigralcem Tilnom Cvetkom (Muta) in Nino Šegula s soigralcem Aljažem Fortuno (Vesna) uvrstila v četrtfinale med 8 najboljših.

DRŽAVNO PRVENSTVO ZA ČLANE IN ČLANICE, RAKEK (29. 2.–1. 3. 2020)

Tri bronasta odličja za NTK Kema in eno srebrno za NTK Sobota

Pred razglašeno epidemijo se je uspešno zaključilo le državno prvenstvo za člane in članice. Sodelovalo je 76 članov in 35 članic.

DP za člane, vseh 5 dobitnikov iz Pomurja, foto Nuša Vogrinčič

V družbi najboljših slovenskih igralcev se je odlično znašel Tomaž Pelcar, ki je osvojil tretje mesto, takoj za Denijem Kožuljem in Darkom Jorgičem. Tretje mesto si je delil s Pucončarjem Mitjo Horvatom, ki igra za NTK Interdiskont.

V zgodovino kluba Kema Puconci se je vpisala Staša Matis, ki je v dvojicah skupaj z igralko Urško Čokelj (Arrigoni) osvojila prvo bronasto medaljo na državnih prvenstvih v konkurenci članic.

Tomaž Pelcar in Damjan Zelko sta se v konkurenci dvojic uvrstila na tretje mesto in poskrbela še za tretje stopničke Keme. S soigralko Stašo Matis se je

Tomaž Pelcar uvrstil med najboljših 8 mešanih parov, Damjan Zelko pa z Ano Kovačec med najboljših 16 dvojic.

Odlično se je odrezal tudi Jan Žibrat (Sobota), ki je v dvojicah z Mitjo Horvatom osvojil 2. mesto, med posamezniki pa je bil poražen v četrtfinalu. Anamarija Horvat pa se je s soigralko Anino Selak (Vesna) uvrstila v četrtfinale.

Čestitke vsem pomurskim igralcem namiznega tenisa za dobre nastope na državnih prvenstvih.

Tomaž Pelcar najboljši na rang lestvici

Po vseh teh rezultatih je treba še posebej čestitati trenerju puconske Keme Mirku Ungerju za odlično delo in osvojenih 11 medalj minulega državnega prvenstva. Še posebej bodo ti uspehi pustili pečat v ženski konkurenci, kjer so Blažka, Staša in Ana letos osvojile 3 najboljše nove dosežke v zgodovini kluba. Tako so dekleta tudi odlične vzornice mlajšim kadetinjam, ki so ta in lanski Živin uspeh nadgradile z medsebojnim finalnim nastopom dvojic. Prej so se z državnimi naslovi večinoma ponašali v moški konkurenci, ki so ji letos dodali še eno lovoriko. In sicer Tomaž Pelcar po uspešni sezoni zaseda 1. mesto na skupni rang lestvici kot najboljši igralec v Sloveniji. Bravo NTK Kema!

Mitja Županek in Sabina Sočič

Dan športa na OŠ Puconci

23. septembra 2000 so Iztok Čop in Luka Špik v veslanju ter Rajmond Debevec v strelstvu dosegli prve olimpijske kolajne za Slovenijo na OI v Sydneyu. Zato 23. september v Sloveniji praznujemo DAN ŠPORTA. Na OŠ Puconci smo se odločili, da na ta dan izvedemo športni dan, ki pa smo ga zaradi protikoronskih ukrepov izvedli v dveh dneh.

Tradicionalnemu septembrskemu krosu smo dodali predstavitev različnih športnih panog. Učenci so se lahko preizkusili v nogometu, hokeju na travi, odbojki in namiznem tenisu. Občinski športni Klubi NK Kema Puconci, ŠK Triglav Predanovci, ŽOK Murexin-Kema Puconci in NTK Kema Puconci so se zelo potrudili pri predstavitvi svojih športnih panog. Učenci

so uživali in verjamemo, da se je med mladimi športnimi navdušenci znašel tudi tak, ki bo v prihodnosti npr. najšportnik občine Puconci.

Poleg domačih klubov so svoje športne panoge predstavili še Judo klub Štorkljice, Rokoborsko društvo Sobota in Plesni Klub Zeko, ki ga vodi bivši učenc ne OŠ Puconci, Dejan Zečević.

Osrednji dogodek športnega dneva je bil tradicionalni jesenski kros. Olimpijski komite Slovenije je poskrbel, da so učenci kot darilo ob Dnevu športa prejeli zapestnice in sadne ploščice. Učenci od 1. do 5. razreda so se pomerili na 500 metrski, učenci od 6. do 9. razreda pa na 1000 metrski progi. Proga je bila razgibana, med drugim speljana tudi skozi šolski sadovnjak. Pri organizaciji dneva dejavnosti smo upoštevali priporočila in usmeritve NIJZ, zato se je letos prvič zgodilo, da so učenci tekli po posameznih oddelkih in ne skupaj po razredih. Prav tako se je prvič zgodilo, da so skupaj tekli dečki in deklice.

Zmagovalcev je bilo ogromno, zato tudi veliko nasmehov na podelitvenem odru. Vseh jih ne moremo naštet, bomo pa izpostavili učence, ki so postavili najboljše čase na progi. Pri dečkih je na 1000 metrski progi najboljši čas postavil Jan Horvat iz 8. razreda, pri dekletih je to uspelo Lari Pavšič iz 7. razreda. Na 500 metrski progi je pri dečkih blestel Rene Bačič iz 4. razreda, pri deklicah pa Ela Hodošček iz 4. razreda.

Vsi udeleženci smo se strinjali, da smo Dan športa preživeli tako, kot se za tak praznik spodobi. Športno. Naslednje leto, 23. septembra, bi želeli ponoviti nekaj podobnega, ampak koronavirusa in z njim povezanih ukrepov, ne bi povabili zraven.

Bojan Ropoša, Janez Lipič

Slavnostni sprejem za Mitjo Lotriča na Vaneči

Najboljšega igralca počastili doma

Čestitke puconske športne zveze in občine ter vaneškega športnega društva – z Damjanom Boharjem je bil tudi pionirski prvak.

Športna zveza Puconci, Športno društvo Vaneča in Občina Puconci so pri Športnem centru Vaneča v ponedeljek pozno popoldan družno pripravili sprejem za domačina Mitjo Lotriča, najboljšega nogometaša prve lige.

Mitja Lotrič je z NK Celje, kjer je kapetan, osvojil prvi naslov prvaka slovenske elitne lige v stoletni zgodovini celjskega kluba, sam pa je bil proglašen za najboljšega nogometaša minule sezone. Na slavnostnem sprejemu so mu organizatorji podelili več daril in priznanje. Sam je na ogled prinesel zlato medaljo za prvaka in pokal, ki ga je dobil kot najboljši igralec prve lige, med drugim pa je prejel veliko sliko, na kateri so pionirji Vaneče iz sezone 2004/2005, ko so bili prvaki občine Puconci. Lotrič je tu naredil prve nogometne korake, na sliki pa je skupaj z

Damjanom Boharjem, še z enim zelo uspešnim nogometašem iz Pomurja, ki je prav tako svojo nogometno kariero začel pri Vaneči, drugače pa je doma iz Mačkovec (v minuli sezoni je nastopal za poljskega prvoligaša Zagłębie iz Lubina). Na ogled sta bili tudi šampionska majica in dres pionirske ekipe, ki ju je pred petnajstimi leti nosil Mitja.

»Pionirji Vaneče so bili takrat tako močni, da so skoraj vsaki ekipi nasuli po dvajset zadetkov. Zelo smo ponosni smo, da je Mitja tukaj nakazal uspešno pot svoje kariere, ki ga je sedaj privedla do naslova prvaka Slovenije in najboljšega igralca sezone. In kdo ve, s čim vse nas bo še razveselil na nadaljnji poti. Vsi, ki smo gledali odločilno tekmo med Celjem in Olimpijo, smo navijali za Celjane in našega Mitjo, čeprav smo verjetno vsi navijači Mure. Sam moram priznati, da sem bil njegovega uspeha še bolj vesel, kot pa če bi Mura postala državna prvakinja, saj gre za našega vaščana, ki je tukaj začel svojo nogometno pot,«

je povedal predsednik Športnega društva Vaneča Dušan Lazar in hudomušno dodal: »Vendar, Mitja, prosim te, nauči komentatorje, kako se pravilno pravi naši vasi Vaneča, da ne bodo govorili iz Vaneče vasi.«

Mitji Lotriču je čestital tudi župan Občine Puconci Ludvik Novak, ki mu je pokal podeljeval že takrat, ko je bil Lotrič prvak s pionirji: »Ponosni smo, da si ponesel ime naše občine po celi Sloveniji in se ti za to zahvaljujemo, saj je tvoj uspeh tudi uspeh občine Puconci. Ravno zato smo ti na darilo zapisali Ponos občine Puconci. Želim ti vse najboljše na nadaljnji športni poti.«

Čestitkam se je pridružil tudi predsednik Športne zveze Puconci Jože Fartek: »Tudi v imenu naše zveze bi se ti rad zahvalil in čestital za ta izjemen uspeh. Moram povedati, da sem sam nekoč povezan s Celjem, saj je moj svak iz Celja, sam pa sem bil na služenju vojaškega roka v Celju, kjer so nas vojake vodili na tekme takratnega Kladivarja, čeprav ni-

smo navijali zanj. Sedaj pa je bilo jasno, da smo bili na zadnji tekmi z Olimpjo vsi za Celje.«

Mitja Lotrič se je kljub delovnim obveznostim in deževnemu vremenu pripeljal iz Celja na Vanečo, kjer so ga pričakali člani družine, sorodniki, prijatelji, znanci in sovaščani, ki so mu vsi po vrsti čestitali, večina pa je z njim naredila še spominsko fotografijo. Tudi sam je povedal nekaj besed, saj je hudomušno dejal, da je sedaj že

navajen govornja v mikrofoni. »Hvala vsem za darila in za takšen sprejem. Hvala tudi vsem, ki ste prišli. Spomnim se, kako sem začel tu zraven na igrišču svoje nogometne korake in še malce prej tam zgoraj pri vasi. Na svoji poti sem imel veliko dobrih trenerjev in vsem se moram zahvaliti za to, da sem prišel do takšnih dosežkov. Kar se pa novinarjev tiče, moram reči, da sem jih že večkrat učil, kako se pravilno pravi Va-

neča, a očitno se vsi še niso naučili. Vendar ne bom odnehal in jih bom učil še naprej, dokler ne bodo tega vedeli vsi.« je malce v šali, malce pa zares dejal Lotrič.

In se nato pridružil druženju, saj so bili za vse prisotne na voljo tudi brezplačni prigrizki in pijača. Zvečer pa se je Mitja moral že vrniti v Celje, saj ga je naslednji dan čakal nov trening.

T. Koleč

Žan Buček - nogometaš

Obuti kopačke, odigrati in zadeti gol ... To so sanje vsakega mladega nogometaša in prav tako tudi moje.

Sem Žan Buček, kapetan kadetske ekipe pri pomurskem klubu NŠ Mura. Svojo nogometno pot sem začel z igranjem malega nogometa za pionirje v Puževcih, od koder tudi prihajam. Na vaškem igrišču je gospod Štivan iz Brezovcev prvič opazil, da sem za igranje nadarjen in me tako povprašal, če bi bil šel igrati h klubu Mura. Seveda, z majhnega igrišča na veliko, kako da ne. Kot

6-letni otrok sem bil vesel, da lahko treniram pri takšnem klubu. Minilo je osnovnošolsko izobraževanje, sedaj obiskujem 2. letnik SPTŠ smer elektrik, vseskozi pa redno obiskujem treninge. Skozi 10 let trdega dela in odrekanja marsičemu sem krepil svoje znanje nogometa in navsezadnje tudi dosegel mesto kapetana pri kadetih. Treningi, ki jih imam

5-krat na teden in tekma vsako soboto ali nedeljo, so precej naporeni, vendar me žene misel, da lahko s trdim delom iz sebe naredim še več. Prelomni dogodek na tej moji poti pa je bil vpoklic v reprezentanco U-16, prvič 22. oktobra 2019, letos pa v U-17, vendar me je pri zadnjih tekmah ovirala poškodba. Spoznal sem, da sem na dobri poti, vendar do uspeha je še daleč. Sanje so mi zaigrati na Poljudu za Hajduk, vendar manjka še kar nekaj izkušenj, katere pa bom tudi kot prejšnje s trdim delom pridobil in svoje sanje upam, da uresničil.

Žan Buček

Blažka Harkai – igralka namiznega tenisa

Stara sem 16 let, doma iz Puconcev. Po uspešno končani Osnovni šoli Puconci, sem se za nadaljno izobraževanje odločila za Gimnazijo Franca Miklošiča Ljutomer in sedaj obiskujem 2. letnik.

Za igranje namiznega tenisa me je navdušila starejša sestra Maša, sama pa sem ga začela trenirati že v prvem razredu osnovne šole. Treniranje je potekalo najprej skozi igro, nato pa so zadeve postale že bolj resne. Vsakodnevni treningi pri trenerju Mirku Ungerju v NTK Kema Puconci ter poletne priprave

z drugimi klubi so bili pomembni pri uspešnem napredovanju moje igre, kar se je s časoma odražalo na tekmovanjih. Le-ta potekajo ob koncih tedna, od jeseni vse tja do pozne pomladi po celotni Sloveniji. Leta 2016 sem prvič nastopila za reprezentanco Slovenije kot mlajša kadetinja na evropskem tekmovanju za mlajše kadete v Strasburgu v Franciji.

Pod svojim matičnim klubom in vodenjem trenerja Mirka Ungerja sem leta 2017 v Cerknici prvič osvojila naslov državne prvakinje v kategoriji mlajše kadeti-

Državno prvenstvo v Komendi

nje v dvojicah s soigralko Saro Tokić iz Letrike. Takrat sem postala tudi državna podprvakinja posamezno. Na zaključnem turnirju Masters (kjer se zbere 16 najboljših igralcev v vsaki starostni kategoriji), ki je potekal v Radljah ob Dravi istega leta, pa sem zmagala v kategoriji mlajše kadetinja. Leta 2018 sem v Rakeku v kategoriji kadetinja dvojice osvojila naslov državne prvakinje s soigralko Saro Tokić. Lansko leto pa sem v Komendi dosegla svoj največji uspeh, postala sem državna prvakinja pri kadetinjah, posamezno. Letos sva s Saro v Izoli osvojili še en državni naslov v dvojicah pri mladinkah. Z uspešnimi rezultati na državnih tekmovanjih sem bila nagrajena z vpoklicem v državno reprezentanco. Nastopila sem na mednarodnih tekmovanjih Hrvaške, Češke, Italije in Slovenije. Najboljši rezultat sem dosegla v Lignanu v Italiji, kjer

sem bila med 32 najboljših kadetinj na tekmovanju. Kot reprezentanka Slovenije pa sem se udeležila dveh evropskih prvenstev (kategorija kadetinja), leta 2018 v Cluj-Napoci v Romuniji, kjer sem se uvrstila med 64 najboljših igralk v Evropi in leta 2019 v Ostravi na Češkem.

S soigralkami matičnega kluba, NTK Kema Puconci, tekmujemo v 1. Slovenski namiznoteniški ligi, kjer nas ob športu in tekmovanju, povezuje tudi prijateljstvo v prostem času.

Mednarodno prvenstvo Slovenije

Da si lahko v športu in s tem tudi pri namiznem tenisu uspešen, je potrebno ogromno treningov in odrekovanja. Seveda pa moraš šport, ki ga treniraš, imeti rad in s tem postane vse lažje ter tudi zabavno, zanimivo. Ob tekmovanjih nastane tudi polno novih dogodivščin, prijateljstev in ne nazadnje doprinese k osebni rasti, k samoorganizaciji. Kljub vsem uspehom ter želji po nadaljnjem dokazovanju v starejših kategorijah ter tudi marsikaterem športnem razočaranju – neuspehu, je na prvem mestu šola.

Blažka Harkai

Kros občinskih reprezentanc

V soboto, 10. 10. 2020, je pri Expanu v Murski Soboti potekal kros občinskih reprezentanc in hkrati državno prvenstvo Slovenije v krosu.

Na krosu so sodelovale ekipe sestavljene iz treh ali najmanj dveh tekmovalcev. Občino Puconci sta zastopali dve ekipi. V konkurenci mlajših pionirjev A so tekmovali Maj Bačić in Rene Bačić iz Pečarovcev ter Rok Horvat iz Mačkovcev. V članski konkurenci, med elito slovenskih najboljših tekačev, pa sta ŠZ Pucon-

ci zastopala Matej Fujs in Davorin Škrilec iz Lemerja. Naši ekipi sta bili eni redkih, ki sta tekmovali le v krosu občinskih reprezentanc. Večina tekačev je bila iz atletskih klubov in se je pomerila sočasno tudi v državnem prvenstvu. Tako so se v Murski Soboti zbrali najboljši slovenski tekači.

Športniki ŠZ Puconci so se odlično odrezali, saj so bili pohvaljeni s strani organizatorjev in medijev.

Mlajši dečki so dosegli ekipno 4. mesto in v kon-

kurenci pionirjev A bili najboljši med pomurskimi občinskimi reprezentancami. Maj Bačič je dosegel odlično 5. mesto, Rene Bačič kot najmlajši tekmovalac 11. in Rok Horvat 14. mesto. Dečki so tekli v konkurenci eno leto starejših pionirjev, medtem ko se je Rene pomeril tudi s tri leta starejšimi tekači. Upamo, da se bodo naslednje leto udeležili krosa in zagrozili z napadom na prva mesta. Članska ekipa je zasedla skupno 8. mesto, posamično je Davorin Škrilec osvojil 24., Matej Fujs pa 14. mesto.

Matej je hkrati dosegel najboljšo uvrstitev med Pomurskimi tekači, kar je dokaz močne konkurence na progi. Kot aktiven tekač je bil zaradi poškodbe nekaj časa odsoten s tekaških prog, vendar je bil kros dober pokazatelj, da se vrača v dobri formi. V seštevku vseh sodelujočih ekip je ŠZ Puconci z le dvema ekipama zasedla 10. mesto. Tekmovalo se je v štirinajstih kategorijah.

Sabina Sočič

Kulinarične delavnice v Moščancih

Članice Kulturno turističnega društva Moščanci so se že dvakrat zbrale na kulinaričnih delavnicah, ki potekajo v prostorih vaško-gasilskega doma v Moščancih. Namen delavnic je spoznavanje kulinaričnih dobrot, pripravljenih iz domačih, lokalnih in predvsem sezonskih živil. Velikokrat se nam namreč zgodi, da zmanjka idej ob obilici pridelkov, ki nam zrastejo na naših vrtovih. In prav temu so delavnice namenjene. Hladni zvitki iz bučk, pehtranova juha, polnjena čebula z jurčki, jabolčni tiramisu je le nekaj

dobrot, ki smo jih pripravile in seveda tudi poizkusile. Na delavnicah je poleg lokalnih sestavin poudarek tudi na uporabi zelišč v kulinariki, ki so najboljša možna alternativa raznim industrijskim dodatkom. De-

lavnica se načrtuje tudi v prihodnje, saj je idej, kako popestriti domače jedilnike, še veliko.

Marjetka Škafar

Obeležitev 101. obletnice združitve Prekmurških Slovencev z matičnim narodom 1919–2020

Člani O ZVVS Murska Sobota smo bili tudi letos množično prisotni na slovesnostih ob državnem prazniku priključitvi Prekmurja in združitvi Prekmurških Slovencev z matičnim narodom. Najprej smo se udeležili slovesnosti, ki je bila v nedeljo, 16. avgusta, v Murski Soboti ter sta jo organizirala MO Murska Sobota in Prekmursko društvo general Maister Murska Sobota. Slavnostni govornik je bil pisatelj Dušan Šarotar, kulturni program je pa pripravilo Prekmursko društvo general Maister. Prisotni so bili predstavniki vseh članic Prekmurskega KODVOP-a.

Veličastno kuliso na prireditvi je naredila udeležba več kot 40. praporščakov in zastavonoš iz cele Slovenije. Na sam dan praznika, 17. avgusta, smo se delegacije Pomurskega KODVOP-a zbrale pri obeležju v Beltincih, kjer sta domači župan Marko Virag in predsedujoči Pomurskega KODVOP-a predsednik PVD SEVER za Pomurje Drago Ribaš položila venec. Popoldne se je naša delegacija odpravila še v Ljubljano, na otvoritev Prekmurskega Trga.

Janez Kološa, O ZVVS Murska Sobota

Foto: Janez Kološa

Delegacija O ZVVS Murska Sobota na slovesnosti v Murski Soboti

Praporščaki KODVOP-a pred spominskim obeležjem v Beltincih

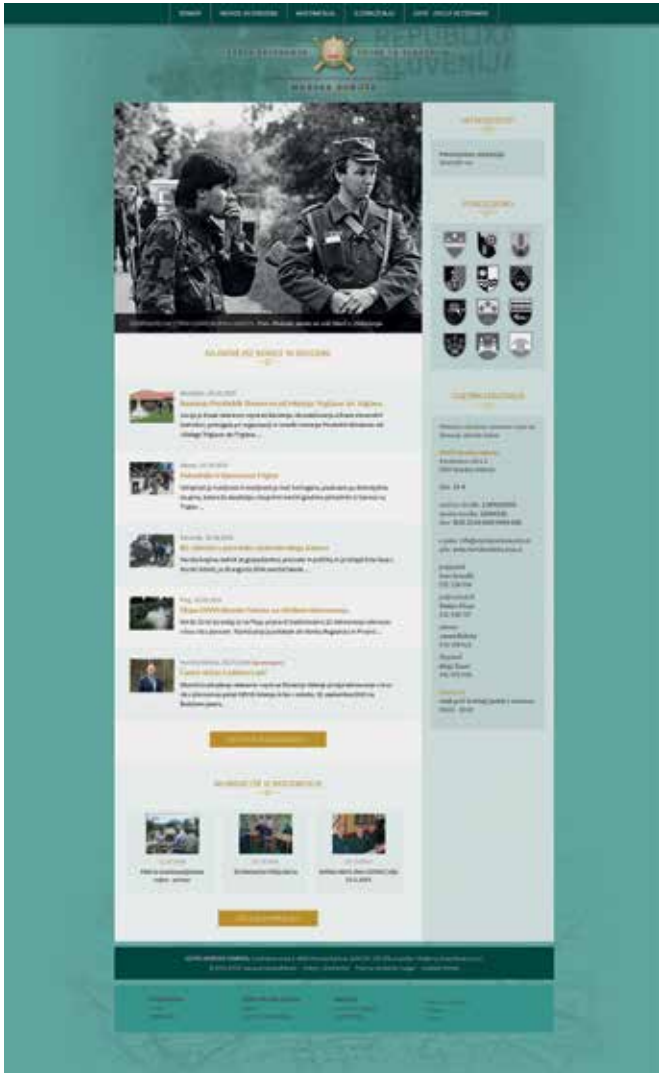
Nova spletna stran O ZVVS Murska Sobota

Območno združenje Veteranov vojne za Slovenijo Murska Sobota, ki združuje čez 620 članov iz 12 občin, se ponaša z novo pridobitvijo. V mesecu septembru je začela poskusno delovati nova sple-

tna stran združenja. Stran deluje na povezavi www.murskasobota.zvvs.si in vsebuje tudi novejši pristope delovanja spletnih strani (fotogalerije, multimedija, družabna omrežja). Bila je zelo potrebna

Tekmovanje v ribolovu za Pomurski pokal Gradišče 2020

Dne 14. julija je O ZVVS Murska Sobota izvedla tekmovanje v ribolovu, ki je bilo posvečeno 30. obletnici MSNZ. Tekmovanje je zaradi COVID-19 potekalo po smernicah in ukrepih NIJZ in PU Murska Sobota. Izvedeno je bilo na ribniku Gradišče – Občina Tišina – in se ga je udeležilo 12 ekip iz Pomurske in Štajerske pokrajine. V lepem torkovem popoldnevu je tekmovališče obiskala tudi labodja družina. Rezultati tekmovanja so bili naslednji: zmagala je ekipa PVD Sever Maribor, drugo mesto je zasedla O ZVVS Gornja Radgona in tretja je bila ekipa O ZVVS Kungota – Pesnica – Šentilj. S svojo prisotnostjo sta nas na zaključni razglasitvi in večerji s svojim obiskom počastila tudi predsednik ZVVS Ladislav Lipič in župan Občine Tišina Franc Horvat.

Spletna stran naslovnica

za naše delovanje, ker pri takšnem številu članstva in poslanstva, ki ga imamo, je bilo zelo težko izvesti dobro obveščanje in informiranje. Tako smo zdaj dostopni našemu članstvu in širši slovenski javnosti. Staro spletno stran nam je uspelo tudi arhivirati in je tudi dostopna na posebni spletni povezavi. Nova spletna stran deluje na strežniku naše krovne organizacije ZVVS. Za delovanje nove spletne strani je zadolženi sekretar O ZVVS Murska Sobota Janez Kološa. Ker smo letos tudi pridobili nove prostore, imamo zdaj res dobre pogoje za delo. Več o našem delu pa lahko vidite na sami spletni strani.

Janez Kološa, O ZVVS Murska Sobota
Foto: Janez Kološa

Ribiško tekmovanje – nagrade

Obisk visokih gostov

Janez Kološa, O ZVVS Murska Sobota
Foto: Janez Kološa

KTD Puconci kljub koronavirusu aktivno

Letošnje leto v našem Kulturno turističnem društvu Puconci ni primerljivo s prejšnjimi leti, vsaj ne po aktivnostih, kjer je prisotnih veliko ljudi in prihaja do tesnejših kontaktov med udeleženci. Pogrešamo adrenalin ob dogodkih, ki smo jih že tradicionalno izvedli. Vedno smo začeli že zgodaj spomladi in skozi vse leto smo sami izvedli veliko dogodkov ter se jih tudi udeležili v organizaciji drugih društev. Udeleževali smo se jih tudi izven Pomurja in s tem širili svojo prepoznavnost in vabili na Dödolijado. Mogoče še najbolj pogrešamo Dödolijado in Biciklijado. Dogodka smo v letu 2019 prvič združili v enega, kar se je izkazalo za lepo in uspešno. To nam je dalo še dodatne volje in moči, da s še več elana nadaljujemo tudi letos. Pogosto smo se pogovarjali, kaj in kako izboljšati, dopolniti že tako uspešen dogodek. **ŽAL NAM NI BILO DANO.**

Kljub temu pa naša volja ni zamrla. Kjerkoli je možno in glede na omejitve ob širjenju koronavirusa se predstavimo. Dödole smo tudi letos že nekajkrat kuhali, pogostili smo tudi goste v hotelu Radin v Radencih. Sodelovali smo tudi pri snemanju oddaje Dobro jutro. V mesecu septembru, natančneje 5. septembra, smo se udeležili virtualnega Festivala

praženega krompirja in se pridružili drugim v Sloveniji, ki so to že storili. Letos bi svetovni festival praženega krompirja moral biti v Sevnici

Priprav za ta dogodek se je ekipa lotila že dan prej. Potrebno je bilo nabaviti material, skuhati krompir, pripraviti čebulo. V soboto smo na igrišču pri OŠ Puconci najprej pripravili delovišče. Lupili in rezali smo krompir, v velikem kotlu premera 1 meter pražili čebulo, da je dišalo po vsem igrišču. Ko je bila čebula primerno pražena, smo dodali kuhan krompir, sol in ostale sestavine, ki so skrivnost vsake ekipe. Ob stalnem mešanju, ki je trajalo kar nekaj časa, se je krompir vse bolj svetil ter dobival končno obliko in okus, ki pa je bil res nekaj posebnega, tudi zaradi količine in umetnosti kuharic. Pri vsem smo upoštevali navodila o varnostni razdalji, rokavicah, maskah. Dogodek smo izvedli znotraj članov organizacijske odbora KTD PUCONCI. Praženje krompirja smo objavili tudi na naši FB strani.

Upamo, da se naslednje leto pogosteje srečamo, da bomo zopet z veliko elana peljali naše dogodke, se vam predstavljali in se družili z vami.

Kulturno turistično društvo Puconci

Porabske folkloristke praznovale

Tudi upokojenci se morajo družiti, da jesen življenja lažje in udobneje preživijo. Tako Društvo upokojencev Puconci že nekaj let sodeluje s Porabskimi upokojenci. Udeležili smo se že več njihovih prireditev ob koncu leta in piknikov. Tudi oni so nam velikokrat vrnili obiske na naših srečanjih in praznovanjih. Slabše je bilo letos, ko nas je oboje napadel virus.

Sredi poletja, ko se je vse malo umirilo, so nas povabili na deseto obletnico folklorne skupine upokojenk, kajti plešejo same ženske, pod vodstvom Dragice Kolarič iz Beltincev. Na harmoniki pa jih spremlja Boris Velner.

Lepo nedeljsko popoldne, 30. avgusta, je v velik šotor pred restavracijo Lipa privabilo kar lepo število gledalcev. Sedeli smo tako, kot je zahteval zakon. Prisotni so bili tudi visoki gostje, ki v Porabju nekaj pomenijo in se zavzemajo za to, da slovenska beseda oziroma porabščina ne bi izumrla. Nastopil je tudi novoustanovljeni Porabski trio in folklorna skupina iz Sakalovec, kjer pa plešejo večinoma samo mladi plesalci. Z dvema spletoma pa se je na odru predstavila jubilejna skupina plesalk. Čeprav več niso rosno

mlade, so se »flajsno«, kot oni pravijo po porabsko, zavrtele.

Pozdravili so jih tudi vsi gostje, pa tudi predstavnice oziroma predsednice iz DU Puconci, M. Sobota in Šalovci, s katerimi so porabski upokojenci povezani in sodelujejo. Poklonile so jim tudi majhne pozornosti, ki jim bodo ostale v spominu. Marsikaj smo si v tistega popoldneva še povedali, se pogovorili ob dobrem okusnem kosilu, ki so ga pripravili v kuhinji restavracije Lipa, vendar pa zdaj v tem času, so zopet zaradi virusa prekinjene poti v Porabje.

Ob njihovi deseti obletnici folklore, plesa, pa sem napisala tudi naslednjo pesem:

Stopi moja noga

Stopi moja noga,
lepou me bogaj
nika proti meni ne delaj,
stopi, stopi noga,
tak kak fude denejo.

Tak kak fude denejo,
tak kak fudaš špila,
tak tij moja noga stopaj.
Malo na levo, malo na pravo,
malo naprej, mako nazaj,
pa te palik okoli,
me tij moja noga bogaj.

Dobri so ešče moji prsti na nogi,
dobro se ešče leko obrnem,
pa mojo padaškinjo,
tak za pojaz držim,
pa jo lepou okoli zavrtin.

Nej samo noga,
tüdi vola more biti,
pa da tou dvoje vküp se zdrüži,
tak se te k folklorni skupini leko pridrüži.

Nega pitanja, če glyj si malo starejši,
se tüdi leko lepou okoli zavrtiš,
tak penzionistke se vrtijo že deset let,
zato njin še puno zdravja,
pa voule vsi želemo.

Marta Sever

Praznovanje 90. rojstnega dne v Društvu upokojencev Bodonci–Brezovci–Zenkovci

Že v prejšnji številki Občana smo predstavili tri upokojenke, ki so letos dopolnile 90 let, v drugi polovici leta pa sta praznovala še dva, in sicer en upokojenec in ena upokojenka.

15. 7. 2020 je praznoval 90. rojstni dan **KOCEN KAREL iz Predanovcev štev. 46**. Obiskali smo ga na njegovem domu, kjer smo se zbrali skupaj z domačimi in sosedi. Kocen Karel je bil rojen 15. 7. 1930 v Predanovcih, kjer tudi živi. Skupaj z ženo sta delala na kmetiji, kjer so pridelali vse za preživetje

družine. Karel je rad pomagal tudi drugim v vasi po svojih zmožnostih. Karel je že vrsto let vdovec. Zakonca Kocen sta imela enega sina, z njegovo družino živi sedaj slavljenec Karel. Ponosen je na svoje vnuke, Robija in Valentino. Karel je zelo družaben, z nami upokojenci in tudi z drugimi v vasi se je rad udeleževal različnih prireditev, piknikov. Še nekaj let nazaj smo ga na upokojenskem pikniku videli plesati in tudi danes je pri njem še volja za ples. Ko se peljemo skozi vas Predanovci, še vedno videvamo Karla, ki rad opazuje promet skozi vas in nas avtomobiliste tudi pozdravlja. Dne 21. 9. 2020 je praznovala devetdeseti rojstni dan **BOKAN MARIJA iz Vadarcev štev. 9**. Obiskali smo jo na njenem domu v Vadarcih, kjer živi z možem in sinovo družino. Marija je bila rojena v Nuskovi, v družini Rogač, in je v Vadarce primožena. Poleg sina, pri katerem z možem živita, imata še enega sina, ki živi s svojo družino prav tako v Vadarcih. Celo svoje življenje je delala na kmetiji, občasno pa je bila tudi na sezonskih delih po drugih krajih

Slovenije, tako kot so se preživljali v tistih časih. Bokanova ima dva vnuka in vnukinjo, v veliko veselje pa ji je pravnik, ko jo le-ta obišče s svojimi starši. Bokan Marija je za svoja leta še čila in po svojih sposobnostih pomaga na kmetiji, kolikor more.

Oba naša slavljence sta dočakala lepo starost. Člani Društva upokojencev Bodonci-Brezovci-Zenkovci obema želimo veliko zdravja in lepo starost v krogu svojih najdražjih. Bodita zdrava, zadovoljna tudi v bodoče.

Vijola Bertalanič,
predsednica DU Bodonci-Brezovci-
Zenkovci

Tradicionalna trgatav pri Mihaelu Tremel

Že tradicionalno se upokojenke in upokojenci DU Puconci vsako leto udeležimo trgatve pri našem podpredsedniku Tremel Mihaelu – Miški v Bokračih. Eno leto nas je več, naslednje manj, vendar še nikoli nismo manjkali na trgatvi.

Trgatvi so se pridružili tudi domači brači.

V lepem torkovem jutru smo se ob 8.30 zbrali pri hiši in kleti v vinogradu, kjer smo seveda po stari prekmurski navadi bili pogoščeni in po zajtrku pričeli z obiranjem.

Čudovito pokrajino je obsijalo jutranje sonce, razgled je bil res nekaj posebnega. Nekaj časa smo obirali grozdje, nato je bil čas za posolanko in pijačo. Trgatev je družabno opravilo z veliko hudo-mušnosti in veselja. Tudi vriskov ne

manjka. Skoraj pri koncu trgatve smo opravili kosilo. Malo pokramljali, se pretegnili in nadaljevali.

Na koncu smo posedeli nekoliko dalj časa in s pogovorom, hrano in z dobro voljo zaključili trgatev v popoldanskih urah.

Letošnja trgatev je bila nekoliko drugačna, saj je narava s svojo muhavostjo posegla v delo vinarjev. Močna toča, ki je zajela Vanečo, Dolino in tudi Bokrače, je oklestila in v veliki meri uničila pridelek in vinograde. Poleg trte tudi poljščine, ponekod ni ostalo nič. Okleščena koruza, uničena trta sta žalostna slika naravne ujme, ki ni prizanesla tem krajem. Kljub slabi letini se je Miška odločil, da ne bo pretrgal tradicije in nas je povabil na trgatev.

Upamo, da bo drugo leto veliko

grozdja, dobra letina in se veselimo povabila na trgatev, saj je na Goričkem vedno lepo. Prijazni ljudje in lepa pokrajina dodata k čarobnosti trgatve.

Društvo upokojencev Puconci

Prilagajamo se in upoštevamo navodila, ker nam je mar za nas in za druge

Bolezen koronavirus je prinesla veliko sprememb in še več vprašanj. Za nas upokojence je morda ta sprememba veliko težja, saj spremembe že tako težje sprejemamo. Naše navade so že utečene in se na spremembe težje prilagajamo. Ali je res tako?

Večina izmed nas živi v skupnosti, kjer moramo upoštevati vse posameznike in oni nas, v vsaki spremembi se prilagajamo drugim s tem, da upoštevamo pravila. To pa pomeni, da se nenehno prilagajamo, stremimo k temu, da je in bo vse v redu. Tako nas je koronavirus opomnil, da marsikaj, kar je samoumevno, več ne pomeni, da je tako. Ljudje smo individualna bitja, s posebnostmi, ki nas ločijo od drugih. V času koronavirusa pa so naše navade pomemben dejavnik. Le-te, takšne ali drugačne, ne smejo vplivati na naše okolje, na ljudi, s katerimi živimo in si delimo vsakdan. Ne smemo jih ogrožati.

Veliko nas je, ki živimo s starejšimi ali bolnimi osebam in so varne v zavetju naših domov. Naša naloga je, da skrbimo za to, da smo mi in oni varni. A, kaj jim prinašamo domov? So res tako zavarovani?

Velikokrat se vprašam, ali je res potrebna vsa ta »procedura«, vsakodneвне spremembe navodil. V istem

trenutku se vprašam, ali sem naredila vse, da sem varno prišla domov, ko sem opravila vse naloge, ki jih nalaga družinsko življenje. Doma imam 91-letno mamo, ki virusne bolezni ne bi ali pa bi težko prebolela. Tega se zavedam, vendar nisem edina, ki vpliva nato.

Lahko se vprašam, ali sem se družila z ljudmi, ki jim ni mar za soljudi, ki se tudi v primeru, če kažejo vse znake bolezni, ne bodo testirali. V tem primeru sem izgubila bitko. Maske nosijo v torbicah in menijo, da delujejo v skladu z navodili. Ali s tistimi, ki ne želijo ogrožati sebe in drugih in ti bodo povedali, da se nekaj časa ne bomo videli, pa tudi če niso zboleli. Vendar ti se testirajo zaradi sebe in drugih. Tem sem lahko hvaležna za razumno obnašanje.

Vse bolj ugotavljam, da je velik del težave, da se bolezni širi, med nami in v nas. Kot da bi nas življenje preizkušalo, koliko smo ozaveščeni, ali bolje rečeno ljudje, ki jim je mar zase in za druge. Komu naj zaupam in kdo lahko zaupa meni? Od tega je odvisno vse. Je kot igra, ki jo igramo, a če smo pošteni in se trudimo, jo bomo dobili.

Silva Gutman

Center za medgeneracijsko sodelovanje Štorklja

V mozaiku Goričke pokrajine, ki jo krasi prelepa narava in prijaznost ljudi, v Šalovcih, svojo zgodbo pripoveduje in svoje poslanstvo izpolnjuje tudi Eko-socialna kmetija Korenika. Na Koreniki kot priznanem primeru dobre prakse na področju socialnega podjetništva, zaposlovanja invalidov in oseb iz drugih ranljivih družbenih skupin ter zaščitnega zaposlovanja, predvsem domačega prebivalstva, deluje tudi Večgeneracijski center Štorklja. Ta za brezposelne, mlade, starejše in osamljene ljudi, ki so pogosto odrinjeni od središč dogajanja, aktivnosti in različnih oblik pomoči, izvajamo skupinske aktivnosti v obliki delavnic, usposabljanj in drugih dogodkov glede na konkretne potrebe uporabnikov. Prav tako se ljudem posvetimo osebno, preko individualnih pogovorov in svetovanj, kjer je naš osnovni namen prepoznati potrebe posameznikov in jih na podlagi tega usmeriti v ustrezne aktivnosti in vsebine ter jim ponuditi to, kar potrebujejo. In vse to jim nudimo v njihovem, dobro znanem, domačem okolju.

Z delom in izvedbo aktivnosti v okviru Večgeneracijskega centra prepoznavamo potrebe uporabnikov, ki potrebujejo širšo skupnost. Predvsem starejši ljudje se pogosto srečujejo z osamljenostjo in izključenostjo, kar lahko privede do osebnih stisk, zdravstvenih težav in takrat se začnemo spraševati o potrebah in možnostih dolgotrajne oskrbe starejših v obliki medgeneracijskega povezovanja kakor tudi dnevnega varstva.

S projektom CENTER ZA MEDGENERACIJSKO SO-DELOVANJE ŠTORKLJA na Koreniki (z razvojem inovativnega partnerstva institucij, nevladnih organizacij in posameznikov, ki delujejo na območju Lokalne akcijske skupine Goričko) želimo zadovoljiti tiste potrebe ljudi, ki so bile do sedaj neopažene in zanje ni bilo posluha. Prizadevamo si za razvoj novih oblik medgeneracijskega sodelovanja, pri čemer želimo prispevati k okrepitvi povezanosti med ljudmi na podeželju ter z medsebojnim prenosom znanj in izkušenj izboljšati možnosti za aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa, nuditi psiho-

socialno podporo, vključevanje ranljivih družbenih skupin in prispevati k preprečevanju zdrsa v socialno izključenost. Z razvojem nove storitve večgeneracijskega centra za druženje in prosti čas ter tudi dnevno oskrbo starejših bomo na celotnem spletu razpoložljivih storitev za prebivalstvo v tem delu Goričkega razvijali in izvajali storitve čim bližje domu, okolju, kjer starostniki in drugi posamezniki živijo. Kot Center za medgeneracijsko sodelovanje želimo našim uporabnikom ponuditi številne dejavnosti, s poudarkom na medgeneracijskem in medkulturnem povezovanju, izobraževanju, vseživljenjskem učenju, prenašanju znanj, tradicij in vrednot med generacijami, varstvu za starejše, ki bo hkrati predstavljal varen, prijeten in dostopen prostor druženja in povezovanja ljudi v lokalnem okolju. Inovativne vsebine, prilagojene ciljnim skupinam, bomo izvajali v obliki delavnic za aktivno preživljanje prostega časa v naravi, na kmetiji: kulinarčne delavnice, spoznavanje zeliščnega vrta, pomoč pri vzdrževanju in urejanju vrta, spoznavanje kulturne dediščine na tem delu Goričkega, pogovorne delavnice, delavnice osebne rasti, različna predavanja, telovadba, medgeneracijske delavnice in dejavnosti, psihosocialna pomoč s strani strokovnih sodelavcev ...

Različne potrebe ljudi na podeželju vseskozi poskušamo zadovoljiti tudi na način rednega sodelovanja s predstavniki različnih zavodov, izvajalci socialno-varstvenih storitev in programov, javnih institucij, nevladnih organizacij, različnih podjetij, občin in društev, ko z aktivnim sodelovanjem prispevamo k dvigu kakovosti življenja različnih ciljnih skupin. Z intenzivnim sodelovanjem z organizacijami v lokalnem okolju širimo in utrjujemo mrežo omenjenih deležnikov ter na ta način vzpostavljamo inovativna

partnerstva za namen uspešnega medgeneracijskega sodelovanja, s poudarkom na oblikovanju mreže s starostniki in drugimi ranljivimi družbenimi skupinami ter spodbujanjem zdravega in aktivnega staranja. Skrb za starejše v skupnosti postaja vedno večji izziv, ki se ga moramo vsi pristojni odgovorno lotevati in s skupnim sodelovanjem učinkovito reševati. Dolgoletna praksa in izkušnje pri delu z različnimi družbenimi skupinami potrjujejo dejstvo, da le skupaj in povezani lahko najdemo učinkovite rešitve v hitro spreminjajoči in starajoči se družbi. Storitve je potrebno hitro in učinkovito nuditi tam, kjer so ljudje doma, da bodo v svojem okolju lahko čim dlje ostali in tam tudi kvalitetno živeli. V podporo temu s Centrom za medgeneracijsko sodelovanje Štorklja takšne programe in aktivnosti tudi izvajamo.

Z vzpostavitvijo in zagotovitvijo infrastrukturnih pogojev za izvedbo širokega spektra dejavnosti bomo

s prostori, namenjenimi razvoju novih inovativnih vsebin, prilagojenim ciljnim skupinam uporabnikov, prispevali velik in pomemben del ob zadovoljevanju potreb lokalnega prebivalstva in razpoložljivih potencialov tega območja.

S programom, ki bo omogočal dvig samopodobe, opolnomočenje uporabnikov, povečanje možnosti delovne aktivnosti, pridobivanje novih znanj ter izkušenj, ter bo omogočal tudi dnevno oskrbo, bo prenovljena kmetija na Eko-socialni kmetiji Korenika pripovedovala in živela novo zgodbo.

Mozaik, društvo za socialno vključenost, so. p.
Tamara Škraban

»Manjka mi družbe«

Gospod iz ene od vasi na Goričkem, živi sam, brez sorodnikov, v hišici, ki bi že zdavnaj bila potrebna obnove. Pred leti se je poškodoval in zaradi posledic poškodbe postal nezaposljiv. Na prvi pogled se njegova invalidnost ne opazi.

Sam pravi, da so ljudje vedno bolj zaprti in zdi se mu, da nihče okoli njega več rad ne pomaga. On ne more drugim pomagati in zato tudi drugi zanj težje najdejo čas. Nekateri so mu celo svetovali, da se naj zaposli in zasluži denar, namesto da prosi za pomoč. Zato raje več ne prosi. Bi mu pa pomoč prišla še kako prav, vsaj za večja nujna opravila: »Včasih sem vsa drva sam spravil, razžagal in zložil. Imel sem čas in počasi delal. Zdaj tudi imam podrta debla, tam zadaj. Ne dobim pa nikogar, da bi mi jih vsaj razžagal.« Pove tudi, da mu manjka družba, da je sam, nima nikogar za pogovor.

Vsak človek potrebuje toplino človeškega stika, pogovor, občutek človeške bližine. Če se ozremo okoli sebe, v naši bližini sigurno najdemo posameznike, ki živijo drugače kot ljudje v njihovi širši okolici. Večkrat ostanejo pozabljeni ob hitrem tempu, ki ga narekuje sodobna družba. Če s svojim ravnanjem zmotijo okolico, so deležni neodobravanja in kritik.

Večinoma bi rabili le bolj osebni pristop, razumevanje potreb, prilagojeno pomoč.

Socialno vključevanje, opolnomočenje in zaposlovanje ranljivih družbenih skupin je poslanstvo Društva Mozaik, društva za socialno vključenost v Murski Soboti.

Da bi lahko ranljivim skupinam pomagali in jim prišli nasproti pri njihovih potrebah, moramo te potrebe najprej videti in jih dobro poznati. V ta namen društvo Mozaik izvaja socialnovarstvena programa Za boljši jutri z demenco in Pomoč na vratih – terensko delo s potencialnimi brezdomnimi osebami in zagovorništvo (v nadaljevanju: Pomoč na vratih).

Pomoč na vratih je brezplačni preventivni program koordinacije in podpore s ciljem, da potencialni brezdomni obdržijo bivališče. Bistvena prednost programa je v tem, da se izvaja v okolju, kjer uporabniki živijo in v trenutku, ko pomoč najbolj potrebujejo. V ta namen zagotavljamo dostopnost med delavniki po telefonu in e-pošti med 9.00 in 21.00 uro. Terenski obiski se izvajajo vsak delavnik po predhodnem dogovoru.

Kontaktne podatki: 070 336 663 (Sonja Šavel) in 070 673 759 (Anja Žižek), pomocnavratih@gmail.com.

Program Za boljši jutri z demenco je za udeležence prav tako brezplačen. Namenjen je osebam z demenco in njihovim svojcem. Nudimo pomoč in podporo osebam z demenco, da čim dlje kvalitetno živijo v domačem okolju. Izvajamo delavnice ohranjanja kognitivnih spretnosti, vzdrževanja telesne kondicije, kreativne, razvedrilne, kulinarčne in glasbene delavnice. Pomoči in podpore so deležni tudi svojci, ki doma skrbijo za starejšo osebo z demenco. Svojcem nudimo individualno svetovanje in skupino za samopomoč, namenjeno boljšemu prepoznavanju in razumevanju bolezni, lažjemu premagovanju vsakodnevnih težav in dvigu kvalitete družinskega življenja.

Kontaktne podatki: 041 380 430 (Nevenka Zrim), za.boljsi.jutri.d@gmail.com.

Mozaik, društvo za socialno vključenost, so.p.
Sonja Šavel

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Kam po pridobljeni možganski poškodbi?

Ste eden izmed mnogih, ki vas je nepričakovano doletela nesreča ali bolezen, in sedaj ta poškodba vpliva na delovanje vaših možganov? Je to doletelo vašega družinskega člana ali prijatelja?

Posledice težke možganske poškodbe spremenijo življenje tako poškodovancu kot njegovi družini. Po zaključeni medicinski rehabilitaciji se mnogim zgodi, da ne vedo, kako naprej, kako naj ponovno vzpostavijo dobro in kakovostno življenje.

Na tej poti vam lahko pomagamo v **Centru Naprej, ki deluje na dveh lokacijah: v Mariboru in Murski Soboti.**

Pridobljene možganske poškodbe

Pridobljene možganske poškodbe predstavljajo enega večjih problemov v večini razvitih družb. Nastanejo lahko zaradi travmatske poškodbe (nezgode v prometu, padci, športne poškodbe), poškodbe možganskega tkiva (kapi, možganske operacije ali možganski tumorji) ali virusne infekcije, npr. encefalitis, meningitis. Število oseb s takimi poškodbami raste iz leta v leto. Aktualni statistični podatki kažejo,

da npr. travmatske možganske poškodbe iz različnih razlogov prizadenejo približno 0,2 % prebivalstva.

Ljudje z možgansko poškodbo pogosto v procesu akutne in postakutne rehabilitacije različno uspešno okrevajo. Po zaključeni zdravstveni rehabilitaciji obstaja možnost, da sledi nagel upad, zaradi česar se ujamejo v spiralo depresije, obupa in samomorilnih misli.

Center Naprej

Naprej, Center za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo Maribor, je neprofitna ustanova, ustanovljena z namenom nudenja dolgotrajne rehabilitacije in psihosocialne pomoči osebam s pridobljeno možgansko poškodbo, njihovim svojcem in preventivnemu delovanju v širšem družbenem okolju. S svojim delovanjem je začel marca leta 2008 z enoto v Mariboru, leta 2010 pa je bila ustanovljena delovna enota v Murski Soboti.

Center deluje na podlagi koncesije z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, na podlagi pogodbe z ZZS ter iz drugih virov, kot so evropski projekti, donacije in občinska sredstva. Storitve je za vključene uporabnike **brezplačna**. Dejavnost izvajajo v specializiranih dnevni rehabilitacijskih centrih, kjer potekajo programi vsak dan od 7. do 15. ure, uporabnikom pa omogočajo:

socialno-varstveno storitev: varstvo, vodenje in zaposlitev pod posebnimi pogoji;

zdravstvene storitve: nevrofizioterapijo, delovno terapijo, psihološko, psihoterapevtsko in psihiatrično obravnavo ter zdravstveno rehabilitacijsko nego.

Cilj rehabilitacije je doseči najvišjo možno stopnjo samostojnosti oseb s pridobljeno možgansko poškodbo, njihovo aktivno vključevanje v življenjsko okolje, delovno okolje, razbremenitev njihovih družin, pomoč pri vključevanju v skupnost in družbeno življenje – torej nekdanj samoumevne stvari ponovno narediti za vsakdanje.

Direktorica Centra Naprej, Jasna Vešligaj Damiš, opozarja, da marsikdo ne ve, da obstaja možnost dolgotrajne rehabilitacije, ki ni časovno omejena. Še zlasti za to ne vedo ljudje, ki niso bili deležni medicinske rehabilitacije v URI Soča. Ljudi, ki po pridobljeni možganski poškodbi ostanejo brez vsakršnih storitev, pa je veliko.

Murskosoboška enota lahko sprejme dvajset uporabnikov, prostih ima še nekaj mest.

Več informacij o Centru Naprej in možnosti za vključitev vanj je mogoče dobiti na telefonski številki 059 123 001 ali po elektronski pošti tajnistvo@center-naprej.si.

Zakaj so netopirji tako posebni?

Netopirji pri nas spadajo med najbolj skrivnostna in splošni javnosti nepoznana živa bitja. Zaradi nepoznavanja njihovega načina življenja jim ljudje velikokrat pripisujejo značilnosti, ki ne držijo, na primer netopirji se zapletajo v lase, pijejo človeško kri in so slepi. Nič od tega ne drži in nobenega tehtnega razloga ni, da bi se jih bali. Netopirji zelo dobro vidijo, pri orientaciji v prostoru in lovljenju plena pa uporabljajo predvsem eholokacijo. Eholokacija deluje po principu poslušanja odmevov klicev, ki jih netopirji oddajo skozi usta ali nos, odmeve pa poslušajo z uhlji. Podoben sistem orientacije v prostoru uporabljajo tudi delfini in kiti. Raziskovalci so ugotovili, da

netopirji s pomočjo eholokacije lahko zaznajo nitko debeline 0,05 mm.

Netopirji se v Sloveniji in na Goričkem prehranjujejo z nočnimi metulji, hrošči, komarji in drugimi vrstami nočno aktivnih žuželk. Z lovljenjem nočno aktivnih žuželk uravnavajo njihovo število. Kako koristni so netopirji za človeka, pričata naslednja dva podatka. En sam netopir lahko v eni noči upleni do 3000 žuželk velikosti komarja. V primerjavi s človeško težo je to tako, kot da bi en človek v eni noči pojedel 20 pic. Na njihovem »meniju« se znajdejo tako košeninarji, katerih ličinke objedajo korenine trav, kot jabolčni zavijač, nočni metulj, katerih gosenica začrviči ja-

Sivi uhati netopir

bolka in hruške. Strokovnjaki za netopirje ocenjujejo, da netopirji s plenjenjem žuželk kmetom v Severni Ameriki prihranijo do 53 milijard dolarjev na leto, ki bi jih sicer porabili za fitofarmacevtska sredstva proti t.i. škodljivcem na poljščinah.

Netopirji se na Goričkem čez dan zadržujejo v duplih debelejših dreves, v zvonikih in podstrešjih cerkva ali kapel, na podstrešjih opuščeni stavb, pod napušči hiš in v kletih ter na gradu Grad. Doslej je bilo na Goričkem popisanih 17 od 30 vrst netopirjev, ki živijo v Sloveniji. Iz svojih dnevni zatočišč izletavajo takoj po sončnem zahodu, ko je v zraku največ žuželk, s katerimi se prehranjujejo. Z raziskavami je bilo ugotovljeno, da netopirji, ki prebivajo v stavbah, osvetljenih z umetno svetlobo, izletavajo pozneje, saj dobijo napačno informacijo o naravni svetlobi in s tem o času dneva. S poznejšim izletavanjem netopirji zgrešijo višek aktivnosti žuželk v zraku, kar se pozna na prehranjenosti samic in mladičev. Zaradi motenj z umetno svetlobo lahko netopirji osvetljeno

Sivi uhati netopirji v cerkvi Sv. Boštjana v Pečarovcih

stavbo celo povsem zapustijo. Zato je pomembno, da so njihova zatočišča neosvetljena ali se jih osvetljuje s pomočjo posebnih svetil z maskami, ki svetijo z manjšo jakostjo, hkrati pa ne sevajo v nebo. V primerjavi z običajnimi reflektorji porabljajo do 10-krat manj električne energije. V Javnem zavodu Krajinski park Goričko smo v okviru projekta Gorička krajina (sofinanciran s sredstvi Republike Slovenije in Evropske unije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj) eno izmed 13 takšnih svetil namestili tudi ob evangeličanski cerkvi v Bodoncih. Manjša svetlobna onesnaženost ne bo vplivala pozitivno samo na netopirje in druge nočne živali, ampak tudi na zdrave ljudi v okolici. Dokazano je, da telo ljudi v spanju v temi brez umetne svetlobe izloča več hormona melatonina, ki vpliva na večjo odpornost proti rakavim obolenjem. Hkrati pa kot antioksidant vpliva na spočito počutje in dovolj energije.

Besedilo in foto: Gregor Domanjko
Javni zavod Krajinski park Goričko

Dobrodelni pohod in prireditvev »Korak zase – korak za Sladkorčke«

Na Čebelarski zvezi Slovenije (ČZS) smo v sodelovanju s Pediatrično kliniko, Kliničnim oddelkom za

endokrinologijo, diabetes in bolezni presnove ter Društvom za pomoč otrokom s presnovnimi motnjami izpeljali vseslovenski dobrodelni pohod in prireditvev, s katero smo pomagali sladkorčkom – otrokom s sladkorno boleznijo.

Soorganizator dobrodelne prireditve je bila Občina Lukovica, ki je poskrbela, da je dobrodelni dogodek na odprtem prireditvenem prostoru v Ro-

kovnjaškem gozdičku pod Čebelarskim centrom Slovenije potekal nemoteno. Občina Lukovica je tako na prireditvenem prostoru poskrbela za vso infrastrukturno podporo za obiskovalce, lokalne ponudnike in druge razstavljalce.

Dobrodelni pohod je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Že v zgodnjih jutranjih urah so se prvi pohodniki, v podporo sladkorčkom, odpravili na pot v Čebelarski center Slovenije, Brdo pri Lukovici, kjer je ob 17.00 potekal zaključni dobrodelni dogodek s sprejemom pohodnikov. Dobrodelni pohod je potekal po štirih poteh:

1. pot: Boštjan Noč, predsednik ČZS, se je s svojo ekipo odpravil na 58 km dolgo pot ob 2.00 uri izpred Čebeljega raja s Sela pri Žirovnici. Na startu se je pridružilo 60 pohodnikov in domače čebelarsko društvo s praporom. Začetek pohoda je naznanila čebelarska himna. Pohodnike je pospremil župan Občine Žirovnice g. Leopold Pogačar, v Naklem se pohodnikom pridruži župan Občine Naklo g. Ivan Meglič, v Strahinju župan MO Kranj g. Matjaž Rakovec, v Komendi župan Občine Komenda g. Stanislav Poglajen, v Kamniku pa še župan Občine Kamnik g. Matej Slapar. Del poti je prehodila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **dr. Aleksandra Pivec**, ki se je pohodnikom pridružila v Homcu. Na zaključku poti na poti proti Čebelarskemu centru Slovenije, se je na območju Občine Lukovica pohodnikom pridružila tamkajšnja županja mag. Olga Vrankar, ki je na meji z občino Lukovica pripravila sprejem pohodnikov z lukoviško godbo, okrepčilom, slastnimi trojanskimi krofi in jabolki za vse pohodnike. Pohodnike je ob poti pričakal tudi pozdrav več čebelarskih praporov Praporščaki s prapori so naš čebelarski ponos.

2. pot: Nina Ermenc Pangerl, ambasadorica projekta, je z ekipo hodila izpred Gostišča Trojane s startom ob 8.30 uri (23 km). S Trojan so se podali tudi vodja služb ČZS ga. Lidija Senič in podpredsednica ČZS ga. Marija Sivec.

3. pot: Aleš Bozovičar, ambasador projekta, je svojo 38 km dolgo pot pohod proti Čebelarskemu centru pričel ob 9.00 uri izpred ŠRS Dobrova.

4. pot: Jože Smrkolj in čebelarji Čebelarskega društva Zagorje so pohod začeli ob 7.00 uri zjutraj izpred čebelarskega doma na Izlakah.

Dobrodelnega pohoda so se udeležili tudi **slepi in slabovidni**, ki so svoj del poti začeli ob 14.00 uri v Podgori pri Zlatem Polju in so prehodili 5 km dolgo pot. **Invalidi na invalidskih vozičkih** so del poti prevozili po svojih zmožnostih. Med samo potjo so se pridružili tudi številni drugi pohodniki, ki so prehodili vsak delček poti, po svojih zmožnostih.

Z dobrodelnim pohod in prireditvijo »Korak zase – korak za Sladkorčke« opozarjamo javnost, predvsem pa pristojne in odgovorne institucije, na problematiko, s katero se soočajo sladkorčki. Poudarjamo pomen in možnost uživanja čebeljih pridelkov tudi pri sladkorni bolezni in hkrati ozaveščati o zdravem načinu življenja. **Poleg tega želimo s to akcijo zbrati finančna sredstva za otroke s sladkorno boleznijo**, da bi jim omogočili nakup drage UZ aparature za oceno stanja ožilja, ki se redno uporablja pri pregledih sladkornih bolnikov, za kar moramo **zbrati več kot 30.000 EUR**.

Ob prihodu na cilj so povedali:

Boštjan Noč, predsednik ČZS: *»Občutki so nori, premagal sem meje lastne kondicije, vendar vsak korak šteje in vsa bolečina izgine, ko veš, da delaš nekaj dobrega in danes smo delali za sladkorčke – otroke s sladkorno boleznijo. Zopet smo čebelarji dokazali, da znamo stopiti skupaj in da smo najboljše organizirana volonterska organizacija v Sloveniji.«*

dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: *»Z veseljem sem se na zadnjih 10 kilometrih pridružila tej dobrodelni pobudi čebelarjev in upam, da vnesla v tem ciljem delu nekaj energije in novo motivacijo tistim, ki so bili na poti že od jutranjih ur. Kot po navadi sva se s predsednikom Čebelarske zveze Slovenije pogovarjala o številnih novih idejah in projektih. Sem resnično ponosna, da imamo tako močno in dobro Čebelarsko zvezo Slovenije, ki je izjemno aktivna pri zastopanju enega najpomembnejših sektorjev znotraj ministrstva za kmetijstvo. V preteklosti smo izpeljali številne pomembne projekte. Vesela sem, da predsednik Čebelarske zveze Slovenije, skupaj s svojo ekipo, vedno razmišlja o novih projektih in aktivnostih. Danes sva na zadnjih 10 km poti nanizala vsaj 10 novih idej, o katerih se bomo pogovarjali in jih tudi izvajali v prihodnje.«*

Na dobrodelni zaključni prireditvi v Rokovnjaškem gozdičku so nastopili: **Godba Lukovica, čarodej Toni Mežan, Miran Rudan, Rok Ferengja, Denis Porčič – Chorchyp, Patricija Štifter – Riya z Impulz**

dance studiom ter Daniel Popović. Celoten program je povezoval Klemen Bunderla.

V okviru zaključnega dobrodelnega dogodka smo:

- **podirali svetovni rekord v »POTICI VELIKANKI«** v sodelovanju s članicami Zveze kmetic Slovenije. Prvi kos potice sta razrezala **Boštjan Noč**, predsednik ČZS in dr. **Aleksandra Pivec**, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- **pekli »ŠMORN«**, ki so ga bili veseli tudi sladkorni bolniki, saj je bil pripravljen iz prijaznih sestavin. Brezplačno smo razdelili 100 porcij »šmorna«;
- **stregli najboljšo kavo na svetu** – kavo z medom;
- **predstavili novo srečko ČEBELARKA** v sodelovanju z **Loterijo Slovenije**. Za udeležence dogodka so organizirali Srečkanje, skupinsko praskanje srečk, s čimer so zbranim čebelarjem omogočili, da so srečo s Čebelarko lovili med prvimi;
- **pripravili zabavni program za otroke** z ustvarjalnimi delavnicami izdelave gnezdilnic za čebele samotarke in čarodejem Tonijem Mežanom;
- **organizirali sejem** čebeljih pridelkov, domače obrti, lokalnih proizvajalcev na več kot 15 stojnicah.

Strokovni posvet

Ob robu dobrodelnega dogajanja so v času pred zaključno prireditvijo čebelarji imeli strokovni posvet v Sončni dvorani OŠ Janka Kersnika Brdo pri Lukovici. Na njem so lahko prisluhnili strokovni razpravi: **Uporaba cvetnega prahu in čebeljih**

pridelkov v prehrani ljudi s sodelujočimi Franc Šivic, Damjan Justinek, dr. med. in dr. Nataša Lilek. Na strokovni razpravi so namenili pozornost hranilni sestavi in uporabi cvetnega prahu, ki ga ljudje vse več vključujejo v svojo prehrano. **Predstavljene so bile smernice uporabe čebeljih pridelkov pri sladkorni bolezni.** Osrednja gostja posveta je bila **dr. Fani Hatjina** iz Grčije, predsednica znanstvene komisije o zdravstvenem varstvu čebel pri Apimondii s temo: Problematika zdravstvenega varstva čebel po svetu in izzivi pri njenem reševanju. Na temo Kaj vse lahko ponudi čebelarstvo je spregovoril čebelarški mojster Štefan Šemen. Na koncu posveta so podelili priznanja najboljšim vzrejevalcem v preteklem obdobju.

Vsi sodelujoči na pohodu in na zaključni prireditvi so na koncu prejeli hitro srečko Čebelarka in vrečko semen medovitih rastlin podjetja Hofer.

Glavni podpornik dobrodelnega projekta: HOFER Slovenija.

Medijska pokroviteljja dobrodelnega projekta: Radio Aktual in Radio Veseljak.

Hvala vsem, ki ste se nam pridružili in s tem naredili korak zase in korak za sladkorčke! Hvala vsem, ki ste darovali za sladkorčke z SMS donacijo.

Ogled posnetkov iz poti si lahko ogledate na FB strani Čebelarske zveze Slovenije: <https://www.facebook.com/CebelarskaZvezaSlovenije>

Čebelarska zveza Slovenije

Krepimo svojo odpornost z uživanjem čebeljih pridelkov

Poleti se spočijemo in nabereemo novih moči. Ko se začnejo dnevi krajšati in jutra postajajo hladnejša, pa kaj hitro ugotovimo, da bomo morali posegati po živilih, katera bodo okrepila delovanje našega imunskega sistema in nas varno pospremila v zimo in ohranjala v dobri kondiciji.

Prisluhnimo naravi in uporabimo čebelje pridelke slovenskih če-

belarjev, ki s skrbnostjo, bogatim znanjem in veliko pozornostjo pridelujejo kakovostne čebelje pridelke.

Cvetni prah – naravna zakladnica hranilnih snovi

Cvetnemu prahu pravijo tudi popolno živilo, saj vsebuje vse, kar naš organizem potrebuje za normalno delovanje. Energijska

vrednost cvetnega prahu je nizka, zato se njegova uporaba pri-

poroča tudi pri nizkoenergijski prehrani in v prehrani sladkornih bolnikov. Predstavlja dober vir prehranske vlaknine, ki ugodno vpliva na peristaltiko debelega črevesja. Pestra elementna sestava pa pripomore k zagotavljanju priporočenih dnevnih količin po elementih.

Študije kažejo, da uživanje cvetnega prahu ugodno deluje na imunski sistem in povečuje odpornost organizma (vir: <http://www.czs.si/content/C22>).

Propolis – naravni antibiotik čebel

Propolis deluje proti številnim bakterijam, virusom in glivicam. Dodano vrednost temu čebeljemu pridelku dajejo predvsem fenolne spojine. Največkrat se uporablja v obliki premazov za obolele dele kože pa tudi sluznic v ustni votlini in dlesnih ali v obli-

ki tinktur (vir: <http://www.czs.si/content/C23>).

Med – naravno sladilo in krepčilo

Med je zakladnica več tisoč snovi, ki jih vsebuje in potrebuje človeško telo! Med sestavinami medu poleg fruktoze in glukoze, encimov, mineralnih snovi, hormonov, vitaminov itd., najdemo tudi protibakterijske snovi. Med deluje uničevalno na nekatere bakterije in tudi viruse, ki so pogosto vzrok bolezni dihal in drugih bolezni (prehlad, gripa ...) (vir: <http://www.czs.si/content/C21>).

Kupujmo kakovosten med!

Pri nakupu medu bodimo pozorni na poreklo in dodatne označbe kakovosti, kot so zaščitena geografska označba, zaščitena označba porekla, ekološka pri-

delava, ki predstavljajo dodatno jamstvo, da se kakovost in način pridelave takšnega medu redno spremlja!

Kaj pridobimo z nakupom medu višje kakovosti?

- kontrolirano kakovost,
- znano poreklo,
- zagotovljeno sledljivost.

Prepoznamo ga po evropskih zaščitnih oznakah na nalepki ali prelepki izdelka!

Ljudje smo vedno bolj ozaveščeni o pomenu kakovosti živil, ki jih uživamo. Pomembno je, da zaupamo v izdelek, ki ga kupimo.

Slovenski čebelarji zaupamo v čebelje pridelke, saj so njihovo naravno moč s pridom uporabljale že naše babice, prababice ...

Izkoristimo prednost bogatega znanja slovenskih čebelarjev in čebelje pridelke kupujemo direktno pri lokalnih čebelarjih!

»S čebeljimi pridelki do večje odpornosti in boljšega imunskega sistema«

Obiščite spletno stran Čebelarске zveze Slovenije: www.czs.si

Ponudnike slovenskih čebeljih pridelkov najdete: <http://www.slovenskimed.si/Si/>

Tudi čebelji pridelki so pomemben vir antioksidantov

Antioksidanti pomagajo zavirati razvoj nekaterih obolenj, zmanjšujejo tveganje za razvoj rakavih obolenj, ateroskleroze, bolezni srca in ožilja, raznih vnetij in artritisa. Izboljšajo delovanje imun-

skega sistema in preventivno delujejo pred procesi staranja. Redno uživanje rastlinskih antioksidantov zmanjšuje možnost za oksidativne poškodbe celic in s tem za nastanek nekaterih bo-

lezni. Čebelji pridelki so pomemben vir antioksidantov.

Zakaj so pomembni antioksidanti v čebeljih pridelkih?

Cvetni prah vsebuje fenolne spojine, v največji meri flavonoide, ki lahko delujejo kot antioksidanti in so specifični za posamezno

rastlinsko vrsto. Študije o antioksidativni učinkovitosti cvetnega prahu kažejo na visoko sposobnost »lovljenja« prostih radikalov. Pomembno je, da uživamo lokalno pridelan in čim bolj svež cvetni prah, saj sušenje in dolgotrajno skladiščenje vplivata na zmanjšanje njegove antioksidativne učinkovitosti. Cvetni prah je primerno dopolnilo vsakdanji prehrani, zaradi nizke energijske vrednosti pa ga lahko uživajo tudi sladkorni bolniki. Uživamo ga lahko samostojno ali v kombinaciji z ostalimi živil.

Propolis vsebuje veliko flavonoidov, ki prispevajo največ k njegovi antioksidativni učinkovitosti. Vsebnost flavonoidov v propolisu je odvisna od rastlinja, kjer so čebele nabrale smolo, in od časovnega obdobja nabiranja. Propolis se uporablja v zrnih ali v prahu in kot sestavina v številnih izdelkih. Najbolj poznan je propolis v alkoholni ali vodni raztopini. Kot sestavino pa ga dodajajo bonbonom, različnim kremam, šamponom, zobnim kremam ... Uporablja se tudi v kombinaciji z ostalimi čebeljimi pridelki. Z njim si pomagamo pri odpravljanju različnih tegob. Uporablja se tudi pri pridelovanju hrane za uničevanje rastlinskih zajedavcev.

V vsakdanji prehrani lahko **med** kot naravno živilo služi kot dodaten vir antioksidantov, čeprav ne more nadomestiti sadja in zelenjave, ki jih zaužijemo znatno več.

Zaradi bogate hranilne sestave je dobro nadomestilo za sladkor. Svež med ima podobno antioksidativno učinkovitost kot nekatero sadje in zelenjava. Vsebnost teh sestavin variira glede na botanično in geografsko poreklo medu. Od slovenskih medov imajo najvišjo antioksidativno učinkovitost hojevi medovi, sledijo smrekovi, gozdni, kostanjevi, cvetlični, lipovi in nazadnje akacijevi.

Kupujmo kakovosten med!

Pri nakupu medu bodimo pozorni na poreklo in dodatne označbe kakovosti kot sta zaščitena geografska označba, zaščitena označba porekla, ekološka pridelava, ki predstavlja dodatno jamstvo, da se kakovost in način pridelave takšnega medu redno spremlja!

Kaj pridobimo z nakupom medu višje kakovosti?

- kontrolirano kakovost,
- znano poreklo,
- zagotovljeno sledljivost.

Prepoznamo ga po evropskih zaščitnih oznakah na nalepki ali prelepki izdelka!

Tudi **matični mleček** vsebuje antioksidante. Matični mleček uživamo dnevno v dveh obrokih, zjutraj in zvečer pred jedjo. Za odrasle je dnevna količina 250–300 mg. Naravni matični mleček vstavimo pod jezik, dražeje in tablete pa lahko pogoltnemo. Uživamo ga 1–2 meseca. Uživanje lahko večkrat ponovimo.

V prihajajočih zimskih dneh naj bodo tudi čebelji pridelki nepogrešljiva živila na vaši jedilni mizi. Po njih povprašajte pri slovenskih čebelarjih!

Izkoristimo prednost bogatega znanja slovenskih čebelarjev in čebelje pridelke kupujmo direktno pri lokalnih čebelarjih!

»S čebeljimi pridelki do večje odpornosti in boljšega imunskega sistema«

Obiščite spletno stran Čebelarске zveze Slovenije: www.czs.si, www.okusi-med.si

Ponudnike slovenskih čebeljih pridelkov najdete: <http://www.slovenskimed.si/Si/>

AVTOR: ŠTEFAN VUČAK	PREBIVALKA VASI PREDANOVCI	STROJ ZA OBDEL. NJIV	LUDVIK ZELKO	JOD	STROKOV. ZA ELEK-TROTEHNIKO	NAUK O KOŽNIH BOLEZNI	ELEKTRO-MAGNET. ENERGIJA	GRAD V LENDAVI	LASTNOST SRAMEŽLJIVEGA ČLOVEKA	TURIST. JUGOSL. DRUŠTVO	V(R)E(MEN)A(R)	KISIK
GOSPODARJENJE Z ZEMLJO	20						18			6		11
R(I)B(E)Z		10	23	VAS V OBČINI PUCONCI SEVER			19					OBČAN
ERBIJ			PODOKNICA ROLETA					15				OBČAN
DARILO				KILOMETER			DRŽAVNI MUZEJ			LIO (NEL)	SLOVENJ GRADEC	TISKOVNI IZDELEK
AČ(K)O		13		TALIJ			HOLAND. SLIKAR				3	
KRALJEVIČ IZ INDIJ. EPA	24			KONEC POLOTOKA	21		ZAČETKI EKSPLOZIJE			5		
OKRAJNI LJUDSKI ODBOR				ENAKA SAMO-GLASNIKA			SLOVENIJA				ŽVEPLO NASPROTNO OD TIH	16
VARNOST NARODOV			KILOBAR	TANJA LONČAR			KILO-JOUL			GRABAR KAREL		26
OGOREK	1		17	EVGEN OBAL	8		ENAKA SAMO-GLASNIKA			LJUDSKI ODBOR		9
AKUTNO POKVARLJIVO BLAGO			12	HALO-GEN TOVARNA TRAKT. V SRBIJI			GOSPOD. VESTNIK			MEDMET SAMOST. PODJETNIK		
NIZOZEMSKA			INI(CIALA) LITIJ	14		25	FRANC PEVEC (TINO)					
KULMI((NACI)J(A)	7	27					AMERIŠKI SMUČ. CENTER				2	
PROPAGANDNA IGRA	22			4			DRAGO TRŠAR			NATRIJ		

V SPODNJO RAZPREDELNICO VPISITE OSTEVLJENE CRKE S PRAVILNO REŠENE KRIZANKE IN DOBITE ČESTITKO ZA OBČINSKI PRAZNIK.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke Občana so:

1. Dragica Kmetec, Predanovci 35, 9201 Puconci
2. Magdalena Šileš, Vaneča 6, 9201 Puconci
3. Milan Matiš, Matjaševci 61, 9263 Kuzma

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Rešitve tokratne križanke nam pošljite do **3. decembra 2020** na naslov: Razvojni zavod Občine Puconci, Bodonci 7, 9265 Bodonci, s pripisom »KRIŽANKA«.

KOLEDAR PRIREDITEV

Žita so dozorela in so pospravljena, nekaj že čisto zrelih jabolk je še na drevesih, tudi kostanji so že pokukali iz ježic, koronavirus pa je še zmeraj med nami. Omejuje nas pri izvedbi prireditev, ki jih organizirajo lokalne skupnosti in društva. Zaradi tega ne objavljamo koledarja prireditev.

Informacije o prireditvah, ki bodo izvedene, bomo objavili na spletni strani občine: www.puconci.si in v občinskem oglasovalniku Mali rijtar.

Zaenkrat pa:

**UPOŠTEVAJTE PRIPOROČILA NIJZ!
OSTANIMO ZDRAVI!**